

Krvava nedelja v sosednji Avstriji

IVAN LUKAN

Se Avstrija po večrajšnji krvavi nedelji v Oberwartu na Gradiscanskem sooca z novim, doslej najbolj krvavim poglavjem nasilja skrajno desnih oziroma neonacističnih skrajnežev?

Precej dejstev govori temu v prid, saj je ozadje skrivnostne eksplozije, pri kateri so izgubili življenje stiri Romi, kot pri vseh dosedanjih atentatih - protimanjinskih. Na tabli, ki so jo Romi hoteli odstraniti, je bilo namreč protimanjinsko geslo »Romi, nazaj v Indijo«.

Smrt starih Romov je lahko začetek novega poglavja in doslej najbolj krvav davek v zgodovini desničarskega terorizma v Avstriji, ki se je decembra 1993 začel z desetimi pisemskimi bombami in stiri ranjenimi, med katerimi je bil tudi nekdanji dunajski župan Helmut Zilk. Serija atentatov se je nadaljevala avgusta lani s cevno bombo pred javno dvojezično ljudsko šolo v Celovcu, ki je težko ranila dva policista, v začetku oktobra pa je Avstrijo pretresla druga serija pisemskih bomb, ki zaradi srečnih okoliščin ni terjala življenj. V vseh primerih - tudi včerajšnjem - so bili naslovniki smrtonosnih bomb pripadniki manjšin ali tako etničnim kot tudi verskim manjšinam naklonjene osebe. Prav ti so očitno še naprej najbolj ogroženi in v nenehni nevarnosti, čeprav na notranjem ministrstvu trdijo, da imajo skrajno desnico »pod nadzorom«.

Včerajšnji krvavi dogodek je dokaz več, da očitno le ni tako. Je tudi vnovičen dokaz, da so država in njeni organi - pa tudi družba - v preteklosti podcenjevali »eksplozivno moč«, ki so jo v zadnjih letih skoraj nemoteno kopicili avstrijski skrajneži.

SKLEP CONIJA / ZARADI UBOJA NAVIJAČA GENOE PREJŠNJO NEDELJO

Nedelja brez športa opomin in priložnost za razmislek

Samo upamo lahko, da v imenu športa ne bodo več padale žrtve

Včeraj so italijanski nogometni stadioni in druga igrišča samevali, ker je Coni zaradi umora navijača Genoe pred prvenstveno tekmo z Milanom prejšnjo nedeljo za konec tedna odpovedal vse sportne prireditve. Tako odločitev, ki je naletela na izreden odmev, je italijanski olimpijski odbor sprejel z željo, da bi končno v vseh nas dozorelo spoznanje, da v sportu nasilje nima mesta. Zato je nedelja brez športa in se posebej brez nogometa, ki je dejanski obtoženec, predstavljala priložnost, da vsak sam pri sebi razčisti, kaj mu sport pomeni in kakšno vlogo ima sport v današnji družbi. Za veliko večino je sport nepogrešljiv del vsakodnevne življenja, v katerem pa za nasilje ne

sme biti prostora.

Proti nasilju so se včeraj zelo odločno izrekli tudi številni navijači, ki so se zbrali pred genovskim stadionom Ferraris (na sliki AP), da bi položil cvetje ali kak navijaški simbol na kraj, kjer je pred tednom dni nasilne smrti umrl Vincenzo Spagnolo. Med njimi ni bilo nestrpnosti, ki je drugače tako značilna za ultrase. Sloga med njimi je bila skoraj popolna.

Samo upamo lahko, da bodo nedelja brez sportnih dogodkov in ustrezni ukrepi, ki jih morajo sprejeti tudi organi javne varnosti, dosegli svoj namen in da v imenu nogometa ne bodo več padale žrtve. Na odgovor ne bo treba dolgo čakati, cez teden dni bodo nogometni stadioni spet oživel...

AVSTRIJA / ATENTAT NA GRADIŠČANSKEM

Bombna eksplozija ubila štiri Rome

DUNAJ - Avstrija se od včeraj sooca z novim valom nasilja. V kraju Oberwart na Gradiscanskem so včeraj zjutraj pri eksploziji razstreliva izgubili življenje stiri Romi, ki so hoteli odstraniti tablo s protimanjinskim geslom »Romi nazaj v Indijo«.

Medtem ko so kriminalisti sprva menili, da so Romi hoteli razstreliti tablo in se je pri tem zgodila nesreča, so opoldne sprejeli možnost, da gre za načrtovan atentat na pripadnike narodne skupnosti Romov. Kriminalisti naj bi v

Oberwartu našli tudi cevno bombo, podobno tisti, ki je bila lani avgusta nastavljena pred javno dvojezično ljudsko šolo v Celovcu in je pri pregledu hudo ranila dva policista. Vest o najdbi cevne bombe je nekaj ur pozneje notranje ministrstvo napol zanimalo, jasnih informacij pa ni bilo. Zato tudi ni bila izključena možnost, da je bila tabla s protimanjinskim geslom razstreljiva past, ki je eksplodirala, ko so jo Romi hoteli odstraniti.

Ivan Lukan

Na 5. strani

EZ / DANES V BRUSLJU

Ministri o poglobitvi odnosov s Turcijo in pomoči nerazvitim

BRUSELJ - Poglavni temi današnjega sestanka zunanjih ministrov Evropske zveze bosta poglobitev odnosov s Turcijo in spore glede denarnih sredstev za pomoč nerazvitim državam.

Medtem ko so evropski diplomati pred današnjim srečanjem v Bruslju napovedali »resnično možnost«, da Grčija privoli v carinsko unijo s Turcijo, je malo verjetno, da bodo dosegli soglasje pri se vedno spornem

vprašanju pomoči nerazvitim. Z odpravo trgovinskih ovir zeli EZ stratesko pomembno Turcijo v se večji meri vključiti v evropske tokove. Prekinitev dialoga s Turcijo naj bi po mnenju nemškega zunanjega ministra Klausja Kinkla pomenila nevarnost, da skrajne sile v Turciji pridobijo več moči. Na današnjem sestanku bodo razpravljali tudi o položaju v nekdanji Jugoslaviji in Cečeniji.

Thaler danes obiše Madzare

LJUBLJANA (STA) - Slovenski minister za zunanje zadeve Zoran Thaler bo danes v Budimpešti, kjer se bo srečal z madzarskim zunanjim ministrom Laszlo Kovacsom. Med obiskom je predviden tudi podpis protokola o slovenskem nasledstvu dvostranskih pogodb, ki so bile sklenjene med nekdanjo SFRJ in Madzarsko. Thaler se je s Kovacsom srečal že prejšnjo sredo na Svetu Evrope v Strasbourgu, kjer sta podpisala okvirno konvencijo o zaščiti narodnih manjšin.

Umrla je pisateljica Patricia Highsmith

ZENEVA - V lucernski bolnišnici je v 74. letu starosti umrla ameriška pisateljica Patricia Highsmith. Pisateljica, ki si je s svojimi kriminalnimi romani in psihološkimi trilerji utrdila sloves ene najbolj cenjenih sodobnih pisateljic, je ze 13 let živela sama v švicarski vasi Tegna. Ustvarila je detektiva Toma Ripleya, njene kriminalke pa so prevedene v dvajset jezikov. Svoj zadnji roman z naslovom Mali g - poletna idila je končala komaj pred nekaj dnevi, izšel pa bo julija. Po njenih romanih so posneli mnoge filme.

ITALIJA / VROČ POLITIČNI TEDEN

Prodi si utrjuje formo, Buttiglione in Bossi pa brusita kopja

RIM - Začenja se intenzivni politični teden, ki bo imel v zarišču težaven kongres Severne lige, notranje soocanje v Ljudski stranki in napovedano uradno predstavitev Pro-

dijeve kandidature za liderja levosredinskega pola. Ta kandidatura in njene travmatične posledice za Buttigliionijevo stranko je bila tudi včeraj predmet živahne politične debate, ki se na trenutke kaže tudi v močno zolčnih tonih. Bossi je pred odločilnim kongresom svojega gibanja do »profesorja« razumljivo previden, ko pravi, da se Liga sicer ne razpozna v njem, vendar ga spostuje. »Ce bi sli volit brez zakona proti trustom,« pribija, »pa bi Liga stopila v fronto narodne osvoboditve, proti Fininvestu in neofasistom.«

Na 2. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Naročnik, dvigni svoj glas!

To je naslov poziva, ki ga je sestavila skupina znanih televizijskih casnikarjev, da bi parlament cim prej odobril nov zakon o imenovanju vodstva RAI. Pod poziv so včeraj začeli zbirati podpise v Rimu in Neaplju, in sicer zelo uspešno. Akcija bodo ponovili tudi v drugih italijanskih mestih

Stran 2

Slovenski ligaši o »ligaških zdruhanh«

Devinsko-nabrežinska sekcija SL je izdala svoje tiskovno sporočilo o obracunavanjih v Severni ligi, v katerem napada tudi Slovence, ki se oglašajo v trzaskem desničarskem listu.

Stran 3

Prva zmaga Bredesena

Norvežan Espen Bredesen je včeraj v Falunu dosegel svojo prvo letošnjo zmago na tekmah za svetovni pokal v smucarskih skokih.

Stran 10

Davisov pokal: Italija v četrtfinalu

Italijanska teniska reprezentanca si je z zmago nad Cesko s 4:1 zagotovila nastop v četrtfinalu Davisovega pokala.

Stran 11

NOVICE

Tržaška SSK solidama s prof. Samom Pahorjem

TRST - Trzasko pokrajinsko tajništvo SSK je z zaskrbljenostjo sprejelo vest o sobotnem fizičnem napadu na prof. Sama Pahorja s strani nekega someščana. Dogodek je treba obsoditi s cloveskega se prej kot s političnega vidika. Nihce nima namreč pravice osporavati mnenja različno mislečega s fizičnim obračunavanjem. Taksne metode prav gotovo ne sodijo v omikan svet in jih je treba brez nadaljnega preganjati. Očitno pa je incident tudi izraz napetosti, ki jih ustvarja nacionalistična desnica v mestu ter v širšem obmejnem prostoru in ki jih je prav tako treba obsoditi. Odrpne probleme je treba reševati ob doslednem spoštovanju dostojanstva in pravic vseh. Pokrajinsko tajništvo SSK izraža prof. Pahorju solidarnost.

Volilna zakonodaja in Slovenci v FJK

VIDEM - Tajnik SSK Martin Breclj se je v petek, 3. t.m., sestal v Vidmu z deželnim odbornikom za krajevne avtonomije Oscarjem Leprejem. V pogovoru je tekla beseda predvsem o volilni zakonodaji. Deželni svet je namreč začel obravnavati volilni zakon za občine in pokrajine, prej ali slej pa bo imel na dnevnem redu tudi volilni zakon za deželni svet. Breclj je Lepreja opozoril na pravico slovenske manjšine do zastopstva v izvoljenih telesih, ki jo zlasti nova večinska volilna zakonodaja ogroza. Nujno je zato treba uvesti v volilno zakonodajo mehanizme, ki naj zagotovijo zastopstvo Slovencev v Italiji v izvoljenih telesih, kakršne že poznajo Ladinici v bocenski pokrajini, Italijani v Republiki Sloveniji ter druge manjšine v Evropi.

Mladenič se je obesil po zaplembi avtomobila

RIMINI - Včeraj ob zori je prometna policija pri Riccioneju zasačila 28-letnega M. D. iz Riminija v vinjenem stanju, zaradi česar mu je zaplenila avtomobil in vozniško dovoljenje. Po zaplembi se je mladenič oddaljil pes, včeraj popoldne pa je njegovo truplo našel nek izletnik na dvorišču krajevnega otroškega vrtca. Mladenič se je obesil.

Varuška z otrokom nakupovala mamila

MODENA - Pretekli petek je neko dekle iz okolice Modene brez sledu izginilo z otrokom, katerega je dobila v varstvo. Varuško in otroka je potem našla policija, ko je nekaj ur pozneje vlomila v neko zapuščenno kmečko poslopje in v njem našla skupino narkomanov. Varuška se je tjakaj napotila, da bi si priskrbelo mamila.

Kmalu zaslišanje domnevnih atentatorjev

FIRENCE - Konec tega tedna bo firenski državni pravdnik Pier Luigi Vigna skupno s svojima namestnikoma Chelazzijem in Nicolosijem zaslišal prekupčevalca z mamili Antonia Scarana in Alda Frabettija, ki sta osumljena, da sta skupno z mafijskima kolovodjema Leoluco Bagarello in Giovannijem Brusco sodelovala pri atentatu v Ul. Georgofili v Firencih z dne 27. maja 1993. Atentat je zahteval 5 mrtvih in 37 ranjenih, povzročil pa je tudi veliko skode znameniti Galeriji degli Uffizi.

Papež proti vsem oblikam manipulacije z življenjem

VATIKAN - V vseh italijanskih cerkvah so včeraj proslavili »dan za življenje«, papež Janez Pavel II. pa je ob tej priložnosti pozval italijansko družbo k »razsvetljenim in odgovornim izbira-ram glede problemov, ki so povezani s spoštovanjem clovekovega življenja«. Na Trgu sv. Petra se je zbrala običajna množica z napismi proti splavu, papež pa je nagovoril tudi zdravstvene delavce, ki »jim je zaupana naloga, da služijo življenju in ga ščitijo pred vsemi oblikami manipuliranja«. Del svojega posega je Janez Pavel II. posvetil tudi vlogi zensk v družbi in napovedal, da se bo k tej temi vrnil v prihodnjih tednih.

CIVITAVECCHIA / ČUDEŽ?

Kip međugorske Marije je pretakal krvave solze

CIVITAVECCHIA (-RIM) - Sinoci so iz vrta majhne vile 32-letnega uslužbenca italijanskega električnega podjetja ENEL Fabia Gregorija odstranili kip međugorske Matere bozje. Kam so ga odpeljali, ni znano. Morda celo v Vatikan, da bi cerkveni izvedenci preverili, ali je kip res točil krvave solze, kot so zadnje dneve trdili številni očitki.

Kip Marije je pred nekaj leti med romanjem v Međugorje kupil zupnik Pablo Martin. »Bil je eden od tistih, ki so jih prodajali v Međugorju,« je včeraj povedal novinarjem. Zupnik je pred šestimi meseci podaril kip Gregoriju, ta pa ga je namestil na vrtu pred hišo.

Pred nekaj dnevi je Gregori opazil rdeča znamenja na obrazu kipa, tik pod ocesi. Tako

je opozoril zupnika, ta je seznanil tudi škofa msgr. Girolama Grilla. O rdečem krvavenju se je kmalu razvedelo po okolici, in ko se je včeraj zjutraj krvavo solzenje ponovilo, se je začelo zbirati pred vrtom na desetine ljudi, med katerimi so bili tudi pohabljeni z berglami in na vozičkih. Zaradi tolikšne trume je prislo do zastojev v prometu, zaradi česar so morali poseči tudi mestni stražniki. Tudi njihov poveljnik, Giancarlo Mori, je popoldne izjavil novinarjem, da je videl kip točiti krvave solze.

Gregori sinoci ni hotel povedati, kam so kip odpeljali; dejal je le, da se bo kmalu vrnil. Izrazil pa je tudi željo, da bi na mestu, kjer je bil postavljen, zgradili kapelico, v kateri naj bi castili Marijo.

ITALIJA / ZAČENJA SE IZREDNO POMEMBEN POLITIČNI TEDEN

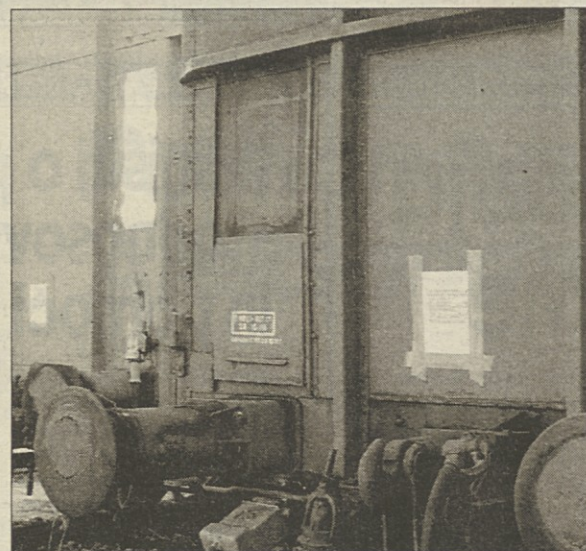
V ospredju Prodi, kongres Severne lige in Ljudska stranka

Med nasprotovanji in podporami se »profesor« izogiba rimskih palač

»Profesor« med včerajšnjim tekom na grič San Luca nad Bologno (Telefoto AP)

Vagoni z azbestom na rimski postaji

RIM - Na rimski železniški postaji Salaria so parkirani številni vagoni (telefoto Ap), ki so obloženi z azbestom in ki so jih izločili iz prometa. Vagoni (na 211 italijanskih postajah jih je 2.500) so označeni s črko A in hermetično zaprti. Specializirana delavnica italijanskih železnic odstranjuje azbest, preden vagoni posljejo na odpad. Delavnica lahko sanira okoli 200 vagonov letno, kar pomeni, da bo treba se precej časa, preden se bodo strupenih vagonov resili. Medtem pa zob časa nacenja pločevino.

RIM - Začenja se intenziven notranjopolitični teden, v katerem bo prislo na površje kar nekaj zelo zapletenih vzlovov. Po izglasovanju zaupnice Dinijevi vladi bo parlament nadaljeval delo s polnim ritmom, v ospredju politične razprave pa bo kongres Severne lige, notranje soocanje v Ljudski stranki in dialog v strankah in zavezništvi o posledicah odločitve Romana Prodi-ja, da stopi v politično areno.

Prav bivši menedžer državnega koncerna IRI je razumljivo v ospredju politične pozornosti in komentarjev, ki so že dodobra razdeljeni. Na eni strani tisti, ki navdušeno podpirajo njegovo kandidato za prvega ministra, na drugi pa kritike, ces da je v »demokristjanskih casih« pomagal k današnjim falimentarnim ekonomskim rezultatom. »Profesor« pa ne kaze nobenega vznemirjenja ob podobnih obtožbah in se za zdaj drži precej stran od palač rimske politike. Včeraj navsezgodaj so ga v Bologni videli v sivi trenirki in telovadnih copatah, ko se je v teku vzpenjal na grič San Luca. Ko je prisel do cerke na vrhu, se je za nekaj minut zbrano ustavljal v njej, nato pa spet v teku navzdol proti mestu. Fotografji, ki so ga čakali pred hišnimi vrati, so se morali zavijetati na motorna kolesa, da ga ne bi izgubili, ko je v sijajni formi tekel skozi mesto in se mimogrede ustavljal tudi za pomenek s svojimi kolesarskimi prijatelji.

Prodijeva kandidatura je se naprej predmet številnih komentarjev, pose-

bno v vrstah Ljudske stranke, kjer poleg zadrege vodstva povzroca tudi vse bolj žolčno polemiko. Predsednik stranke Giovanni Bianchi je spet branil profesorjevo kandidato in dejal, da Prodi in Berlusconi nista samo »nalepki«, ampak dve različni pojmovanji privatizacij in socialne države, in da ne verjame v Berlusconijev namen, da bi v primeru vrnitve v palaco Chigi poskrbel za anti-trust. Buttiglionejevo nasprotovanje Prodijevi kandidaturi, ki med drugim sploh ni strankarska, ne razume niti bivši podpredsednik senata Luigi Granelli, medtem ko so se med profesorjeve podpornike včeraj uvrstili tudi bivši tajnik liberalne stranke Valerio Zanone in pristasi gibanja La Rete s severa države.

Komunistična prenova je včeraj vsaj na videz omilila razlike v pogledih na Prodijevo kandidato, najbrž v bojzani pred getizacijo, saj je Bertinotti izjavil, da mu profesor sicer ne ugaja, vendar mu njegova stranka niti ne nasprotuje. Za Prodiju nasprotni tabor pa je spregovoril predstavnik Nacionalnega zavezništva Gasparri, ki je Prodi-ja okrivil »falimentarnih gospodarskih rezultatov«, medtem ko se nadaljuje »snubljenje«, ki ga je Buttiglione deležen predvsem od Casinijevega Krscransko-demokratskega centra. Bivši predsednik republike Cossiga je ponovil svojo podporo Prodijevi kandidaturi, glede morebitnega razkola v Ljudski stranki pa meni, da to sploh ne bi bilo najhujše zlo.

OBČILA / USPELA POBUDA ČASNIKARJEV DRŽAVNE RAADIOTELEVIZIJE

»Naročnik Raia, dvigni svoj glas!«

Pobudniki se zavzemajo za zakon z novimi kriteriji za imenovanje vodstva Raia

RIM - V starih urah so v Rimu zbrali 1.500 podpisov, v Neaplju (telefoto Ap) pa v teku dneva kar 1.800 pod pozivom z naslovom »Naročnik, dvigni svoj glas«. Pobudniki poziva so nekateri casnikarji italijanske dr-

žavne radiotelevizije Rai, ki se zavzemajo za to, da bi parlament nemudoma odobril zakon o kriterijih imenovanja vodstva Raia in da bi ob tem sedanje vodstvo odstopilo.

V Rimu so zbirali podpise pri Porti Portese trije

popularni televizijski casnikarji oziroma casnikarke, in sicer Lilli Gruber, Carmen Lasorella in Michele Cucuzza, v Neaplju pa nič manj znani Piero Badaloni. Pobuda je podprl tudi sindikat casnikarjev Raia Usigrai,

kaj kmalu pa so se ponudili se drugi za sodelovanje, med temi združenja ACLI, ARCI in Federconsumatori, dnevnik La Voce in drugi.

Pri zbiranju podpisov v Rimu je sodeloval tudi tajnik sindikata Usigrai Giorgio Balzoni. Dejaj, da je naravnost presenečen od uspeha pobude in napovedal, da bodo v prihodnjih dneh zbirali podpise tudi v drugih mestih po vsej državi.

Seveda pa pobuda ni navdušila ravno vseh. Direktor deželnih poročil Raia Piero Vigorelli je odmahnjeno dejal, da je pobuda izraz »svobode misli«, podtajnik desničarskega sindikata Corrado Mannucci je povedal, da gre za nezaslišano gesto, posebno ostro pa je pobudnike napadel predsednik komisije za kulturo v poslanski zbornici Vittorio Sgarbi, po katerem naj bi slo za revansistični poskus stare garde.

TRST / V PRIREDBI KATOLIŠKE AKCIJE ZA OTROKE

Pohod za življenje in mir

Udeležence je v cerkvi sv. Marije Velike nagovoril škof

V okviru Dneva za življenje je Katoliška akcija za otroke včeraj kot že vrsto let na prvo nedeljo v februarju priredila Pohod za življenje in mir v Trstu (na sliki, foto Ferrari). Več sto udeležencev - v glavnem je slo za otroke in njihove mentore ter spremljevalce - se je v prvih popoldanskih urah zbralo pred cerkvijo sv. Antona Novega ter v sprevedu krenilo mimo Trga zedinjenja Italije do cerkve sv. Marije Velike. Tu je prireditelj dosegla svoj višek z molitvenim srečanjem za življenje in mir, ki ga je vodil škof Lovrenc Belomi. Škof je tudi spregovoril o uporabi časa v našem vsakdanjem življenju za mir, kar je bila pravzaprav osrednja tematika letošnjega pohoda. Pristavimo naj, da je tudi ta prireditev lepo uspela nenazadnje zaradi izredno lepega sončnega vremena.

SL in Gombač: ali je idila končana?

Devinsko-nabrezinska sekcija Severne lige je včeraj s tiskovnim sporočilom posegla v »tržaske ligaske zdrahe«, ki jih je pretekli teden s svojimi ognjenimi izjavami podžgal bivši poslanec Lige Gualberto Niccolini, s svojim pisanjem pa ogenj se bolj razplamtel dnevnik TriesteOggi. Podpisana tajnik sekcije Luciano Kocman in občinski svetovalec Rajmund Carli pišeta, da je potreba »radikalno počistiti sedež Lige v Ul. Battisti,« pri čemer omenjata namigovanja »izdajalcev kot sta Sedran in Niccolini.«

»Ob vsem tem je povsem logično, da taka namigovanja objavlja listič (v originalu: "un fogliaccio", op. ur.), ki se je že od vsega nastanka izkazal kot glasnik najbolj nazadnjaškega in nestrpnega dela mesta, in je postal tudi zvočnik tistih predstavnikov slovenske manjšine, ki iščejo pri manifestiranju političnega oporekanja izključno svojo osebno korist,« je zapisano v tiskovnem sporočilu. Sta mar Kocman in Carli namigovala na strankinega kolega Borisa Gombaca, ki se - v veliko veselje tržaske desnice - vse bolj uveljavlja kot politični komentator dnevnika TriesteOggi?

Tiskovno sporočilo se zaključuje z ugotovitvijo, da delzna svetovalka Lige prof. Anna Piccioni ni osamljena, na njeni strani so poleg Polidori in izključenih Marchesicha, Tamburinja in Varina tudi občinski svetovalci iz sekcije Lige iz Milj in Devina-Nabrezine.

GLASBENA MATICA TRST
Koncertna abonmajska sezona 94/95
Danes, 6. 2. ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu

LJUBLJANSKI GODALNI KVARTET
Monika Skalar, violina
Karel Žužek, violina
Franc Avsenek, viola
Stane Demšar, violončelo
(Szymanovski, Delak, Sostakovic)

maura 11, Trg Garibaldi 5, Milje - Lungomare Venezia 3.

NABREZINA (tel. 200466) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Trg Garibaldi 5 (tel. 368647).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELEVITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Il fiume della paura - The River Wild«, i. Meryl Streep, Kevin Bacon.

EXCELSIOR - 17.30, 19.50, 22.15 »Rivelazioni«, i. Michael Douglas, Demi Moore.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.30, 18.20, 22.10, 22.00 »Belle al bar«, r.-i. Alessandro Benvenuti, i. Eva Robin's.

AMBASCIATORI - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Stargate«, i. Kurt Russell.

NAZIONALE 1 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Time Cop«, i. Jean Claude Van Damme.

NAZIONALE 2 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Kika«, r. Pedro Almodovar, prepovedan mladini pod 14. letom.

NAZIONALE 3 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Camerieri«, i. Paolo Villaggio, Diego Abatantuono.

NAZIONALE 4 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Quattro matrimoni e un funerale«.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »Ingordigia anale«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 16.30, 18.20, 20.10, 22.10 »The Mask« r. Jim Carrey.

ALCIONE - 18.00, 20.00, 22.00 »Il toro«, r. Carlo Mazzacurati, i. Diego Abatantuono, Roberto Citran.

LUMIERE - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Sirene«, i. Hugh Grant.

OBVESTILA

SKK razpisuje ob dnevu slovenske kulture literarni

OBVESTILO BRALCEM

DAROVE in PRISPEVKE za objavo v časopisu sprejemajo v tajnistvu Uredništva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pritličje) tel. 360072, s sledecim urnikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00 od ponedeljka do petka.

likovni in fotografski natečaj. Tema in tehnika sta prosti. Svoje prispevke lahko oddate do vključno četrtka, 9. februarja na sedežu Slovenske prosvete v Ul. Donizetti 3 vsak delavnik v jutranjih urah ali ob sobotah zvečer, lahko pa jih oddate referentom SKK na slovenskih srednjih solah.

GLASBENA SOLA GODBE NA PIHALA IZ RICMANJ sporoča, da poteka na osnovni soli v Ricmanjih predpis za solsko leto 1995/96 in sicer: od danes, 6. do 17. t. m. (izključene srede in sobote) od 16.30 do 19. ure v tečaju glasbene vzgoje za predšolske in otroke od 6. leta dalje z individualnim poukom trobil, pihal, tolkal in komp.klavirja.

PRIREDITVE

V **DRUSTVU SLOVENSkih IZOBRAZENECV** v Trstu bo danes, 6. t. m., ob 20.30 večer z Dusanom Jelincičem z naslovom: »Biseri pod snegom v zvezdnatih nočeh« - himalajske izkusnje zamejskega Slovenca v sliki in besedi.

STRANKA KOMUNISTICNE PRENOVE - Krozek Kras vabi danes, 6. t. m., ob 20. uri v Soscevo hišo na Proseku na PRAZNIK VCLANJEVANJA.

KD F. VENTURINI v sodelovanju s COS M. Samsa - Domjo priredi proslavo DNEVA SLOVENSKE KULTURE jutri, 7. t. m., ob 20. uri v Centru A.U.Miro pri Domju. Gostuje ZPZ I. Grbec iz Skednja.

DRUSTVO SLOVENSkih UPOKOJENCEV prireja v sredo, 8. t. m., ob 16. uri v Gregorčičevi dvorani v Trstu, Ul. sv. Franciska 20 PRIREDITVE ob dnevu slovenske kulture. Sodelovali bodo: prof. J. Basa z uvodno besedo, recital Stane Raztresen, glasbeno točko bosta pripravila gojenca Glasbene matice: violina - Matej Santi, klavir - Tatjana Jerkog iz razreda Jagode Kljuder. Vabljeni!

KD VODNIK vabi na proslavo ob DNEVU SLOVENSKE KULTURE, ki bo v sredo, 8. t. m., ob 20. uri v društvenih prostorih v Dolini. Nastopajo učenci osnovne sole P. Voranc in dijaki nižje srednje sole S. Gregorčič, dekliski zbor V. Vodnik pod vodstvom Iva Tulla.

KD LONJER KATINARA prireja ob dnevu slovenske kulture KINO ALJOSE ZERJALA v društvenih prostorih v Lonjerju v sredo, 8. t. m., ob 20.30. Vabljeni!

V **četrtak, 9. t. m.** bo SLOVENSKO PLANINSKO DRUSTVO TRST proslavilo PRAZNIK SLOVENSKE KULTURE s predstavitevjo najvažnejših za planinstvo pomembnih del: Rafko Dolhar - Od Trente do Zajzere; Jelincič - Pod svinčnim nebom; Henrik Tuma - Dalla mia vita; Dusan Jelincič - Le notti stellate. Po uvodnih besedah prof. Nade Pertot, bodo o knjigah spregovorili: avtorja in prevajalec prof. Marjan Voncina. Vabljeni v Gregorčičevo dvorano v Ul.

sv. Franciska 20, ob 20.30. **ZDRUZENJE STARSEV** osnovne sole Prosek vabi v soboto, 11. t. m., ob 18. uri v Kulturni dom Prosek na ogled igrice MESTNI GODCI. Izvaja mladinska skupina SKD Primorec.

SKD TABOR in TK GALERIJA ob dnevu slovenske kulture v soboto, 11. t. m., ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opcinah RUDOLF SAKSIDA. Odprtje razstave ob 10-letnici umetnikove smrti. Predstavitelj Franko Vecchiet. Predvajanje kratkega filma Rudolfa Saksida. Nastopata MPZ in ZPZ Tabor pod vodstvom Sveta Grgica.

KD VESNA vabi v soboto, 11. t. m., ob 20.30 v Dom A. Sirka v Križu na KONCERT harmonikarskega ansambla "Synthesis 4". Vodi prof. Claudio Furlan.

KD RDECA ZVEZDA in SK KRAS vabita na DAN SLOVENSKE KULTURE, ki bo v petek, 10. t. m., ob 20. uri v Saležu. Nastopajo: vokalna skupina Stu ledi, Franca Slavec (predstavitelj kraske noše), L. Furlan (harmonika), Atilij Kralj (poezija) ter MPZ Rdeca zvezda. Vabljeni!

ZADRUGA KD Prosek - Konovel in SD Primorje priredita v nedeljo, 12. t. m. v Kulturnem domu na Proseku ob 18. uri KONCERT MIX ORKESTRA S PEVCI. Nastopajo bodo izvajali izvirne skladbe 3. festivala slovenske popevke v Trstu. Vabljeni!

KD LIPA s sodelovanjem bazovskega mladinskega krožka priredi KONCERT ob dnevu slovenske kulture v petek, 17. t. m., ob 20.30 v Bazovskem domu. Gostuje ZPZ I. Grbec iz Skednja. Vabljeni!

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - obvesča člane, da so roki za vložitev prošenj za preložitve naslednji: prof. visjih sol do 10.t.m.; osebje A.T.A. do 11. marca.

kandidate, ki so se prijavili k natečaju na osnovi izpitol in uradnih listin (dne 22.2.1995), da je solski skrbnik poslal vsem didaktičnim ravnateljstvom okrožnico v kateri jih vabi, da naj zacasnim suplentom omogočijo udeležbo na natečaju.

MALI OGLASI

SLUŽBO isce marljiv in vesten fant, star 21 let, vojašcine prost, z vozniskim dovoljenjem, srednjesolsko izobrazbo, dobrim znanjem slovenskega in italijanskega jezika, željan delati. Tel. st. 368230.

MLADA zena, delovna, postena, isce zaposlitev kot hišna pomočnica ali otroška varuska. Tel. st. 229389.

ISCEM stare razglednice ali risbe iz Podgore, Stma-

vra, Oslavlja in Pevme ali zanimivosti iz teh krajev za objavo v zborniku, ki je v pripravi. Zanima me material izpred prve svetovne vojne. Osebnostno jamčim za vračanje materiala. Vlado Klemše, Rupa, 54 - Sovodnje ob Soci - tel. st. (0481) 882079 (v večernih urah) ali (0481) 533382 med delovnim časom.

DRUSTVENA GOSTILNA NA PROSEKU isce natakario/ja. Tel. na st. 225039 od 18. do 20. ure.

PODJETJE import/export zaposli osebo s prakso v uvozno/izvozni operacijah ter odličnim obvladanjem slovenskega in hrvaskega jezika. Pisati na Publiest Srl pod sifro "Import/Export, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst.

VZGOJNO ZAPOSILIVENO središče Mitja Cuk zbira vrdno in blago za pojasnila klicite po 13. uri na tel. st. 327114. Ze v naprej hvala.

PROFESORICA nudi privatne lekcije iz angleščine. Tel. st. 814550.

NUDIM lekcije iz angleščine in slovenscine dijakom visjih srednjih sol. Tel. st. 55293 v večernih urah.

PRODAM lada niva, letnik '90 v dobrem stanju, bele barve. Tel. st. 228932.

PRODAM fiat uno fire, rdece barve v dobrem stanju, letnik '88 po ugodni ceni. Tel. st. (040) 229353 v večernih urah.

PRODAM majhno zbirko starih kamnitih izdelkov (stopa, sod, pomivalno korito in drugo) Ogled v Doberdobu, Ul. Boneti 2.

PRODAM stare predmete (kolesa od vozov, itd.) Tel. st. 228547.

MINI TERME v centru Trsta: fango, parafina, masaža, laser, ultra zvok, in terfenčni tok in drugih 34 terapij. Danes lahko preko KRUT-ove posvetovalnice. Pojasnila: KRUT, Ul. Cicerone 8, tel. st. 360072 od 9. do 12. ure ter od 14. do 17. ure, razen sobot.

OSMICO ima odprto Radovan Semec v Precniku.

BORIS IN PEPI SANCIN (Sarnek) imata v Dolini odprto osmico. Tocita belo in crno vino.

PRISPEVKI

V počastitev spomina ob obletnici smrti Mile Suban darujeta Neva in Marjan 20.000 lir za obnovo Stadionu 1. maj.

Za popravilo Prosvetnega doma na Opcinah darujejo: Tanja in Edi Ferluga 50.000 lir, N.N. 60.000 lir, družina Renato Ferluga 50.000 lir, Atilij Kralj 10.000 lir, Irene Mauri 10.000 lir, prijatelji društvenega bara 65.000 lir.

DREVI V KULTURNEM DOMU

Ljubljanski godalni kvartet gost Glasbene matice

Drevi bo Glasbena matica priredila svoje peto glasbeno srečanje iz letošnje koncertne sezone. Na oder Kulturnega doma bo stopil Ljubljanski godalni kvartet. Spored ponuja občinstvu zelo zanimive kvartete. Ponedeljkov večer bo namreč pričel z Godalnim kvartetom op. 56 st. 2 poljskega skladatelja Karla Szymanovskega (1822-1937). Glasbenik je bistveno vplival na razvoj poljske glasbene tradicije. H.H. Stuckensmidt v svoji razpravi o sodobni glasbi označuje Szymanovskega kot najvažnejšega predstavnika poljske glasbe. Skladatelj v svojem ustvarjalnem opusu sprejema Chopinove, pa tudi Debussyjeve in Skrjabinove vplive. V zadnjih letih svojega ustvarjanja pa se Szymanowski približa poljski folklori tradiciji. Drugi godalni kvartet op. 56, ki ga bo izvedel Ljubljanski kvartet, je prav iz tega obdobja.

Druga skladba na sporedu bo Godalni kvartet Franja Ivana Delaka (1896-1972). Delak je bil zamejski Slovenec, saj se je rodil v Trstu in tu tudi umrl. Njegova življenska pot pa je bila dokaj razgibana, ker so ga oblasti nenehno preganjale. Iz rodnega Trsta je zaradi tega odšel najprej v Ljubljano, nato v Maribor, v Srbijo in se celo v ZDA. Delak je bil po poklicu zdravnik, vendar se je stalno ukvarjal z glasbo. Vodil je razne pevske zbornice in se posvečal skladateljstvu. Pisal je predvsem zborovske pa tudi vokalne in komorne instrumentalne skladbe. Vecina njegovih del je sicer ostala v rokopisu. Med temi je tudi opera na tekst Prešernovega Krsta pri Savici. V drugem delu koncerta pa nam bo kvartet ponudil se izvedbo skladbe sovjetskega glasbenika Dmitrija Sostakovica (1906-1975), ki je bil v letošnji sezoni Glasbene matice že večkrat prisoten, ker je letos dvajsetletnica njegove smrti. Sostakovičev glasbeni opus zaobjema najrazličnejše zvrsti od simfonij do filmske glasbe. Sovjetski skladatelj se je posvetil komorni glasbi predvsem v med drugo svetovno vojno in po njej. Tako je tudi "Drugi godalni kvartet" nastal leta 1944.

Luisa Antoni

VČERAJ-DANES

Danes, PONEDELJEK, 6. februarja 1995

DOROTEJA

Sonce vzide ob 7.21 in zatone ob 17.17 - Dolžina dneva 9.56 - Luna vzide ob 10.13 in zatone ob 24.00.

Jutri, TOREK, 7. februarja 1995

RIHARD

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 7,6 stopinje, zračni tlak 1020,9 mb ustaljen, brezvetrje, vlaga 59-odstotna, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 8,3 stopinje.

LEKARNE

Od ponedeljka, 6., do nedelje, 12. februarja 1995
Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Ul. Roma 16 (tel. 364330), Trg Valmaura 11 (tel. 812308), Milje - Lungomare Venezia 3 (tel. 274998).

NABREZINA (tel. 200466) - samo po telefonu za najnujnejše primere. **Lekarne odprte od 19.30 do 20.30**
Ul. Roma 16, Trg Val-

PUBLIEST

Tel. (040) 7796611 - Fax 768697

oglas - obvestila: 8.30 - 12.30

osmrtnice - sozaljja: 8.30 - 12.30

13.30 - 17.00 (razen sobote)

NOVICE

Na šoli Ivan Trinko predstavijo pobudo "Slovenska Evrosola"

Na nižji srednji šoli Ivan Trinko bo danes ob 18. uri srečanje, kjer bodo predstavili program Slovenske Evrosole. Udeleženci si bodo najprej ogledali film o manifestacijah Evrosole, ki so se v prejšnjih letih odvijale v raznih krajih Evrope, zatem pa bodo prisluhnili predstavnikom organizacijskega odbora Slovenske Evrosole, ki bodo predstavili pobudo, ki se bo odvijala od 19. do 23. aprila med Gorico in Trstom. Na srečanje toplo vabijo starše dijakov, predstavnike društev in ustanov. V sredo, 8. t.m. ob 18. uri, bo podobno srečanje na oddelku sole v Doberdolu.

Vandalizem ali drugo ?

Karabinjerji v Trzinu se trudijo, da bi odkrili storilce, ki so na potki, ki pelje do pristana Tavoloni pri Trzinu namestili serijo do dvajset centimetrov dolgih zebjev. Posledice takega neodgovornega ravnanja so občutili predvsem avtomobilisti, ki so nevarnost opazili, ko so bile gume že preluknjane. Oskodovancev naj bi bilo kakih petnajst.

Srečanje o racionalizaciji šol

Gibanje Cittadini per l'Isontino zacena danes običajna ponedeljkova srečanja - pogovore o pomembnih družbenih, gospodarskih, kulturnih in drugih vprašanjih. Na srečanju, ki bo ob 20.30 v pokrajinski sejni dvorani bo govor o solski problematiki ter o nerodnem poskusu racionalizacije, ki ga je začela uvajati občinska uprava.

Občni zbor KŠD Danica

Na Vrhu bo drevi, ob 20. uri, občni zbor kulturnega in športnega društva Danica. Skupščina bo v prostorih športnega in kulturnega centra, predstavljal pa naj bi poskus, da se premosti mrtvilo v delovanju društva. To naj bi dosegli s pomladitvijo društvenega odbora ter s tem da nameravajo zares zavilati rokave.

Uspel pohod "Bismarcia"

Skoraj pomaldansko vreme je nedvomno pripomoglo, da je bila udeležba na pohodu "Bismarcia", ki ga je desetih priredilo društvo GMG zares množična. Udeleženci so imeli na razpolago dve progri: daljšo (12km) preko Pevne in Oslavja v Grojno in na cilj, pred sedežem društva, medtem ko je bila krajša (7 kilometrov) speljana samo do Parka pri Pevni in na Sanco. (foto Studio Reportage).

SAMO KRATKOVIDNOST BIROKRACIJE ?

Eni za odpravo meje drugi pa...

Pred štirinajstimi dnevi je začel veljati novi slovenski zakon o varstvu rastlin

Medtem ko razpravljamo o odpravi fizičnih in vidnih simbolov državne meje, v mislih imamo predlog o odstranitvi mrežne pregrade pred novogoriško železnico postajo (Na Blanči), gredo prizadevanja določenih krogov čisto v drugo smer. Kaj pomaga odstraniti mrežo in skromen zidek, ce z novim zakonskim predpisom postaviš drug zid, ki je sicer nevreden, vendar pa toliko bolj neprepusten. Lani, približno ob tem času, smo pisali o "krompirjevi vojni", ki se je nato končala s premirjem, vendar potem, ko je bila že povzročena precejšnja škoda. Letos so se stvari na tej naši meji, ki je bila najbolj odprta pretoku ljudi, idej in blaga, dodatno zapletle. Ne gre samo za vprašanje uvoza, oziroma prenosa semenskega krompirja v Slovenijo, kar je lani povzročilo obilo slabe krvi, odločnih nastopov, umikov, takih ali drugačih tolmačenj. Na osnovi najnovejših predpisov - zakona o zdravstvenem varstvu rastlin - ki ga je Državni zbor Republike Slovenije sprejel na seji dne 20. decembra lani in ki je bil objavljen v Uradnem listu 30. decembra - zasebnikom ni dovoljen uvoz rastlin, rastlinskih delov in semen. Uvoz lahko opravljajo le podjetja, ki so za to pooblaščenca. Enak predpis velja za uvoz fitofarmaceutskih sredstev. Z "reguliranjem" uvoza naj bi v največji možni meri preprečili prenos in razširjanje škodljivih organizmov, oziroma preprečili uvoz fitofarmaceutskih proizvodov, ki niso registrirani za prodajo v Sloveniji. Gre za dokaj podroben zakon, saj obsega kar 78 členov in zajema široko področje. Ljudi ob meji seveda zanimajo predvsem njegovi praktični učinki

na zivljenje in utrip ob meji, na kar zakonodajalec prav gotovo ni pomislil. Morda tudi zato ker tega vsakodnevnega utripa, raznoterih stikov in povezav, ki prostor na obeh straneh meje zblizujejo in povezujejo, ne pozna. Zakon je v veljavi dobra dva tedna in že se slišati zelo glasne kritike, ne samo goriskih in drugih trgovcev s semeni, sadikami in podobnim blagom kar je razumljivo. Največ pripomb prihaja s strani kupcev, zasebnikov, imetnikov prepustnic iz Slovenije, ki jim je nakup semen ali sadik v Gorici nekaj tako običajnega, kakor tolikim drugim italijanskim državljanom, ki se oskrbujejo v trgovinah na slovenski strani meje. Kaj si lahko misli občan na račun svoje države, če ne sme preko meje nesti kilogram čebulca za sajenje!

V kolikor smo do zdaj uspeli zvedeti, je prenos semen, sadik in drugih rastlinskih delov ter fitofarmaceutskih proizvodov dovoljen (v količinah za katere se smatra, da so primerne za ozirom na obdelovalno površino) le imetnikom prepustnic z dvostranskim vložkom. Hoteli smo slišati za mnenje tukajšnjih pristojnih oblasti. Žal se niso seznanjeni, vendar pa za prihodnje napovedujemo srečanje s pristojnimi službami Republike Slovenije. Dosledno izvajanje novega zakona bi utegnilo namreč biti v nasprotju tudi z določili Videmskega sporazuma, ne samo s splošno priznanimi načeli (na katera se tako radi in pogosto sklicujemo) o prostem pretoku oseb, idej in blaga in ki naj bi posebej odlikovala evropski prostor.

PORDENONE / DO 8. APRILA

Evropa in mladi 18. meddeželni natečaj IRSE

Namenjen je študentom

Deželni zavod za evropske studije (IRSE) je tudi letos razpisal meddeželni natečaj namenjen univerzitetnim študentom in dijakom osnovnih in srednjih sol na območju skupnosti Alpe - Jadran. Pobudo bodo letos izvedli že osemnajstič. Pokrovitelji manifestacije so, poleg Dezele FJK, se Evropski parlament in Komisija evropskih skupnosti, finančno podporo pa so, tako kakor že vrsto let doslej, zagotovile ljudske banke iz Furlanije Julijske krajine. Namen pobude je utrjevati zavest o pripadnosti k sirsi skupnosti, oziroma spodbuditi razpravo o številnih vprašanjih, ki zadevajo bodočnost združene Evrope. Naslov natečaja

je namreč Evropa in mladi.

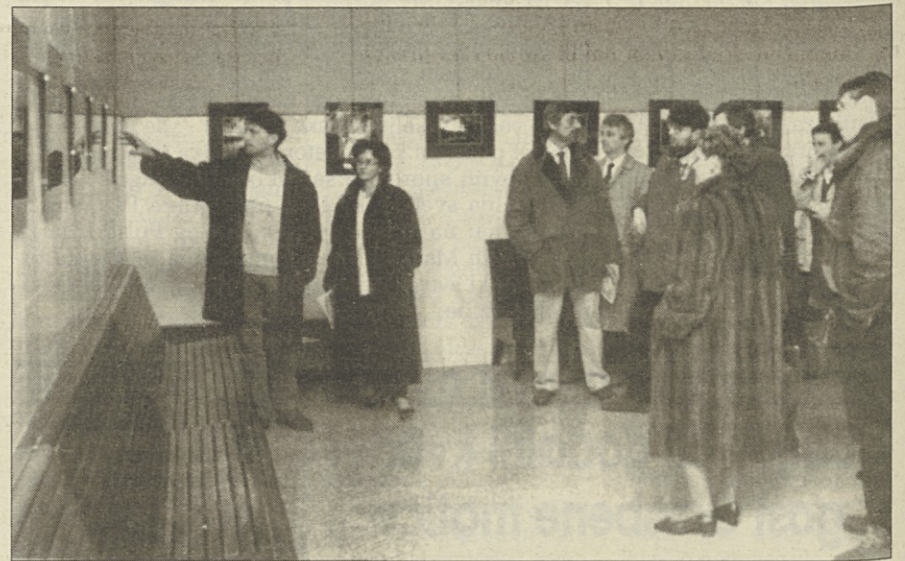
Rok za oddajo del, oziroma prispevkov poteče 8. aprila letos, razglasitev zmagovalcev in izročitev priznanj in nagrad pa bo 28. maja v Pordenonu. Nagrade so v obliki vpisnine za sodelovanje na tečajih tujih jezikov letos poleti, v obliki denarnih nagrad, knjig, sportne opreme itd.

Pogoji za sodelovanje so različni, z oziroma pač ce gre za sodelovanje univerzitetnega študenta, dijaka srednje sole, ali osnovnošolca. Razpis (tudi v slovenscini) so te dni že prejeli na posameznih solah, oziroma ravnateljstvih, kjer interesi dobijo tudi podrobna pojasnila.

OKOLJE / POBUDA ZDRUŽENJA LEGAMBIENTE

"Zeleni vlak" na postaji

V soboto so v cakalnici na železniški postaji odprli fotografsko razstavo o ekološki problematiki s posebnim ozirom na območje Soče. To je prva pobuda združenja Legambiente v okviru tedna prireditev ob prihodu "Zelenega vlaka". Jutri ob 18. uri bosta Nevio Costanzo in Robert Schumann govorila, kako se da uskladiti prevoz z železnico in uporabo kolesa. Legambiente sporoča, da si bo mogoče Zeleni vlak ogledati 7., 8., 9., 10. in 11. februarja od 8.30 do 13. ure in od 15.30 do 19. ure. (Z odprtja razstave - foto Studio Reportage).

CIKLUS KONCERTOV AGIMUS

Lep koncert mlade nadarjene pianistke Desireè Pagana

Prihodnji nastop bo 18. februarja

S koncertom mlade in nadarjene pianistke Desireè Pagana se je v soboto, v dvorani pokrajinskega muzeja pričel pomladanski cikel komornih koncertov združenja Glasbene mladine (AGIMUS). Zanimanje za nastop pianistke je bilo izredno, poslušalci pa so jo toplo sprejeli. (Na sliki - Desireè med nastopom)

NOCOJ

Predstavili bodo izid natečaja o Gregorčiču

V preddverju Kulturnega doma bodo nocoj, ob 18. uri predstavili izid literarnega, likovnega in fotografskega natečaja, ki sta ga lani razpisali Zveza slovenskih kulturnih društev in Zveza slovenske katoliške prosvete ob 150-letnici rojstva Simona Gregorčiča.

Natečaj je bil namenjen dijakom nižje in višjih srednjih sol. Z nocojsnjo predstavitev natečaja in izročitev nagrad in priznanj se pobuda zaključuje in obenem uvršča v okvir prireditev ob letosnjem Dnevu slovenske kulture. Dijaki, ki so se tečaja udeležili bodo prejeli knjižni dar in portret Simona Gregorčiča.

PRIREDITVE

SD SOVODNJE prireja, 25. t.m. tradicionalno pustovanje v kulturnem domu v Sovodnjah. Vabila so na razpolago pri S. marsonu, Davorinu Peliconu, Igorju petejanu in Lučotu Fajtu.

CICIKLUB obvesča svoje male clane, da bo srečanje danes, v ponedeljek, 6. februarja, ob 15. uri v Kulturnem domu v Sovodnjah.

OBVESTILA

SZ VELOX iz Standreza priredi jutri, 7. t.m. ob 19.30 tekmovanje v namiznem tenisu, ki bo v zupnijski dvorani. Prijave pri Marku (tel. 21090) in Davidu (tel. 21648).

ODBOR UPOKOJENCEV IZ DOBERDOBA vabi upokojence iz doberdobske občine na srečanje, ki bo v četrtek, 9. februarja v glashbeni sobi v Doberdolu. Ob tej priložnosti bodo razdelili izkaznice in sprejemali prijave novih članov. Ob koncu srečanja bo družabnost.

KINO

GORICA VITTORIA 18.20-20.10-22.00»The mask«. Igra Jim Carrey. Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO 17.30-19.45-22.00»Rivelazioni«. Igrata Michael Douglas in Demy Moore.

TRZIC COMUNALE Zaprt.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI BASSI THEA, Rastel 52, tel. 533349
DEŽURNA LEKARNA V TRZICU S. ANTONIO (Vittori), Ul. Romana 147, tel. 40497

POGREBI

Danes, ob 9.30, Francesca Velikonja vdova Obljubek, iz bolnisnice Janeza od Boga v cerkev na Rojcah in na glavno pokopališče, ob 11. uri, Giovanni Cargnel, iz splosne bolnisnice v Locnici.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo trzaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. - Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZIT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomski propaganda: Trst in Gorica: Publiest
tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (sirina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Prednaročnina za Italijo 300.000 LIT

Postni t.r. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

FRANCIJA / PREDSEDNIŠKI KANDIDATI

In na levici: Lionel Jospin!

Emmanuelli bo še naprej
na čelu socialistične stranke

PARIZ (dpa) - Francoski socialisti so včeraj na izrednem kongresu stranke potrdili kandidato nekdanjega ministra za solstvo Lionela Jospina za položaj predsednika države. Predsednik Socialistične stranke Henri Emmanuelli, ki ga je Jospin premagal na glasovanju v stranki, je na kongresu zagotovil, da zaradi tega ne namerava odstopiti s svojega položaja. Včeraj so objavili tudi uradne izide strankinega glasovanja: v petek zvečer je 65, 85 odstotka članov glasovalo za Jospina.

Lionel Jospin je bil med leti 1981 in 1988 predsednik socialistov, nato pa se je štiri leta ukvarjal z vladnimi posli. Emmanuelli, ki je sele lani novembra nastopil položaj predsednika Socialistične stranke, je dobil le 34, 15 odstotka glasov. Štiri odstotke glasovnic je bilo neveljavnih. Od 112.681 vpisanih članov Socialistične stranke se je glasovanja udeležilo 73, 15 odstotka. Francozi bodo svojega novega predsednika volili neposredno v dveh krogih (23. aprila in 7. maja). Javnomenjske raziskave v Franciji kažejo, da Jospin nima nobene možnosti za uspeh na volitvah. Med volilci uživa zelo veliko podporo neogolistični premier Edouard Balladur. Včeraj so v Franciji objavili izid najnovejše javnomenjske raziskave, iz katere je razvidno, da je trenutno razmerje približno tako: Jospin bi v odločilnem drugem krogu dosegel 36, Balladur pa 64 odstotkov glasov. Neogolistična stranka ima še enega kandidata za položaj predsednika Francije, to je Jacques Chirac. Iz desnega tabora pa utegne priti do še dveh kandidatov: Nekdanji predsednik Valéry Giscard d'Estaing in nekdanji premier Raymond Barre želita do sredine februarja razmisliti, ali bosta nastopila na volitvah. To je sporočil tiskovni predstavnik desno liberalne stranke UDF Jean-Pierre Raffarin.

Albanija in Makedonija v SE?

Podgorica (STA) - Predsednik parlamentarne skupščine Sveta Evrope (SE) Miguel Angel Martinez je izjavil, da so Albanija, Makedonija in Moldavija nove kandidatke za sprejem v 33-člansko evropsko organizacijo, poroča črnogorska zasebna tiskovna agencija Montena fax, ki se sklicuje na Radio Tirana. Dokončen sklep o tem naj bi sprejeli po preučitvi poročil evropskih opazovalcev o stanju človekovih pravic in svobodah ter svobodi medijev v teh treh državah. V Tirani so prepričani, da na sklep o sprejemu Albanije v Svet Evrope ne bo v večji meri vplivalo morebitno nestrinjanje Grčije kot tudi ne dejstvo, da so Albanci na nedavnem referendumu zavrnili predlog nove ustave.

Lionel Jospin, predsedniški kandidat francoskih socialistov (Telefoto: AP)

Jospin noče biti le papirnati kandidat socialistov

PARIZ - Francoski socialisti si še vedno niso opomogli od uničujočega poraza, ki so ga doživeli na parlamentarnih volitvah pred dvema letoma. Enajst tednov pred prvim krogom francoskih predsedniških volitev skušajo pozabiti vsa nesoglasja, ki vladajo v stranki. Kljub vsemu pa Lionel Jospin, ki so ga včeraj v Parizu dokončno imenovali za nosilca upov, noče biti zgolj številka na predsedniških volitvah. François Mitterrand je leta 1981 zamenjal na položaju predsednika socialistične stranke. Toda kaže, da ga tokrat ne bo nasledil na položaju predsednika države. Javnomenjske raziskave se vedno kažejo jasno prednost konservativnega premiera Balladurja, ki sam sebe označuje za »nadstrankarskega moza«. Lionel Jospin, ki se je v socialistični stranki zelo hitro povzpela na najvišji položaj in se v zadnjih letih zavestno izogibal vodenju stranke, po lastnih besedah ne kandidira zato, da bi že takoj na začetku ubupal. »Sanjal sem o drugem svetu« je naslov sansona, ki predstavlja njegov vodilni motiv za to, da se poteguje za mesto francoskega predsednika. Jospin bo skušal združiti levico in nato Balladurja iz-

zvati z novimi predlogi. Po lastnih besedah se bo boril proti politični rutini, konservativizmu in nepravčnosti. »On je človek, za katerega je značilen predvsem pogum,« pravi privrženec Jospina, ki se je prijavil za kandidaturu prav v trenutku, ko so bili se vsi pod sokom zaradi zavrnitve kandidature »Evropejca« Jacquesa Delorsa. To, da se je moral kljub temu podvreči strankarskemu izboru, so hvalili kot dokaz za demokratičnost socialistov. Najpomembnejša naloga Lionela Jospina pa je zagotovitev enotnosti v vrstah socialistov. Nato mora zase pridobiti levoliberalne volilce, ki podpirajo predvsem populista Bernarda Tapieja. Tudi francoskim Zelenim, ki jih pestijo hude strankarske razprtije, lahko odvzame marsikateri volilni glas. Na svojega poraženega tekmeča, predsednika Socialistične stranke Henrija Emmanuelli, čigar poraz na strankinem glasovanju pravzaprav spominja na nezaupnico, se je Lionel Jospin neposredno obrnil že v soboto. Mlajši Emmanuelli se »kot vojak« pokorava dolžnosti in - vsaj začasno - ostaja na položaju predsednika Socialistične stranke.

Norbert Hoyer / dpa

AVSTRIJA / PO VČERAJŠNJI EKSPLOZIJI

Blokada informacij

Komentatorji napovedujejo
nov val desničarskega nasilja

DUNAJ - Zaradi včeraj popoldne uvedene informacijske blokade notranjega ministrstva podrobnosti tako glede smrtonosne eksplozije, ki je ubila štiri Rome, kot tudi pravočasno odkrite cevne bombe niso znane, komentatorji avstrijskih medijev pa smrt starih Romov in vest o morebitni nastavitvi bombe tolmacijo kot dokaz, da gre za nov val nasilja skrajnodsne oziroma neonacistične strani v Avstriji.

Kot so se decembra 1993 prve pisemske bombe v Avstriji pojavile takoj po obsodbi vodje avstrijskih neonacistov Martina Küssela, se je včerajšnja cevna bomba (in morda smrtonosna razstrelivna past) pojavila komaj teden dni po tem, ko je pravosodno ministrstvo dalo zeleno luč za obtožbo in sodno obravnavo proti avstrijskima neonacistoma Petru Binderju in Franzu Radlu, ki sta osumljena priprave in izvedbe desetih atentatov s pisemskimi bombami. Po sporočilu ministrstva za pravosodje in vrhovnega državnega tožilstva bosta oba osumljenca, ki sta že leto dni v preiskovalnem priporu na Dunaju, obtožena po členu 3f zakona o prepovedi ozivljanja nacizma. Ta člen predvideva obsodbo od deset let zapora do do smrtno ječe. Sodna razprava pred dunajskim deželnim

sodiščem naj bi se začela konec marca.

Prva serija atentatov s pisemskimi bombami je decembra 1993 terjala štiri žrtve, med njimi je bil tudi dunajski župan Helmut Zilk, kateremu je odrgalo tri prste na levi roki. Poslanih je bilo deset bomb, štiri so eksplodirale, ostalih šest pa so (deloma po naključju) pravočasno odkrili.

Peter Binder in Franz Radl sta bila januarja 1993 aretirana zaradi suma vpletenosti v atentate. Neposrednih dokazov za njuno vpletenost za zdaj ni, tako da se bo obtožba lahko oprla le na posredne dokaze.

Glede cevne bombe pred javno dvojezično ljudsko solo v Celovcu, ki je koroškemu policistu odrgala obe roki in mu hudo poškodovala oko, pa doslej kriminalisti niso našli nobene »vroče sledi«. Najprej so iskali v celovškem podzemlju in sprva celo izključili vsako politično ozadje, toda tudi poznejše hišne preiskave v neonacističnih krogih na Koroškem in Stajerskem niso bile uspešne. Prav tako se ni sledi pošiljateljev druge serije pisemskih bomb, ki so se v Avstriji pojavile oktobra lani. Eden od naslovnikov je bil tudi slovenski založnik iz Celovca Lojze Wieser.

Ivan Lukan

PRED MARČEVSKIM SVETOVNIM VRHOM O SOCIALNEM RAZVOJU

Kako izkoreniniti skrajno revščino tega sveta?

Zemlja je dočakala svojevrsten rekord: v skrajno bednih življenjskih pogojih živi kar petina njenega prebivalstva

NEW YORK - Vec kot milijarda ljudi na svetu nima osnovnih življenjskih pogojev. Na prvem svetovnem vrhu o socialnem razvoju v Københavnu med 6. in 12. marcem letos bodo vsem članicam OZN predlagali več strateskih usmeritev, s pomočjo katerih naj bi izkoreninili skrajno revščino. Medtem ko je bila se v 50. letih le sedmina prebivalstva revnega, se je zdaj razkorak med revnimi in bogatimi se poglobil: zdaj že petina prebivalstva nasega planeta živi v skrajno bednih pogojih, ki jih cedalje bolj ločujejo od petine najbogatijših prebivalcev, ki imajo na voljo tri četrtine vseh svetovnih bogastev.

V demografskem smislu Zemlja se nikoli ni imela tolikšnega števila revnih. Vec kot milijarda ljudi, ki živijo večinoma v državah v razvoju, preživi z manj kot enim dolarjem na dan, v lakoti, pomanjkanju vode, brez zdravstvene oskrbe in možnosti za solanje. Polovica jih živi v Južni Aziji, Indiji, Bangladešu, Pakistanu in drugod. Tudi razvite industrijske države, kjer menijo, da je revščina daleč od njih, morajo priznati, da se stevilo siromasnih neprestano veča. V ZDA in v

Evropi živi že 15 odstotkov prebivalstva pod pragom revščine.

Københavnski vrh, ki naj bi na to področje prinesel več »upanja in zavzetosti«, naj bi spodbudil predvsem tiste procese, ki bodo vsem zagotovili vsaj minimalen dostop do osnovnih življenjskih potreb. Dokument, ki govori o tem, je že na voljo na sedežu ZN v New Yorku s pozivom delega-

tom vseh 184 članic, naj ga v Københavnu podpisajo in delujejo v tej smeri. Poleg osnovnih načel (»skrajna revščina je žalitev človekovega dostojanstva«, odprava revščine je »prioriteta«, treba se je »spopasti s strukturnimi vzroki revščine«), dokument predlaga pet akcijskih in strateskih usmeritev v prihodnjih petih letih. Predvsem bi morali 80 odstotkom otrok po

vsem svetu zagotoviti možnost solanja; otroško umrljivost bi morali zmanjšati za tretjino, saj v nerazvitih državah umre od 20 do 30 odstotkov otrok pred dopolnjenim petim letom; znižati bi morali umrljivost mater, saj vsako leto pri porodu umre 500 tisoč žensk. Besedilo temeljnega dokumenta predlaga tudi zmanjšanje podhranjenosti in nepismenosti, ki

pestita od 500 do 900 milijonov svetovnega prebivalstva, in dostop do pitne vode za vse, zdaj je nima na voljo približno 700 milijonov ljudi po svetu.

Dokument poudarja tudi nujnost dostopa do primarnih zdravstvenih storitev. Dokument ZN namenja ustrezen poudarek tudi kmečkemu prebivalstvu, med katerega v revnih državah sodi 80 odstotkov prebivalcev. Pomoč malim kmetom, možnost pridobitve osnovne lastnine, možnost namakanja ter dostop do posojil in trga naj bi sodili med nujne ukrepe, s katerimi bi lahko zavrli množični beg revnih iz domačega okolja in njihov pohod v mesta, saj bo po demografskih napovedih v 25 letih že vsak drugi prebivalec urbaniziran. Tudi če bodo takšen akcijski program v Københavnu podprli, ga bo gotovo težko izpeljati. Ne zahteva samo velikanškega povečanja stroškov za socialno skrbstvo v posamezni državi, pač pa tudi veliko večje mednarodno sodelovanje in množičnejšo podporo javnosti, večjo, kot jo je kdajkoli doslej namenjala socialnim programom.

Bénédicte Manier, AFP

Kar petnajst odstotkov Evropejcev in Američanov živi pod pragom revščine (Foto: S. Z. / BOBO)

O čem pišejo drugje po svetu

O Severni Irski

»Irška in britanska vlada morata paziti, da njun dokončni dokument glede severnoirskega mirovnega procesa ne bi bil preveč ambiciozen. Bil bi nevaren nesmišeln, če bi sestavili dokument, ki v praksi ni uporaben. Sodelovanje na meddržavni ravni? Da. Irška izvršilna oblast po celotni Irski? Ne. Vpleteni naj utrdijo svoj položaj, preden si nakopljejo preveliko breme. Večje zaupanje na Severnem Irskem bo samo po sebi vodilo k večjemu sodelovanju z ostalim delom Irske... Zapoznani cut za realnost je stranko Sinn Fein prisilil, da prevzame svoj del odgovornosti v zvezi s Severno Irsko. S tem bo svojim volivcem dala nov status. Bilo bi več kot neumno, če bi izpustili to priloznost. Bila bi napaka, ki meji že na zločin. Drama se približuje svoji zadnji fazi. Tisti, ki vladajo v Londonu in Dublinu, morajo zdaj igrati z odprtimi kartami.« (The Sunday Times, London)

O nominaciji Lionela Jospina

»Socialistična stranka je Lionela Jospina imenovala za svojega kandidata, ki se bo potegoval za položaj francoskega predsednika. Ljudstvo socialistov se je končno odločilo. V obupni bitki proti Balladurju je bil porazen predsednik stranke Emmanuelli in namesto njega je bil nominiran njegov nasprotnik Jospin. Sekretar, ki ga lastna stranka do te mere izneveri, je politično mrtev. Dejanski porazenec pa je nekdo drug: François Mitterrand. Razen tega, da je podpiral Emmanuelli, je ta zanj predstavljal tudi zagotovilo, da se bo v socialistični stranki vse nadaljevalo po starem. Jospin pa bo odločno napel nove strune.« (La Stampa, Torino)

O poplavah na Nizozemskem

»Nizozemski Zeleni obtožujejo industrijo vzdolž rek in kanalov, da je odgovorna za povečanje vodostaja in posredno tudi za hude poplave. Lahko bi pa tudi trdili obratno: namreč, da se je vodostaj povečal, ker je vlada popustila Zelenim - več betona bi namreč gotovo ojačalo nasipe. Zeleni so bili proti tem ukrepom. Toda večino Nizozemske so ljudje iztrgali morju in močvirjem. Predstavljam si žrtve narave, ki so bile potrebne za nastanek države, ki kljub zelo veliki gostoti prebivalstva sodi med najbogatije države na svetu. (Kdo je rekel, da lahko le manjši narodi obogatijo?) Ali bi nizozemski Zeleni raje videli, da njihova država ne obstaja? Nekateri morda res, saj postavljajo naravo nad človeka.« (The Sunday Telegraph, London)

ČIGAVE BODO GOZDNE POSESTI

Veliko zasebnih, toda razdrobljenih gozdov

LJUBLJANA - Denacionalizacija bo dodatno povečala delež zasebnih gozdov, čeprav imamo že zdaj enega najmanjših deležev javnih gozdov v Evropi. Leta 1990, pred začetkom vračanja nacionaliziranih gozdov, je bilo v Sloveniji 62,4 odstotka zasebnih in 37,6 odstotka javnih gozdov. Po denacionalizaciji bo predvidoma 80 odstotkov zasebnih gozdov in približno 15 odstotkov javnih gozdov, preostali gozdovi pa bodo v občinski, cerkveni in v združni lasti. Napovedi ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo niso nič kaj obetavne, saj bo denacionalizacija povečala število nekmetijskih lastnikov gozdov, ki jim kmetijska dejavnost ne predstavlja vir dohodka.

Gozdna posest se bo na eni strani se bolj razdrobila, na drugi pa bomo dobili tudi prostrane zasebne gozdne posesti. Razdrobljenost gozdne posesti se ne kaže samo v majhni povprečni zasebni gozdni posesti, ki je z 2,3 hektarja med najnižjimi v Evropi, ampak tudi v dejstvu, da imajo lastniki svojo gozdno posest praviloma na več prostorsko ločenih parcelah. Pogosto je neprimerna tudi oblika posesti, saj so v nekaterih gozdnih predelih parcele široke le po nekaj metrov in dolge več kot kilometer. Po denacionalizaciji se bo povečal delež večjih posesti, razdrobljenost manjših pa bi se utegnila se povečati, ugotavljajo strokovnjaki za gozdarstvo. Zelo velika razdrobljenost zasebne gozdne posesti, saj imamo kar približno 300 tisoč lastnikov, otežuje strokovno delo z zasebnimi gozdovi ter razumno izrabo lesa in potencialov gozda. Dobra lastnost razdrobljenosti je le pestrost drevesnih vrst. Majhnim gozdnim posestnikom gozd v gospodarskem smislu malo pomeni in ne kaže dovolj zanimanja za vzgojo kakovostnih gozdov, poleg tega pa so manjši posestniki slabo strokovno usposobljeni za delo v gozdu. Revirni gozdarji morajo sodelovati z velikim številom lastnikov, zato je svetovanje manj učinkovito.

Slovenija je s 53-odstotnim deležem gozdov tretja najbolj gozdnata država v Evropi. Go-

zdovi so tako bistvena prvina in sooblikovalci našega okolja, njihov varovalni in socialni pomen za vse ljudi pa postaja vedno večji. Veliko gozdnih rastišč je zelo ranljivih, zato je pri večini gozdov pomembna

Po denacionalizaciji se bo povečal delež zasebnih gozdov (Foto: Srđan Živulović)

njihova varovalna vloga, hkrati pa naravne danosti omogočajo tudi pridelavo kakovostnega lesa. Proizvodni potencial gozdnih rastišč v Sloveniji je izkoriščen samo 66-odstotno, površina gozdov pa je doslej narasla in je v letu 1990 dosegla 1.700.000 hektarjev.

Delež sečenj je v zadnjem desetletju razmeroma velik, v zadnjih letih pa se še povečuje.

	1992	1993
Delež posekanega drevja brez sodelovanja gozdarja	23%	15%
Površina golosekov (v hektarjih)	93 ha	38 ha

Tako je v letu 1991 dosegel 25 odstotkov, v letu 1993 pa že 31,3 odstotka. Na kmetijskem ministrstvu pripisujejo porast sečenj naravnim motnjam in onesnaženosti, zbrali pa so tudi podatke o vplivu gospodarske krize in denacionalizacijskih postopkov na redčenje gozdov. Število crnih sečenj je po letu 1989 močno naraslo, pojavilo pa se je precej primerov nedovoljenih golosekov. Tako je na primer v letu 1992 na gozdnogospodarskih območjih Tolmin, Postojna, Slovenj Gradec in Sezana delež nedovoljenih posekov znašal deset odstotkov, na območjih Ljubla-

1983, 1985, 1987, 1992 in 1993) ter več ujm. Oslabli iglavci omogočajo prekomerno razmnoževanje lubadarjev. Samo za zatiralne ukrepe smo predlani in lani porabili polovico vseh proračunskih sredstev, namenjenih za vlaganje v gozdove. Onesnaženost zraka izrazito negativno vpliva na stabilnost gozdov, zato so ukrepi za varstvo okolja pogoj za sonaravno gospodarjenje z gozdovi. Pri iglavcih se je delež poškodovanega drevja zaradi ugodnih podnebnih razmer nekoliko zmanjšal, vendar je poškodovanost gozdov še vedno resen problem. V letu

obstojećih gozdov in boljsemu izkoriščanju njihovega rastišnega potenciala. Pri prostorskem načrtovanju bi bilo treba določiti, katere od zaraščajočih se kmetijskih površin je smiselno prepustiti gozdovom, katere pa so primerne za kmetijsko rabo. Zagotoviti bi bilo treba tudi zelene pasove gozdov okoli naselij in jih zavarovati pred nadaljnjimi spremembami, posamezne gozdne predele pa razglasiti za varovalne gozdove in določiti usmeritve za gospodarjenje z njimi. Predvsem pa je treba preprečiti takšno rabo gozdov, ki bi ogrozila njihov trajnostni razvoj. V Sloveniji je približno 10.300 hektarjev gozdov razglašeni za gozdne rezervate. V postopkih denacionalizacije bo približno polovica teh gozdov vrnjenih upravičencem. Ker je v teh gozdovih prepovedano vsako gozdarjenje, bi bilo treba zaradi tega lastnikom zagotoviti odškodnino, kar bi letos zahtevalo iz proračuna 26 milijonov tolarjev, v letih 1997 do 2000 pa že 35 milijonov tolarjev. Za uresničitev celotnega programa razvoja gozdov bi bilo letos potrebnih 3210 milijonov tolarjev iz proračuna, v naslednjih letih pa naj bi se vlaganja še povečevala. Zaradi javnega interesa za ohranitev gozdov in njihovih gospodarskih, socialnih in ekoloških funkcij mora biti država zainteresirana za povečevanje deleža javnih gozdov predvsem na območjih varovalnih gozdov, gozdnih rezervatov in rekreacijskih gozdov v okolici mest in v okolici vodnih virov, menijo na ministrstvu za kmetijstvo in gozdarstvo. Država in lokalne skupnosti pa bi si morale prizadevati, da bi iz prihodkov od gospodarjenja z gozdovi odkupovale tudi druge zasebne gozdove, s čimer bi se postopoma povečeval delež javnih gozdov.

Borut Mesko

Zaupnica in zaušnica

LEV KREFT

V državnem zboru obstaja glasovalni arhiv, ki vam lahko od glasovanja do glasovanja pokaže, kako se je neki poslanec ali neka poslanka obnašala iz trenutka v trenutek, kdaj je kdo sploh bil na seji, kdaj je zaspal in nehal pritiskati na gumbe, kdaj je sodeloval le pri ugotavljanju sklepčnosti in seveda - za kaj ali proti čemu je kdaj bil. Ta zakladnica pritiskov na gumb je edina resna zgodovina slovenske parlamentarne demokracije, ki pokaže, kaj se je dejansko dogajalo, saj je demokracija vedno vladavina matematike. Jasno, bilo je nesteto govorov, razprav, nastopov in protinastopov, napadov in obramb, pojasnil in replik, proceduralnih pobud in se vse drugo, kar sodi za govornico. In bilo je tudi nebroj zakulisnih srečanj, kuluar-skih dogovorov, vezane trgovine, lobistike in logistike. Ampak vse to nekaj steje samo, če se pritisne na gumb na pravem mestu in ob pravem času. Državljan in državljanka imata tudi na voljo o svojih poslankah in poslancih edini pravi dosje, da nobena tajna služba ne more zbrati boljsega.

In ta glasovalni arhiv pove vse tudi o koaliciji. Iz njega boste razbrali, da vladajoče stranke sploh ne vladajo skupno, čeprav jim je na papirju zagotovljena izdatna večina zlasti od združitve v novo liberalno demokracijo dalje. Kdor hoče vladati, mora imeti nekaj jasnih ciljev in mora hkrati obvladati proračun in politično izbiro ljudi za izvršne državne funkcije. Brez tega o koaliciji sploh ni mogoče govoriti.

In kako je z jasnimi cilji? Le z veliko težavo bi morda našli eno ali dve zadevi, pri katerih so se krščanski demokrati, liberalni demokrati in socialni demokrati znašli na isti strani zakonodaje in podpirali skupne in dogovorjene cilje. V glasovalnem arhivu boste našli vrsto koalicij, ki se spreminjajo od primera do primera. Včasih se večina, ki jo sestavljajo LDS in ZLSD in narodnostna poslanka in Jelinciceva trojka, postavi po robu desni koaliciji strank slovenske pomladi, da bi zaustavila njihove predloge. Kadar gre za nacionalistične predloge, ki jih zadnje čase ne manjka, seveda ni mogoče računati na SNS, zato pa se običajno priključi kak poslanec ali poslanka demokratov. V pridobitniških vprašanjih in drugih proračunskovrstnih zadevah se običajno najde LDS in SKD, ki sta poleg tega uspešno pripeljala do cilja tudi vsem tako znano in priljubljeno zakonodajo za lokalno samoupravo. Nemalokrat pa se pojavi tudi povezava strank slovenske pomladi, torej opozicijskih strank in SKD, ki se jim na tihem prislini se ta ali oni liberalci. Redko, a pomenljivo se tu in tam zaistri tudi os ZLSD - SKD, ki liberalnim demokratom tu in tam pokvari račune (in za račune tudi dobesedno v teh primerih največkrat gre). Skratka, težko bi rekli, da se pri programskih in zakonodajnih zadevah sploh kaže kaka trdna ali enovita koalicijska. To dobro vedo vladni ministri, ki se pri svojih predlogih ne morejo čisto nič zanesti na tri prijateljske stranke, ampak ves čas letajo k opoziciji prositi za podporo, ki jo včasih dobijo in včasih ne. Se bolj presenetljiva je zadeva tam, kjer gre zares za osnovna oblastna vprašanja, namreč pri proračunu in pri volitvah. Se pri volitvah mandatarja samega se ni niti slučajno moglo zgoditi, da bi stranke, ki so siicer vstopile v njegovo vladno koalicijsko, tudi res glasovale zanj. Kaj sele pri drugih stvareh, ko prav vladni poslanci pomagajo opoziciji razstreliti proračun (bomo videli, kako bo letos...), ali pri interpelacijah, ko obrambni minister ohrani položaj samo tako, da odpre fronto s prejšnjim obrambnim ministrom, ker ne more računati na podporo koalicijskih strank. Zaključek je na dlani: ta trenutek pri nas ni vladne koalicije, ampak nastajajo priročne koalicije kar sproti, od primera do primera. Le eno je nedvomno, namreč to, da ima izvršno žezlo v rokah Janez Drnovsek, saj je ob obtožbi, da je kršil ustavo in zakone, dobil tako podporo, kot bi jo dobil tudi, ko bi se opozicija odločila za konstruktivno nezaupnico. In zakaj se ni odločila za kaj takega? Zato, ker nima skupnega in zaupanja vrednega kandidata za predsednika vlade. Človek bi pričakoval, da bo po tako dobljeni podpori skušal predsednik vlade urediti koalicijske vrste in speljati vladno barko v mirnejše vode od teh, ki so že terjale marsikatero politično življenje. Toda kljub pobudi, da se podpisne skupna programsko koalicijska pogodba, ki bi omogočila tudi skupno reševanje kadrovskih in proračunskih vprašanj (zdaj že znana kot pobuda prazne puške), gre vse tako kot prej.

Kot pa ima opozicija v rokah razne načine, da se spremeni v pozicijo in prevzame oblast, ima tudi vlada v rokah razne načine, da disciplinira poslance in poslanske vladajoče koalicije. Pri nas je to zlasti zaupnica, pri kateri predsednik vlade svoj vsebinski ali kadrovski ali proračunski predlog pospremi z besedami: »Če tega ne boste izglasovali, ste hkrati glasovali tudi proti meni.« Nas poslovnik je celo prizanesljiv. Če se pripeti, da njegov predlog pade in bi morala vlada pasti, dovoljuje ponovno glasovanje o zaupnici. Predsednik vlade ob kandidaturah Kacina in Deželaka ni želel preizkušati koalicije, tako da sta bila kljub hkratnemu glasovanju tudi ta dva ministra izvoljena vsak od drugačne koalicije, in nobena ni bila tista, ki uradno vlada. S tem je tudi odgovoril na pobudo združene liste, da bi naredil novo koalicijsko pogodbo vseh treh strank: »Take pogodbe ne more biti, ker je lažje vladati s priročnimi koalicijami, kot jih prinese vsak trenutek in vsak predlog posebej.« In imel je, kar se njega tiče, popolnoma prav. Kajti ne da bi jo posebej zahteval, je z izvolitvijo obeh ministrov dobil zaupnico. Kaj pa zaušnica? Ta je obsla Kacina, čeprav si jo je krepko zaslužil, odfrlela mimo predsednika vlade, ki je tudi prosil ni, z rahlim pišem oplazila papirnate zahteve združene liste, kar je bilo dovolj, da so odletele z mize v kos, in se z vso močjo prilpelila na lice parlamentarcev s pomočjo nove »placne afere«.

Ostalo je le nerodno vprašanje: če ni nobene razvidne vladne koalicije, kdo pa potem v Sloveniji pravzaprav vlada?

ZDRAVSTVO / NALEZLJIVE BOLEZNI

Aids ne sme biti izjema

Predlogi Zdravniške zbornice glede obveščanja o okužbi s HIV

LJUBLJANA - Med številnimi novimi zakoni je tik pred sprejemom tudi zakon o nalezljivih boleznih. Doslej sta to področje pri nas urejala republiški zakon o varstvu prebivalstva pred nalezljivimi boleznimi iz leta 1987 in zvezni zakon o varstvu prebivalstva pred nalezljivimi boleznimi, ki ogrožajo vso državo, ki se še vedno uporablja.

Po vzorcu zakonodaje evropskih držav, ZDA, Kanade in Avstralije so v predlaganem novem zakonu upoštevana sodobna načela, s katerimi bo, kot je zapisano, na demokratičen način in ob upoštevanju varovanja človekovih pravic zagotovljeno varstvo prebivalstva Slovenije pred nalezljivimi boleznimi in hišnimi okužbami. Med nalezljivimi boleznimi pa je tudi aids, in tu zdravniki predlagajo v premislek dopolnila glede sankcioniranja okuženih s HIV.

Zdravniška zbornica se

zavzema za dopolnitev oziroma razširitev 20. člena zakona, ki po sedanji dikciji pravi, da se morajo osebe, ki zbolijo ali za katere se sumi, da so zbolele za nalezljivo boleznijo, zdraviti v vsakem primeru, ko bi opustitev zdravljenja ogrozila zdravje drugih ljudi ali povzročila širjenje nalezljive bolezni. Zato so, kot nam je povedal predsednik zbornice dr. Kurt Kancler, pristojnemu odboru državnega zbora predlagali v premislek dopolnila, kako izvajati ukrepe pri osebah, ki so okužene s HIV, kjer je potrebno

dobiti dovoljenje okuženega za seznanitev najozjih svojcev o njegovi okužbi, če okuženi to odkloni. Zbornica predlaga sprejem ukrepov, ki bi sankcionirali okuženega s HIV, ki za to okužbo ve in jo prenaša na druge do tedaj zdrave osebe. Pri tem ne gre za nikakršno »kaznovanje« okuženega s HIV, pojasnjuje dr. Kancler, pač pa se opirajo na priporočila, ki veljajo za razviti svet in po katerih mora oseba, ki ji odvzamejo kri za določitev okužbe z virusom HIV, dati pristanelek za testiranje, prav tako pa mora okužena oseba dovoliti zdravniku, da o okužbi obvesti njegovega ali njenega spolnega partnerja. Zbornica predlaga parlamentu, da da politično soglasje, da tudi v primeru okužbe z virusom

HIV veljajo že sprejete norme Kodeksa medicinske deontologije Slovenije glede obveščanja svojcev.

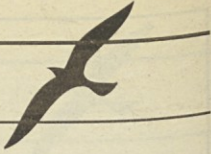
»Problem ali bolje rečeno nesmisel je v tem,« pravi dr. Kancler, »da je pri nas aids tabu tema, o kateri se ne sme govoriti. Za nas zdravnike je aids nalezljiva bolezen kot vse druge in ga zato ne bi smeli ločevati.« To pomeni, da bi obvestilo o okužbi bolnika z virusom HIV moral dobiti tudi zdravnik. »Dalec od tega, da bi hoteli na tak način bolnika stigmatizirati,« poudarja dr. Kurt Kancler, »vendar če bolnik ne želi, da bi za njegovo okužbo vedeli najbližji, pomeni, da se zaveda, da bo širil bolezen naprej. Zdravniki pa bi bili dolžni na to vsaj opozoriti, a imamo zveza-

ne roke.« Stvar je pravzaprav absurdna, saj sedanja zakonodaja zavezuje k poklicni molčečnosti, po 188. členu Kazenskega zakonika RS pa mora zdravnik narediti vse, da se katera koli nalezljiva bolezen ne bi širila naprej. V tem začaranem krogu jih najbolj zanima pravni odgovor. Kajti se ce partner inficiranega okuži in zdravnik ve, da je okužba od bolnika z znano okužbo, pa tega ne pove, lahko na novo okuženi zdravnik toži! »Zavedamo se, da je obveščanje partnerja do neke mere izdaja zdravniške skrivnosti,« pravi dr. Kancler, »toda mi smo vendarle poklicani in dolžni preprečevati bolezen. Menimo namreč, da je boljše scititi zdravje kot bolezen.«

Katarina Novak

Draga italijanska država!
Ker v zvezi z reklamo
poznaš samo stroške,
ti bomo zdaj razložili
prednosti.

Uvesti neko javno storitev, je koristno. Toda če o tej storitvi ne obvestimo državljanov, gre za potrato. Spoznavanje možnosti, storitev in stroškov ustvarja boljše odnose med Državo in ljudmi. Uprave, ki ne obvešča, ljudje ne razumejo in ne vzbujajo zaupanja pri volilcih. Večja obveščenost pomeni dostopnost, jasnost in sodelovanje. To je investicija, ki ima za cilj izgradnjo resnične demokracije. Časopisi so najbolj učinkovito in takojšnje informacijsko sredstvo za vzpostavitev dialoga med institucijami in državljani.

ODBOJKA / SLOVENSKO DRŽAVNO PRVENSTVO - 16. KROG

V derbiju zasluženno slavili Ljubljancani

Pri ženskah so v gosteh zmagale le Gornjegrajke

Moški

Ljutomer - Olimpija

2:3 (10, -11, 11, -8, -11)

LJUTOMER - Dvorana OS I. Cankarja, 300 gledalcev, sodnika Slatinšek in Brankovič (oba Ravne)

LJUTOMER: Skrobar, Kavnik, Marič, Savič, Rajnar, Siftar, Grut, Belec, Sumak, Zidar.

OLIMPIJA: Hafner, Oderlap, Rozman, Selan, Plesko, Centa, Ovnicek, Cernoš, Smuc.

Derbi 16. kroga odbojarske lige je zasluženno pripadel Ljubljancanom, čeprav so igralci Ljutomera brez poskovanega Berlota bili blizu velikega uspeha, saj so v nizih povedli z 1:0 in 2:1. Toda v odločilnih trenutkih so bili bolj zbrani gostje iz Ljubljane, ki so se zlasti izkazali v igri na mreži. Podaljšana peta igra je bila pri izidu 2:8 že povsem izgubljena za domačine, ki pa se jim je uspelo približati le na točko razlike (9:10), toda končnica je bila zopet v znamenju ljubljanskih odbojkarjev. Trener in kapetan Olimpije Matjaz Hafner je po tekmi dejal: »V ne preveč kakovostnem

in živčnem srečanju bi si lahko zmagali že pred petim nizom, toda odločilne so bile prav moje napake. Srečanje je bilo zelo borbeno, pri Ljutomerčanah se je poznala odsotnost Berlota, z zmago pa smo si priigrali pomembno prednost za naslov podprvaka.«

Goran Ohman

Pionir - Kamnik 3:1

(11, 8, -10, 9)

NOVO MESTO - Dvorana Marof, 250 gledalcev, sodnika Hrga in Ficko (oba Ljutomer).

PIONIR: Gotenc, Babnik, Goleš, Petkovič, Brulec, Zunic, G. Mohorčič, Krevs, R. Mohorčič, Dolja.

KAMNIK: Hribar, Prevorčnik, Zagar, Tadič, Jencič, Lah, Orel, Ribič.

Po uri in pol so novomeški odbojkarji premagali vedno neugodne Kamničane, ki jih najbolj odlikuje borbenost. Domačini so zmagali brez obolelega Povšica, kar jim bo verjetno vplivalo veliko zaupanja pred odločilnimi zadnjimi tekmami rednega dela prvenstva, saj se se niso poslovlili

od boja za drugo mesto, ki vodi v play offu. Domači so prvi niz začeli odločno, povedli z 10:3 in kljub manjši krizi, ko so se gostje približali na 10:7, dobili niz z boljšo končnico. V drugem nizu so gostje sicer povedli z 2:0, a so do konca niza proti Pionirjevem igrali povsem podrejeno. Najbolj zanimiv in napet je bil tretji niz. Gostitelji so nadaljevali v slogu, hitro povedli s 6:2, vendar so borbeni gostje izkoristili slabosti domače sesterke in povedli z 8:6. Domačinom je sicer uspelo se enkrat povesti z 10:9, vendar to Kamničanom ni zmedlo. Z drugo igro v polju so nadoknadili pomanjkanje višine in znižali v nizih. V četrtem nizu si do izida 7:7 nobeno mostvo ni ustvarilo večje razlike. Domačini so nato povedli z 10:7, vendar so gostje znižali na 10:9. Prav ob koncu pa so domačini le pokazali, da so ta čas boljše mostvo in predvsem po zaslugi Dolje, najboljšega moza na srečanju, dobili niz s 15:9.

Joze Žura

Vigros Pomurje - FIPROM 3:0 (4, 14, 8)

MURSKA SOBOTA - Dvorana OS III, 100 gledalcev, sodnika Gril (Pekre) in Lavrencič (Maribor).

VIGROS POMURJE: Kempa, Kerec, Novak, Vuković, Topovšek, Poredos, Prša, Fujs.

FIPROM: Jancič, Adžović, Purkart, Bujak, Blazič, Močnik.

Čeprav so Sobočani tekmo odigrali le z eno sesterko, ni bilo večjih težav. Kapetan in obenem trener Mijo Vuković in Kempa sta celo tekmo presedela na klopi, zraven pa ni bilo poskovanega Bačvica. Tudi trener gostov in selektor državne reprezentance Viktor Krevsel je v Mursko Sobotu pripeljal le šest igralcev.

Sicer so prvi in odločilni tretji niz igralci Vigrosa Pomurja z lahkoto rešili v svojo korist, nekoliko težav pa je bilo v drugem nizu, ko so gostje iz Zirovnice vodili s 14:12 ter imeli dve zaključni zogi, toda Sobočani so pokazali, da tudi ko izgubljajo, lahko vse nadoknadijo. To je le ena od značilno-

sti velikih mostev, kar gostitelji nedvomno so.

Oste Bakal

Ženske

TPV Novo mesto - Krim

3:1 (3, -9, 3, 7)

NOVO MESTO - Dvorana Marof, 250 gledalcev, sodnika Ficko in Hrga (oba Ljutomer).

TPV NOVO MESTO: J. Vernig, Smrke, Menger, Koncilija, K. Vernig, Podolski, Ostroveršnik, Oresina.

KRIM: Znidarič, Kurtić, Lencič, Beganović, Lenard, Pirman, Frelih, Kozar, Antolinc.

Domačinke so z zmago nad odbojkaricami Krima napovedale, da naj bi bilo njihove krize (rezultatske kot igralne) kmalu konec. Domačinke so ob odličnem servisu in slabšem sprejemu gostij prvi niz po enajstih minutah dobile s 15:3. S tako igro so nadaljevale tudi v drugem nizu, ko so povedle s 6:1, a so gostje ob dobri igri v polju in bloku rezultat povsem spremenile in povedle z 9:6. Domačinkam je sicer uspelo izenačiti na 9:9, a ob slabi igri v polju do konca niza niso osvojile niti točke, čeprav je trener Bojan Vernig skušal nalet gostij zaustaviti s time outi in menjavami. Izenačenje domačink ni zmedlo, saj so v tretjem nizu nadaljevale z dobrimi servisi, v napadu pa je Oresinova nekoliko več podajala drugim igralkam in ne le Jani Vernig, kar se je izkazalo kot učinkovito, tako da so niz dobile s 15:3. V četrtem nizu so gostje drzale rezultatsko izenačenost do izida 7:6, nato pa so Novomeščanke z odličnim blokom, dobro igro v polju, kjer se je izkazala Koncilija, in napadi Podolski nabirale točko za točko in niz dobile s 15:7.

Joze Žura

LIK-Tilia - Zgornja Savinjska 0:3 (-13, -12, -7)

KOČEVJE - Dvorana OS, 80 gledalcev, sodnika Indest (Maribor) in Zrinski (Kranj).

LIK TILIA: Starc, Turk, Vidmar, Klun, Hočevar, Drobnič, Kersnič.

ZGORNJA SAVINJSKA: Založnik, Mihalinec, Kislinger, Adamina, Prelesnik, Rifelj, Hojak, Rušnov.

Kljub visokemu porazu

ČETRTFINALE POKALA POKALNIH ZMAGOVALCEV

V Solunu bo izredno težko

Mariborčani odpotovali že drevi

MARIBOR - Danes zjutraj so v Solunu, kjer jih v sredo čaka prva četrtfinalna tekma evropskega pokala pokalnih zmagovalcev, odpotovali odbojkarji Belle Viole. Nasprotnik Mariborčanov bo odlično solunsko mostvo Aris, ki sodi v vrh evropske odbojke, tako da čaka zmagovalce slovenskega pokala zelo ugledno in težko premagljivo mostvo. Kljub temu so mariborski odbojkarji pred sredino tekmo optimisti, saj so v dosedanjih tekmah evropskega pokala pokazali izvrstno odbojko, in če bodo tako zaigrali tudi v Solunu, se lahko nadejajo ugodnega izida.

»Kakovost odbojkarjev Arisa smo spoznali na prvi tekmi osmine finala Aris - Berlin v Solunu, v kateri je bilo 3:0 za gostitelje, s 3:1 pa so Grki zmagali tudi na povratni tekmi v Nemčiji. Aris igra sodobno odbojko, ki se začne s kombinatno igro ob mreži in konča s silovitimi smesi v polje nasprotnika,« meni Dragutin Baltić, trener Belle Viole.

V mostvu Arisa, ki ga že tretje leto trenira Zoran Gajič, nekdanji uspešen trener novosadske Vojvodine, ko je ta bila trikrat zapored prvak nekdanje jugoslovanske lige, igra med drugim tudi sedanja reprezentanta ZRJ Zarko Petrović in Ekrem Lagumdžija. Oba sta visoka 205 cm in okoli njihju se vrti vsa igra solunskega mostva. Petrović in Lagumdžija, ki sta odlična v napadalnih akcijah in v bloku, bosta predstavljala glavno nevarnost za mariborski klub. Poleg njihju ima Aris še nekaj drugih odličnih odbojkarjev, kot denimo grška reprezentanta Parakozmasa in Mitrudisa, Aleksandropulisa, Malkasa, Kocunjikasa in Hadianouia.

»Priložnost za ugoden izid v Solunu vidim predvsem v agresivnem serviranju in v dobrem sprejemu nasprotnikovih servisov, saj je potem lažje razviti igro in dosežati točke, predvsem pa bodo moji igralci morali ustaviti neugodnega Petrovića in nepredvidljivega Lagumdžijo, ki

zna tudi slabe podaje ob mreži spretno spremeniti v točke. Tekma bo zelo težka, kajti čakajo nas tudi bučni gledalci, ki bodo sedmi igralec gostiteljev,« pravi Dragutin Baltić.

Mariborski odbojkarji so v Solunu prispeli danes okoli 15. ure, že nocoj pa bodo trenirali v eni od solunskih telovadnic. Dvorano, v kateri bo sredina tekma, bodo spoznali sele jutri, ko bodo v njej trenirali od 16. do 17.30, v sredo, na dan tekme, pa jim bo znova na voljo ena od telovadnic, kjer bo se zadnji enourni trening pred pomembno tekmo.

Ko smo včeraj v dvorani Tabor na zadnjem treningu pred odhodom obiskali odbojkarje Bella Viole, so bili ti kar optimistično razpoloženi. Zdravstveno stanje igralcev je dobro in vsi obljublajo, da bodo dali vse od sebe za čim ugodnejši izid. V zmago pa je težko verjeti, saj bi to bil pravi podvig. Dva osvojena niza bi bila pred povratno tekmo čez teden dni v Mariboru pravi kapital, velike možnosti za napredovanje pa bi dajal že en osvojen niz.

Prepričani smo, da bodo mariborski odbojkarji v Solunu skušali čim dražje prodati svojo kožo, tako pa mislijo tudi odbojkarji. »Smo motivirani, željni dokazovanja in komaj čakamo, da se tekma v Solunu začne,« pravi kapetan mostva Peter Mozič.

Zanimivo je, da vodstvo mariborskega kluba se ni prejelo uradnega obvestila od evropske odbojarske zveze, ob kateri uri bo tekma v Solunu. Pričakovati je, da bo tako kot vse dosedanje ob 18. uri. Znano je, da bosta tekma v Solunu sodila madžarska sodnika Kis in Juhas, ki sta se v interligi - sodila sta tudi Belli Violi - pokazala tudi korektna delilca pravice.

Drugi četrtfinalni pari pokala pokalnih zmagovalcev: GD San Jose Soria (Spa) - PSG Asnières (Fra), Daytona Las Modena (Ita) - Rentokil Zevenhuizen (Niz), Metalplast Bielsko Biala (Pol) - Knack Roeselare (Bel). **Zmago Gomzi**

so domačinke zapustile dober vtis, saj je njihova igra dobra spodbuda za nadaljevanje prvenstva. V prvih dveh nizih so gostiteljice igrale podjetno in ustavile igro na mreži sicer veliko višjih igralok iz Gornjega Grada, ki so jih domačinke večkrat preliscile z lepimi podajami skozi njihov blok. Ko je vse kazalo, da bodo prvi niz dobile (13:9), so zal v končnici zaigrale nekoliko slabše in ga izgubile. Tudi v drugem nizu je bila igra podobna, velika uganka gostjam pa je bila Katja Hočevar, ki se je izkazala z natančnimi in močnimi udarci čez mrežo. Tudi v tem nizu so bile do-

mačinke boljše, predvsem so se izkazale z igro na drugo zogo. Če ne bi bilo slabe končnice, bi lahko izid celo izenačile. V tretjem pa so se popolnoma ustavile in gostje so povedle z 10:0. Po premo-ru pa so znižale na 10:7, toda več moči niso imele.

Milan Glavonjič

HIT Casino - Klima Commerce Bled 0:3 (-3, -6, -13)

NOVA GORICA - Dvorana OS F. Erjavca, 50 gledalcev, sodnika Sekulič in Oslovnik (oba Sostanj).

HIT CASINO: Mori, Pojavnik, Lipicer, Cotič, Leskovič, Sibav, Kavčič, Munih, Passoni, Vejnovič, Mocilnik, Trop.

KLIMA COMMERCE: Petac, Volk, Grahovac, Adžović, Robeznik, Bajdak, Zbonitar, Domitrovič, Kraigher.

Prvi niz so z lahkoto dobile gostje brez večjega odpora domačink in samo dvanaest minut je bilo potrebnih za zmago Blejk s 15:3. V drugem nizu so gostiteljice nudile malo večji odpor. Uspešno jim je celo izenačiti na 6:6, vendar pa se Gorenjke niso pustile presenetiti. V tretjem nizu so se domačinke razigrale, na začetku povedle s 3:0 in v končnici izenačile na 13:13, a do izraza je prišla boljša igra gostij in zmagala je odšla na Gorenjsko.

Silvester Drole

ODBOJKA

Liga 1A - moški

1. Vigros Pomurje	16	15	1	46:9	30
2. Olimpija	16	10	6	37:27	20
3. Ljutomer	16	9	7	35:29	18
4. Pionir	16	8	8	30:30	16
5. Kamnik	16	6	10	23:36	12
6. FIPROM	16	0	16	8:48	0

Pari 17. kroga (11. t. m.): Vigros Pomurje - Ljutomer, FIPROM - Pionir, Kamnik - Olimpija.

Liga 1A - ženske

1. K. Commerce Bled	16	15	1	46:7	30
2. TPV Novo mesto	16	11	5	39:20	22
3. Zgornja Savinjska	16	9	7	32:25	18
4. Krim	16	7	9	27:34	14
5. HIT Casino	16	6	10	21:37	12
6. LIK-Tilia	16	0	16	6:48	0

Pari 17. kroga (11. t. m.): LIK-Tilia - Klima Commerce Bled, Zgornja Savinjska - TPV Novo mesto, Krim - HIT Casino.

Liga 1B - moški

Rezultati 16. kroga: Minolta Bled - Olimpija II Brezovica 3:1 (-12, 6, 11, 10), Topolsica - Granit Preskrba 3:0 (12, 10, 12), Fuzinar - SIP Sempeter 3:0 (8, 9, 5).

Vrstni red: 1. Topolsica 24, 2. Fuzinar 22, 3. Minolta Bled - 20, 4. Olimpija II Brezovica 16, 5. Granit Preskrba 14, 6. SIP Sempeter 0.

Pari 17. kroga: Fuzinar - Minolta Bled, SIP Sempeter - Topolsica, Granit Preskrba - Olimpija II Brezovica.

Liga 1B - ženske

Rezultati 16. kroga: SOU - SD Tabor 2:3 (5, -11, 12, -12, -11), SOU Triglav - Mislinja 0:3 (-10, -13, -10), Prevalje - Cimos 0:3 (-14, -1, -11).

Vrstni red: 1. Cimos 32, 2. SOU 18, 3. Mislinja 16, 4. SD Tabor 16, 5. Prevalje 8, 6. SOU Triglav 4.

Pari 17. kroga: Prevalje - SOU, Cimos - SOU Triglav, Mislinja - SD Tabor.

Paloma Branik - Celje 3:0 (2, 2, 7)

MARIBOR - Odbojkarice Palome Branika so v prvi tekmi za uvrstitev na osmo mesto interlige, ki zagotavlja igranje v končnici tega mednarodnega odbojarskega tekmovanja, zlahka premagale Celjanke. Gostje, pri katerih niso igrale sestri Blazil ter tujki Kibirova in Tolmačeva, v nobeni prvini igre niso bile dovolj gostiteljicam. Nekoliko rešneje so se Mariborčankam upirale le v tretjem nizu, ko je trener Sandi Ritlop dal priložnost igralkam s klopi. (Z. G.)

Prekmurci ne popuščajo

GORNJA RADGONA - V zelo zanimivem 13. kolu prve moške namiznoteniške lige so bili doseženi pričakovani rezultati, toda ne gre prezreti, da so Mariborčani komaj ugnali zaloško Vesno in da je Mavrica Ilirija v Ljubljani visoko izgubila proti Preserju. Nekoliko pa se je zapletlo v spodnjem delu razpredelnice, kajti po znani v zaostalem srečanju so si igralci Kajuha Slovana z novim trenerjem Borutom Vrenom nekoliko izboljšali možnosti za obstanek med prvotligasi. Moščani namreč za Krko in Radgono zaostajajo le še za dve točki. Na vrhu je vse jasno, saj je Murska Sobotna se naprej brez poraza. Zato pa bo zelo zanimivo v prihodnjem kolu, ko bodo Prekmurci gostovali pri drugouvrščenem Melaminu iz Kočevja.

V zadnjem kolu je bilo zelo razburljivo na Kodeljevem, kjer je malo manjkalo, da bi Kajuhovalci presenetili letos odlične Kočevce, toda po zmagah Zagarja nad Murnom ter Vecka nad Spelicem in Murnom je Ljubljancanom

zmanjkalo moči, tako da je Spelič v odločilni igri ugnal Pertocija. Pred tem je tri točke za Kočevce prispeval odlični Komac. V vseh dosedanjih prvenstvih je bil derbi sezone srečanje med Olimpijo in Radgono. Tokrat pa ni bilo tako, saj so Radgončani v zadnjem času precej nazadovali. Zanesljivo igra le Rihtarsič, tako da je tudi njihov obstanek v ligi zelo negotov.

V Mariboru so se igralci Vesne dobro upirali favoriziranim gostiteljem, saj je najboljši Mariborčan Tancer izgubil oba dvoboja. Veliko presenečenje sta preprečila Kriuskin in Plohl, ki sta dobila vse štiri posamične dvoboje. Do presenečenja je prišlo v Ljubljani, kjer je Preserje prvič v nadaljevanju zmagalo. Proti Mavrici Iliriji so zaigrali v popolni postavi in razen poraza Ribaljkanka proti Gostisi dobili vse druge igre. Ker ima Olimpija pred Preserjem le dve točki prednosti, bo o četrtem udeležencu play offa morda odločilo prav njuno medsebojno srečanje. V Mur-

ski Soboti so domačini Krki prepustili le niz, in sicer v dvoboju med domačim mladincem Horvatom in Kraljem.

Rezultati 13. kola - moški: Kajuh Slovan - Melamin 3:4, Moravske toplice Sobotna - Krka 7:0, Olimpija - Radgona 5:2, Mavrica Ilirija - Preserje 1:6, TAM G.V. - Vesna 4:3; **zaostalo srečanje 12. kola:** Krka - Kajuha Slovan 3:4.

(O. B.)

Lestvica:

1. Moravske toplice	13	13	0	70:21	26
2. Melamin	13	12	1	55:36	24
3. TAM G.V.	13	10	3	59:32	20
4. Olimpija	13	7	6	54:37	14
5. Preserje	13	6	7	44:47	12
6. Vesna	13	5	8	41:50	10
7. Mavrica Ilirija	13	4	9	29:62	8
8. Radgona	13	3	10	35:56	6
9. Krka	13	3	10	32:59	6
10. Kajuha Slovan	13	2	11	36:55	4

KOŠARKA / SLOVENSKO DRŽAVNO PRVENSTVO

Derbi na Kodeljevem se je končal v korist Drvaričevih igralcev

Djurišič je v Rogaški Slatini pokazal tudi svoje boksarsko znanje

Litostroj - Postojna
63:56 (30:25)

LJUBLJANA - Dvorana na Kodeljevem, 400 gledalcev, sodnika Kamnikar (Cromelj) in Pukl (Maribor).

LITOSTROJ: Thaler 3, Leban 9 (4:4), Kunc 14 (4:8), Lerič 8 (2:3), Madon 5 (1:2), Nestorovič 18 (2:2), Dušcak 6 (1:1).

POSTOJNA: Dražovič 5 (1:2), Galič 10 (0:2), Lenassi 3, Petrovič 15 (1:2), Rojko 10 (2:2), Sustarski 13.

V derbiju na Kodeljevem je Litostroj po izenačenju in zelo dinamični igri zaslužen prednostni gol. Začetek srečanja, ki ga je prenasala tudi televizija, je obeležila izredna neucinkovitost obeh moštvi, saj je bil rezultat po petih minutah igre le 2:2. Ker igra njegovim varovancem ni stekla, je domači trener Janez Drvarič v deveti minuti pri rezultatu 10:13 za Postojno vzel minuto odmora. Ta je očitno koristila njegovi ekipi, ki je po začetku visokega Nestoroviča prevzela pobudo in si v 17. minuti priigrala šest točk prednosti (24:18). Najvisjo prednost Ljubljancanov v prvem polcasu (30:22) pa je s trojko v zadnji sekundi ublazil postojnski igralec Lenassi. Odmor je očitno dobro izkoristil trener gostov Vojko Herksel. Njegovi igralci so domačim, ki so bili ob agresivni obrambi gostov povsem nemočni, na začetku nadaljevanja z delnim izidom 2:11 usli za štiri točke (32:36 v 25. minuti). Po minuti odmora je Drvarič v 26. minuti ob izenačenju na 36:36 zaigral na nacenu svojega zadnjega aduta. V igro je poslal dalj časa odsotnega Dušcaka, ki je v naslednjih minutah s pomočjo soigralcev obrnil potek srečanja. Moščani so v 31. minuti vodili z devetimi točkami prednosti (45:36). Gostje so v naslednjih minutah zaman skušali vzpostaviti ravnotežje na igrišču. Pri tem jim ni pomagala niti njihova znamenita conska obramba, na katero so bili domači zelo dobro pripravljani. Tekma je bila odločena v 37. minuti, ko je prednost domačih narasla na 14 točk - 57:43. V zmagovalni ekipi je ob odličnem Nestoroviču treba pohvaliti se borbenega Kunca, v gostujoči ekipi pa je nase opozoril Petrovič.

Tone Tursič

Rogaska Donat Mg - Smelt Olimpija 74:76 (38:41)

ROGASKA SLATINA - Sportna dvorana, 1500 gledalcev, sodnika Fišer (Murska Sobota) in Majca (Kranj).

ROGASKA DONAT MG: Petrovič 10, Micunovič 9, Sušin 8 (1:1), Petovar 4, Novakovič 28 (8:15), Nikitovič 3 (1:2), Jurkovič 12 (4:4).

SMELT OLIMPIJA: Horvat 10, Jeklin 5, Daneu 7, Reed 5 (3:6), Hauptman 8 (4:5), Tusek 17 (7:12), Milič 5 (1:2), Nosov 9 (3:6), Djurišič 10.

Rekordno število gledalcev in sijajno vzdušje sta pripomogla, da so gostitelji prekosili sami sebe se posebej z igro v obrambi in bili zelo blizu zmage, cesar pa jim nista dovolila sodnika. 21 sekund pred koncem je pri rezultatu 75:74 za Olimpijo imel Donat zadnji napad, ki ga je pet sekund pred koncem zlezel zaključiti Novakovič. Prisko je do kontakta, vendar pa sta sodniski pisčalki

ostali nemi in po zadetem prostem metu Tuška, je zmaga odšla v Ljubljano. Z obrambo so domačini ustavili predvsem zunanje igralce Olimpije, pri tem pa je blestel Petrovič, saj je Hauptman v 35. minutah dosegel vsega osem točk brez trojke (met 2:9), odlično pa je igral tudi Micunovič. Novakoviča »zmajčki« niso znali ustaviti in prav tu je bil ključ tekme, v kateri sta goste rešila centra Tusek in Nosov, ki sta vodstvo Donata 70:64 v 34. minuti obrnila v vodstvo Olimpije 75:70. Prek Novakoviča pa so domačini prišli do priloznosti za zmago, a se sodnika nista oglašila. Kljub porazu pa so gledalci z aplavzom pospremili svoje igralce, se enkrat pa so se prepirali, da Donat Mg sodi v zgornji razred slovenske moske kosarke. Prepirali pa so se tudi v »kulturo« Djurišiča, ki je povsem brez potrebe po prekinitvi boksarsko udaril Nikitoviča in si prislužil izključitev, upati pa je, da si bo prislužil tudi primerno kazen.

Janez Terbovc

Kovinotehna Savinjska Polzela - Kraski zidar 96:77 (51:38)

POLZELA - Sportna dvorana, 800 gledalcev, sodnika Poljansek (Ziri) in Jersan (Ljubljana).

KOVINOTEHNA SAVINJSKA POLZELA: Zaletel 25 (3:4), Kobale 5 (3:4), Petranovič 30 (9:10), Rovsnič 5, Jagodnik 8 (4:7), Tiller 6 (0:2), Cizej 17 (1:2).

KRASKI ZIDAR: Pakiz 10 (2:4), Daugherty 31 (11:14), Sila 3, Kavčič 4, Škrinjar 5 (1:2), Kralj 8 (2:2), Muha 2, Bačar 14 (3:4).

Ljubiteljem kosarke v Savinjski dolini se je domača ekipa znova predstavila s Tillerjem in Urbanijo, ki sta si že pozdravila poškodbi. Stavrov je tokrat se počival. Gostje so na začetku srečanja zapretili s trojko Primoža Bačarja, tri minute pozneje pa je bil izid že 10:3 za Polzelane. Prednost domačih je se naprej hitro narasla in gostujočemu trenerju ritma domače ekipe ni uspelo spremeniti, poleg vsega pa so si Kraševci pridno nabirali osebne napake. Ob polcasu je Kovinotehna vodila že s trinajstimi točkami. V prvih minutah drugega polcasa so gostitelji usli na 64:40 in srečanje je bilo že skoraj odločeno. Gostujoči trener Igor Meden je vzel minuto odmora in gostje so zaigrali precej bolje. V tem delu sta se posebej odlikovala Daugherty in Bačar, razlika pa se je zmanjšala na 73:60. Domači trener Zrinski je nato z nekaj menjavami dosegel, da so Polzelani v zadnjih osmih minutah razliko spet povisali in zanesljivo zmagali.

Tone Tavčar

BWC Maribor - KM Ilirija 101:83 (45:51)

MARIBOR (STA) - Dvorana Tabor, 300 gledalcev, sodnika Kovacik (Kranj) in Potočnik (Slovenske Konjice).

BWC MARIBOR: Bratusek 20 (2:3), Dragsič 2, Mjrt 23 (3:3), Goljovič 30, Poljanec 2, Mijajlovič 13 (1:2), Ojsteršek 11 (1:2).

KM ILIRIJA: Volk 2, Macura 10 (1:1), Razic 34 (12:15), Jelnikar 11 (5:5), Todorovič 6, Cernjanja 4 (0:1), Mešič 16.

Mariborski kosarkarji so v tekmi, ki je bila izenačena vse do 37. minute, zaslužen zmagali, saj so v končnici tekme povsem nadigrali solidne goste. V prvem polcasu se je na parketu odvijala izenačena igra, v kateri sta se mostvi menjavali v vodstvu, dve minuti pred koncem prvega dela igre pa so Ljubljancani prevzeli pobudo na parketu in si do odmora, zlasti po zaslugi neustavljivega Nebojše Raziča, priigrali šest točk prednosti. Po odmoru so Mariborčani izboljšali igro v obrambi in v 24. minuti povedli s 54:53, v 37. mi-

nuti pa so gostje bolje začeli, za kar ima velike zasluge odlični Tovornik, ki je že v prvih sedmih minutah enajstkrat zadel. Kranjčani so kmalu našli rešitev. Z zamenjavo Subica z Drobničkom je trener Triglavanov Martin Gorenc napravil uspešno potezo. Igra je postala enakovredna, obe mostvi pa sta se menjavali v vodstvu. Gostje so bili v prvem delu uspešnejši in s tremi prostimi meti Tovornika odšli na odmor s tremi točkami prednosti. V nadaljevanju so se Kranjčani bolj zbrali in začeli igrati bolj agresivno v obrambi. To pa je spremenilo

sovec 18 (2:4), Lazarevski 16 (3:3), Kukič 18 (2:5), Cvitan, Vučenovič 2.

HELIOS DOMZALE: D. Trifunovič 19, Zerak 5, Zorman 2 (0:2), R. Trifunovič 20 (3:3), Vouk 2, Skrjanc 4, Zitnik 8 (1:2), Košak, Cimperman 6, Križanc, Sušič 21 (1:4), Kovacik 15 (3:6).

Peštica mladih kosarkarjev pod vodstvom trenerja Toma Krasovca je najzaslužnejša, da se nad koprsko košarko niso raztrgali črni oblaki, ko so vztrajali tudi v najbolj nemogočih pogojih. V Koprso so namreč kosarkarski delavci, ki niso zapustili potapljačev se barke, vendarle naleteli na odziv in mostvu je v prvem trenutku izhoda iz krize omogočeno nadaljevanje tekmovalja, kar je v tem trenutku gotovo najpomembnejše.

Tekmo s sosedom na lestvici je Koper po pričakovanju izgubil, toda prvih 20 minut je bil veliko višjemu tekmeču Heliosu več kot enakovreden tekmeč, saj je po petih minutah vodil s 14:7. Sele v trinajsti minuti je Cimpermanu z metom za tri točke uspelo prvič rezultat izenačiti (22:22). Koprčani so potem vodili se dve minuti pred koncem polcasa (34:31), ko sta Lazarevski in Murovec zapolred dosegla uspešna meta za tri točke. V 2. polcasu pa je Koprčanom zmanjkalo moči in zbranositi in gostje so v sedmih minutah povedli s 65:44, potem pa razliko celo dvakrat povisali na 28 točk, toda meje tridesetih zadelov jim ni uspelo prebiti. Po tekmi je trener gostov Andrej Urlep dejal, da ga je Koper v prvem polcasu presenetil in da z igro svojih igralcev ni bil zadovoljen.

Jože Kreft

Izidi 1. SKL za ženske po 3. krogu

Od 1. do 6. mesta:

Celje - ZKD Maribor 60:82 (29:34)

CELJE - Dvorana STS, 200 gledalcev, sodnika Koščak in Glušac (oba Ljubljana).

CELJE: Obrovnik 21, Jug 2 (2:2), Polutnik 15 (5:9), Potočnik 5, S. Vodopivec 6, Germ 5 (1:4), Jurak 6.

ZKD MARIBOR: Jurše 21 (4:6), Handžič 12, A. Vodopivec 10 (2:2), Porič 12 (1:2), Klasan 21 (4:6), Gričar 14 (2:4), Veble 2, Čuhno 6 (4:6).

Mariborčanke so skoraj ves prvi polcas iskale pravo igro, a tudi gostiteljice niso bile veliko boljše in si tako niso priigrale večje prednosti. V drugem delu sezone je v pravi formi se vedno samo Obrovnikova (pet trojk), vendar je bila enako natančna tudi njena nekdanja soigralka Jursetova in razlika v prid gostij se je nenehno večala. Trojka Potočnikove s polovice igrišča je bila ob tretjem zaporednem porazu in slabi formi večine igralke le tolažba ob dokončnem spoznanju, da Celje kljub pomembnim okrepitvam se nima ekipe za Evropo. (Z. Z.)

Druga rezultata:

Ježica - Comet 89:70 (39:34), Mibex Ilirija - Odeja Marmor 79:53 (47:25).

Od 7. do 12. mesta:

Pomurje - ZKK Sezana 96:55 (43:36)

MURSKA SOBOTA - Dvo-

Litostroj je bil pripravljen na cono Postojne (Foto: B. P./BOBO)

nuti pa je njihova prednost znašala osem točk (86:78). Gostje so v zadnjih treh minutah igre poskušali doseči preobrat v igri, toda razigrani Darko Mirt, ki je uspešno organiziral igro in tudi pridno polnil koš Ilirjanov, Miljan Goljovič, ki je zadel koš z vseh pozicij in razdalj, nepredvidljivi Vojko Bratusek, ki je dosegel kar šest trojk, od tega pet v drugem polcasu, in Miloš Mijajlovič, ki je v obrambi opravil levi delez, v napadu pa s »horog« meti dosegel nekaj pomembnih točk, so odigrali zadnje tri minute tekme resnično sijajno in prizadeli Ljubljancanom visok poraz. Zmago Gomzi

Triglav - Satex Maribor 87:84 (41:44)

KRANJ - Sportna dvorana na Planini, 800 gledalcev, sodnika Sabljic (Ljubljana) in Dovc (Domžale).

TRIGLAV: Lojk 2 (2:2), Pompe, Tropan, Erzen 3 (1:2), Prevodnik 3, Džino 30 (8:10), Damjanovič, Jeras 4 (2:2), Subic 26 (7:8), Hafnar 2, Drobnič, Vukič 17 (2:2).

SATEX MARIBOR: Jevtovič 11 (3:5), Madžarac, Besedič 3, Zivanovič 6 (2:3), Tovornik 31 (10:12), Radan 18 (6:6), Zirnjak 2, Pavlin, Potisk 13 (6:6).

V Kranju so gledalci lahko videli pravi derbi in odlično kosarkarsko predstavo. Igra je bila vseskozi enakovredna, si-

Koper - Helios Domzale 79:102 (39:43)

SKOFIJE - Sportna dvorana Burja, 150 gledalcev, sodnika Lindič (Ljubljana) in Poljansek (Ziri).

KOPER: Ritos, Badovinac 4 (2:2), Murovec 21 (2:2), Kra-

KOŠARKA

1. SKL - liga A1 za moške

Rezultati 20. kroga: Litostroj - Postojna 63:56 (30:25), Rogaska Donat Mg - Smelt Olimpija 74:76 (38:41), Kovinotehna Savinjska Polzela - Kraski zidar 96:77 (51:38), BWC Maribor - KM Ilirija 101:83 (45:51), Triglav - Satex Maribor 87:84 (41:44), Koper - Helios Domzale 79:102 (39:43).

Lestvica:

1. Smelt Olimpija	20	18	2	1844:1477	38
2. K. S. Polzela	20	15	5	1733:1580	35
3. Triglav	20	12	8	1157:1543	32
4. Satex Maribor	19	12	7	1724:1588	31
5. Litostroj	20	11	9	1632:1520	31
6. BWC Maribor	20	11	9	1709:1688	31
7. Rogaska Donat Mg	20	10	10	1639:1649	30
8. Postojna	20	10	10	1607:1620	30
9. KM Ilirija	20	7	13	1558:1657	27
10. Kraski zidar	20	6	14	1575:1637	26
11. Helios Domzale	20	6	14	1536:1695	26
12. Koper	19	2	17	1493:1906	21

Opomba: Srečanje 19. kroga med Satexom Mariborom in Kopro ni bilo odigrano.

1. SKL - liga A2 za moške

Izidi 20. kroga: Loka kava - Iskra Litus 81:92 (37:53), Idrija - Ježica 77:59 (36:28), Interior - Smelt Olimpija mladi 83:60 (41:28), Pivovarna Lasko - Comet 97:75 (46:35), Color Medvode - Elektra 79:81 (46:38), Nova Gorica - Dallas Slivnica 76:79.

Lestvica

1. Interior	20	19	1	1706:1357	39
2. Iskra Litus	20	19	1	1613:1384	39
3. Pivovarna Lasko	20	15	5	1649:1510	35
4. Idrija	20	12	8	1498:1450	32
5. Smelt Olimpija mladi	20	11	9	1571:1531	31
6. Comet	20	9	11	1582:1569	29
7. Dallas Slivnica	20	9	11	1623:1716	29
8. Loka kava	20	9	11	1469:1501	29
9. Ježica	20	7	13	1493:1532	27
10. Elektra	20	5	15	1495:1662	25
11. Nova Gorica	20	4	16	1376:1591	24
12. Color Medvode	20	1	19	1387:1695	21

1. SKL liga B za moške

Rezultati - od 1. do 10. mesta:

Zagorje - Brežice 73:64 (34:29), ZKK Maribor - Vrhnika 92:75 (41:36), ART Optika Starše - Borovnica 90:73 (51:33)

Lestvica:

Novo mesto 92	8	7	1	734:570	15
Zagorje	9	6	3	658:583	15
ZKK Maribor	9	5	4	714:728	14
Celje	8	5	3	639:616	13
Brežice	9	4	5	702:710	13
Art Optika Starše	9	4	5	688:720	13
Didakta Radovljica	8	4	4	594:597	12
Borovnica	9	3	6	637:746	12
Bistrica	8	3	5	595:604	11
Vrhnika	9	2	7	726:818	11

Rezultati od 11. do 19. mesta: Ekipa Janca - Seltron Ruše 110:88 (56:42), Unika TTI Postojna - Mik Prebold 89:70 (46:36), Tolmin - Kemoplast Sentjur 77:70 (31:33), Feniks - Fantome Slovenj Gradec 101:64 (51:32), Snežnik Kočevska reka prosta

Lestvica:

Ekipa Janca	9	8	1	734:646	17
Feniks	9	5	4	707:694	14
Unika TTI Postojna	9	4	5	746:760	13
Snežnik Kočevska r.	8	4	4	680:585	12
Mik Prebold	7	5	2	488:482	12
Tolmin	9	3	6	620:717	12
Seltron Ruše	7	3	4	582:576	10
Fantome S.G.	7	3	4	462:538	10
Kemoplast Sentjur	7	1	6	489:510	8

rana OS III, 80 gledalcev, sodnika Kmetec (Miklavž) in Vehovar (Maribor).

POMURJE: Cer 19 (1:4), Horvat 2, Drožina 11 (1:4), Kolar 4, Puseňjak 4 (0:2), Sokolan 28 (9:11), Ori 2, Novak 13 (3:5), Kar 13 (0:4).

ZKK SEZANA: Grabič 2, Prodanovič 13 (5:6), Lapajne 13, Stenberger 2, Kovacević 2, Durak 21 (1:2), Veselič 2.

V pomembni tekmi za uvrstitev v prvo državno ligo so igralke Pomurja v Murski Soboti zaslužen visoko ugnale ZKK Sezano. Srečanje se je začelo mirno, domačinke so v četrti minuti ze povedle za deset točk, toda Primorke so se zbrale in v 13. minuti znižale na vsega dve točki (30:28), kazalo je, da bo nadaljevanje srečanja se bolj zanimivo. Odločilnih pa je bilo prvih deset minut nadaljevanja, ko gostje niso dosegle niti ene točke, domačinke pa so jim na drugi strani polnile obroč in to je pomnilo, da bodo gostiteljice visoko zmagale. Pri domačinkah sta se posebej izkazali Cerova in Sokolanova, pri Primorkah pa kaže omeniti le ka-

detstvo reprezentantko Sabino Durak, ki je zadelata tudi štiri mete za tri točke. (O. B.)

ZKD Maribor mlade - Ježica mlade 57:68 (33:39)

MARIBOR - Dvorana SK-SSM, 50 gledalcev, sodnika Safaric (Petanjci) in Stor (Polze-la).

ZKD MARIBOR: Jelen 18 (3:4), Hrescak 3 (1:2), Ornik 9 (3:6), Meglič 2 (2:4), Konecnik 4 (2:2), Veble 18 (11:14).

JEŽICA: Kvaternik 9, Kos 6 (4:6), Magušar 5, A. Pezdirec 4, Grm 7 (1:3), Logar 17 (4:4), Kumelj 5, N. Pezdirec 6, Tomazin 9.

Mariborčanke so dobro začele tekmo in povedle, toda v nadaljevanju je prišla do izraza večja uigranost gostij, ki so prevzele pobudo na parketu in posoci lomile odpor gostiteljice ter si do odmora priigrale šest točk prednosti. Razmerje moči na parketu se tudi v drugem delu igre ni spremenilo in mlade Ljubljancanke so na koncu zaslužen zmagale. (Z. G.)

Slovan - SD Sentvid 70:39 (42:14)

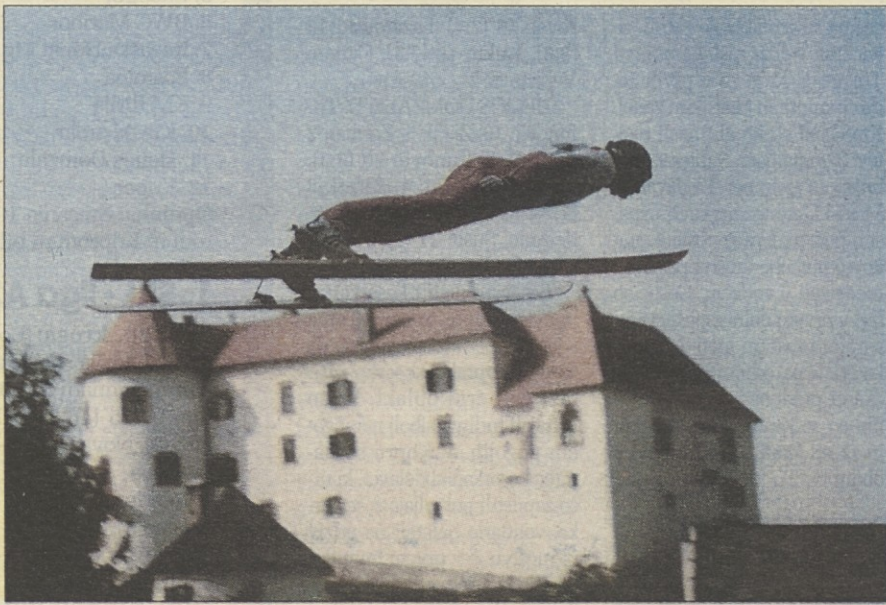
SMUČARSKI SKOKI / FALUN

Norvežan Bredesen dobil svojo prvo letošnja tekmo

Franci Petek je osvojil zelo dobro 6. mesto - V finalni seriji tudi Franc - V svetovnem pokalu vodi Goldberger

FALUN (STA) - Norveški olimpijski zmagovalec Espen Bredesen je zmagal v tekmi smučarjev skakalcev za svetovni pokal v švedskem Falunu, kar je njegova prva zmaga v letošnji zimi. Najboljši slovenski skakalec je bil Franci Petek na 6. mestu, med trideseterico pa se je uvrstil tudi Urban Franc, ki je bil 27. Tekma, ki bi morala biti na veliki skakalnici, je bila zaradi bojazni pred premočnim vetrom in mozne odpovedi nato izpeljana na srednji skakalnici.

Bredesen je skočil 91 in 84 metrov, za kar je dobil 224, 0 točke. Na drugo mesto se je uvrstil Finec Jani Soininen (85, 5 in 89 metrov, 222, 5), tretje mesto pa sta si s 119, 5 točkami delila Japonca

Dejan Jekovec (Foto S. M.) se je v soboto izkazal s 5. mestom

Kazuyoshi Funaki (89 in 84 metra) in Naoto Itoh

(91 in 82, 5). Petek, ki je bil po prvi seriji sedmi, je tekmo končal na 6. mestu (204, 0 točke, 84 in 83 metrov). Urban Franc je bil 27. (73 in 82 metrov, 172, 5 točke). Robi Meglič (Trzic), ki je bil po prvi seriji na petnajstem mestu (79 metrov, 92, 5 točke), je v drugi seriji pri pristanku pri 80 metrih podrsal in dobra uvrstitev je sla po zlu. Končal je na 34. mestu, po prvi seriji pa je imel celo pol točke več, kot pozneje 10. Sved Mikael Martinson. Dejan Jekovec, ki je bil v soboto v Falunu tik za najboljšimi na petem mestu, tokrat ni nastopil niti v finalni seriji. Skočil je vsega 64 metrov (52 točk), kar je bilo dovolj za 57. mesto med 64 tekmovalci.

Rezultati (K = 90 metrov): 1. Bredesen (Nor) 224.0 (91.0/84.0), 2. Soininen (Fin) 222.5 (85.5/89.0), 3. Funaki (89.0/84.0), Itoh (oba Jap)

219.5 (91.0/82.5), 5. Laitinen (Fin) 214.5 (84.0/87.5), 6. Petek (Slo) 204.0 (84.0/83.0), 7. Ahonen (Fin) 201.5 (80.0/85.0), 8. Reuteler (Svi) 201.0 (84.0/80.5), 9. Okabe (Jap) 197.0 (84.0/78.5), 10. Martinson (Sve) 196.0 (78.5/83.5)...27. Franc (Slo) 172.5 (73.0/82.0), 34. Meglič (Slo) 160.5 (79.5- 80.0), 57. Jekovec (Slo) 52.0 (54m).

Vrstni red v svetovnem pokalu smučarjev skakalcev po tekmi v Falunu in 16 nastopih letošnje sezone: 1. Goldberger (Avt) 1071, 2. Ahonen (Fin) 761, 3. Funaki (Jap) 713, 4. Cecon (Ita) 640, 5. Soininen (Fin) 570, 6. Weisflog (Nem) 513, 7. Okabe (Jap) 472, 8. Nikkola (Fin) 451, 9. Laitinen (Fin) 440, 10. Nieminen (Fin) 425... 19. Petek 201, 29. Meglič 91, 32. Franc 81, 38. Jekovec 54, 80. Gostisa 7, 86. Zupancic (vsi Slo) 1.

Sankanje: Italijan Zoggeler svetovni prvak

LILLEHAMMER - Na svetovnem prvenstvu v sankanju je včeraj med posamezniki svetovni naslov osvojil Italijan Armin Zoggeler, ki je bil lani na istem prizorišču na olimpijskih igrah v Lillehammerju tretji. Srebrno medaljo je osvojil Nemeec Georg Hackl (20 tisočink zaostanka), bron pa Avstrijec Markus Prock, ki je za zmagovalcem zaostal že več kot 4 desetinke. Nehvaležno četrto mesto je osvojil Italijan Wilfried Huber, ki je za bronastim Avstrijcem v dveh voznjah zaostal le 6 tisočink sekunde.

Evropski rekord Voelkerjeve

PARIZ (STA) - Nemka Sandra Voelker je na svetovnem pokalu v Parizu postavila nov evropski rekord v plavanju na 50 metrov hrbtno za 25-metrške bazene. Razdaljo je preplavala v 27.77 sekunde, kar je 9 stotink sekunde bolje od njenega lastnega rekorda, ki ga je postavila 3. januarja letos v Hongkongu.

Smrt brazilskega nogometaša

BRUSELJ (STA/AP) - Triindvajsetletni brazilski nogometaš Calmito Augusto se je zrusil na tla v petinpetdeseti minuti drugoligaskega srečanja belgijske nogometne lige v Geelu. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer pa je zaradi srčnega napada kmalu umrl, je poročala belgijska tiskovna agencija Belga.

Sodnik je srečanje med Boom FC, za katerega je igral nesrečni Brazilcec, in Geelom pri rezultatu 3:0 za Boom prekinil takoj, ko so Augusta odpeljali z igrišča.

Domači šport Danes

Ponedeljek, 6. 2. 1995

ODBOJKA

DECKI 18.30 v Trzicu, Ul. S. Anna, Tel Ceriani: Finvolley - Olympia

KOSARKA

MLADINCI 18.30 v Briscikih, tel. Ervatti: Bor Radenska - SGT; 20.30 v Briscikih, tel. Ervatti: Kontovel - Centro Sedia; 20.45 v Miljah, V. D'Annunzio 6: Inter Muggia - C icibona.

Totip

PRAVILNA NAPOVED: 22 X2 XX 12 21 22; DOBITKI: 12 (6 dobitnikov) 126.726.000 lir; 11 (517 dobitnikov) 2.696.000 lir; 10 (7.503 dobitniki) 185.000 lir.

Obvestila

ZSSDI

sklicuje v petek, 10. februarja 1995, ob 20. uri v prvem sklicanju in ob 20.30 v drugem sklicanju 24. DEŽELNI REDNI OBCNI ZBOR. Dnevni red: 1. otvoritev občnega zbora; 2. izvolitev organov občnega zbora; 3. sprejetje nove članice; 4. poročila; 5. pozdravi in razprava; 6. razno. Občni zbor bo v Domu Andreja Budala, Standrez, ul. Montello 9.

SZ VELOX

iz Standreza priredi jutri, 7. t.m., ob 19.30, v zupnijskem domu v Standrezu, tekmovanje v namiznem tenisu. Prijave in informacije pri Marku (tel. 21090) in Davidu (tel. 21648).

UMETNOSTNO DRSANJE / PO EVROPSKEM PRVENSTVU

Samo Bonalyjeva obdržala primat Ostali prvaki novi

DORTMUND - V Dortmundu se je včeraj končalo evropsko prvenstvo v umetnostnem drsanju. V treh kategorijah smo dobili nove evropske prvake, le pri ženskah si Francozinja Surya Bonaly ni pustila odvzeti primata evropske primadone na ledu. S petim naslovom je med najuspešnejšimi evropskimi drsalkami, le Norvežanka Sonia Henie (1931-36) in Nemka Katarina Witt (1983-88) imata šest naslovov. Če je Surya zmagala najbolj zanesljivo, je najbolj presenetljivo zmagal mladi Ilija Kulik. Pred dva meseca je zmagal na mladinskem SP, v svojem prvencu na EP pa celo zmagal in ugnal »kalibra«, kot sta olimpijski prvaki Urmanov in svetovni podprvak Candeloro. Po devetih letih, ko sta prvič nastopila na EP in bila krepko zadnja, je do svojega prvega naslova prišel tudi finski plesni par Susanna Rahkamo in Petri Kokko. Medtem ko je pričakovanja domačega občinstva upravičil le športni par Mandy Wötzel in Ingo Steuer, ki sta zmagala med sportnimi pari. Slovenka Mojca Kopac je z uvrstitvijo v finale in 20. mestom upravičila zaupanje.

Na prvenstvu pa smo pogrešali številne, ki so prestopili v profesionalne vode. Tako pri ženskah ni bilo Bajulove, najbolj pa so manjkali uveljavljeni ruski plesni in športni pari, kot so Gricuk-Platov, Usova-Zulin ter Gordejeva-Grinkov in Miskutjenok-Dmitrijev.

Na razpredelnici držav z osvojenimi kolajnami vodi Rusija s petimi odličji (zlata, dve srebrni in dve bronasti), Francija 2 (zlato in srebro), Nemčija 1 (zlato), Finska 1 (zlato), Ukrajina 2 (bronasti) in Češka 1 (srebro). (MAN)

Francozinja Surya Bonaly je osvojila svoj peti naslov (AP)

NOGOMET / JUVENTINA PO 18. KOLU

Štandrežci v gosteh še niso okusili poraza Napad najboljši v ligi

Zaradi kazni je lani Juventus živovarila

Letošnji obračun Juventine po 18. kolih je v primerjavi z lanskim nedvomno več kot zadovoljiv. Štandrežci so s stiriindvajsetimi točkami trenutno na drugem mestu (sicer v družbi Torvoscose in Staranzana), za vodilnim Aiellom pa zaostajajo le eno točko. Prva ugotovitev je, da bo v tej skupini promocijske lige se naprej zelo izenačeno, kajti tako nizek izkupiček točk vodilnih je res neobičajen.

Toda se drug razlog morda pomembnejši, je posebno razveseljiv. Dokaj konkurenčno mostvo je lansko sezono startalo zelo solidno, a nato mu je disciplinska komisija zaradi igranja diskvalificiranega nogometaša odvzela precej točk za zelo mizo. Juventini so tako na mah zmanjkali dve zmagi in trije neodločni izidi, torej sedem točk. Ni odveč poudariti, da se je s sedmimi točkami odbitka prvenstvo spremenilo v pravo moro in hkrati postalo nezanimivo: nevarnosti izpada ni bilo, v boj za napredovanje pa ni bilo mogoče več poseci.

S se okrepljeno postavilo je Juventus tudi letos bolj ali manj odkrito napovedala boj za prvo mesto in to ji doslej konec koncev uspeva. Glavna moc Standrežcev je napad, ki je najboljši v ligi. Izkupiček je doslej trideset golov, nasprotnikovim obrambam pa največ preglavic povzroca trojica Gandin, Franti in Mazzilli. Zelo solidna je tudi obramba, ki je prejela stiriinajst golov. Povsem neobičajna je razlika v storilnosti Juventine na domačih tleh in v gosteh. Stiri zmage, dva remija, a tudi trije (!) porazi v Standrezu, pet (!) zmag in stiri remiji na tujih igriščih: res težko je ugotoviti, kje iskati vzroke za tak obračun. Verjetno so Standrežci doma v težavah, ker se nasprotniki branijo in izvajajo hitre protinapade, toda to je seveda kamen, ob katerem se mora preizkusiti vsaka ekipa, ki visoko cilja. Če bo Juventus uspelo odpraviti to nemajhno hibo, je cilj sezone - napredovanje v njenem dometu.

NOGOMET / SOVODNJE LANI IN LETOS PO 18. KOLIH

Novinec - rušilni stroj ima točko več kot lansko leto

Kljub daljši tradiciji in morda tudi visjim ciljem Primorja, Zarje in Vesne so od naših »prvoligascev« doslej najuspešneje igrale Sovodnje, ki so kljub stalezu novinca na prvem mestu in to celo s točko več kot lani. Obračun je se toliko bolj odmeven, če upostevamo, da so lani Sovodenci na koncu zasedli drugo mesto za Caprivo, napredovali pa so sele po dodatnih tekmah. Očitno pa se lekcije nekdanj prvolaskega (prave A lige!) igralca, zdaj trenerja Cupinija bogato obrestujejo in igralci stalno napredujejo. Ni odveč poudariti, da so odlični rezultati posledica zelo dobre igre, ki ob rob sovdenskega pravokotnika in tudi na tekme v gosteh privablja vse večje število gledalcev. Glede na dejstvo, da bodo igralci predsednika Giannija Marsona igrali povratno tekmo z najhujšim nasledovalcem (Zaule) pred svojimi gledalci, je nepricakovano napredovanje se toliko bolj dosegljivo.

Kateri so aduti, ki so privedli do tega »cudeža«? Udarna moc sovdenske postave je tako (in se bolj) kot lani nedvomno napad. Vlogo »bomberja« trdno drži v nogah Casagrande, ki je lani v 35 tekmah (upoštevajoč tudi dodatna srečanja za napredovanje) za-

del nasprotnikove mreže 15-krat, letos pa je njegov dosežani izkupiček 8 golov, sledijo pa Marko Fajt (6) ter Caporale in Businelli (5). Skupna bera mostva je 33 zadetkov, medtem ko so se lani Sovodenci ob tem času veselili »le« 29-krat. Verjetno pa je igra letos bolj napadalna, saj je obramba letos prejela 13 golov, dva več kot lani. Hkrati so Sovodnje v teku zadnjih

dveh sezon postavile tudi dosežek, ki v deželnem amaterskem nogometu verjetno nima veliko podobnih primerov. Nepremagani so namreč bili več kot eno leto, to je od novembra 1993. leta (zabili so v Caprivi) do lanskega decembra, ko so morali položiti orožje pred Zaulami. Toda temu tekmeču se bodo, kot se receno, lahko ze v kratkem oddolžili.

TENIS / OSMINA DAVISOVEGA POKALA

Švedi so se izvlekli skozi šivankino uho

V četrtfinale so se z zmago nad Čehi uvrstili Italijani, Nizozemci so izločili Švicarje, Avstrijci pa Špance

NEAPELJ, DUNAJ - Italija je na najboljši način izkoristila odsotnost dveh najboljših čeških igralcev, Korde in Novacka. Dosedel je v Italiji dobro znan, ker je lani igral v polfinalu turnirja v Rimu, toda po Furlanu ga je premagal tudi Gaudenzi, ki je se je tako z odločilno zmago oddolžil za poraz proti Vacku. Zadnja tekma med Furlanom in Vackom je bila nato pomembna le za statistike. V naslednjem kolu čaka Italijane najbrž nepremostljiva ovira, zmagovalec dvoboja med ZDA in Francijo.

Avstrija je z doprinosom prerojenega Musterja na Dunaju dokaj presenetljivo ugnala Spanijo. Odločil senetljivo ugnala Spanijo. Odločil je dvoboj med dvema najboljšima, kjer je domaći ljubljenelec z eno najboljših iger svoje na vsak način bogate sportne poti povozil Sergija Bruguero, četrtega igralca na svetovni računalniški lestevici.

Po prvem dnevu je bilo 2:0 za Dance, Švedi so nadoknadili zaostanek, v zadnjem spopadu pa so

branilci naslova trepetali do petega seta odločilnega dvoboja, dokler ni Jonas Björkman dobil peti niz s 6:4 in Švedski prigaral zmago s 3:2. V četrtfinalu se bodo Švedi pomerili z Avstrijci.

Se neznano je bilo ime zmagovalca v Zenevi, kjer pa je Krajčec Nizozemski takoj priboril zmagovito piko, in četrtfinale proti Nemciji. Vsi četrtfinali bodo od 31. marca do 2. aprila.

REZULTATI:

Neapelj: Italija - Češka 4:1

Andrea Gaudenzi (Ita) - Slava Dosedel (Čes) 6:3, 6:2, 4:6, 6:2, Renzo Furlan (Ita) - Daniel Vacek (Čes) 3:6, 7:6 (8:6), 6:2.

Karlsruhe: Nemčija - Hrvaška 4:1

Goran Ivanisević (Hrv) - Markus Zöcke (Nem) 7:6 (7:4), 6:4, Michael Stich (Nem) - Sasa Hirszon (Hrv) 7:6 (7:4), 7:6 (7:4)

Kopenhagen: Danska - Švedska 2:3

Stefan Edberg (Sve) - Kenneth Carlsen (Dan) 2:6, 6:3, 6:2 7:6 (7:3),

Frederik Fetterlein (Dan) - Jonas Björkman (Sve) 7:6, 4:6, 7:6, 3:6, 4:6

Dunaj: Avstrija - Španija 4:1

Thomas Muster (Avt) - Sergi Bruguera (Spa) 6:4, 7:5, 6:3, Alex Antonitsch (Avt) - Carlos Costa (Spa) 6:3, 6:4.

Zeneva: Švica - Nizozemska 1:4

Richard Krajčec (Niz) - Lorenzo Manta (Svi) 6:4, 6:4, 6:2, Jan Siemering (Niz) - Patrick Mohr (Svi) 6:4, 6:3

Deurne: Belgija - Rusija 1:4

Van Herck (Bel) - Jevgenij Kafelnikov (Rus) 6:7, 6:3, 6:1, Andrej Cesnokov (Rus) - Kris Goossens (Bel) 7:6 (7:5), 2:6, 7:6 (7:2)

St. Petersburg: ZDA - Francija 2:1

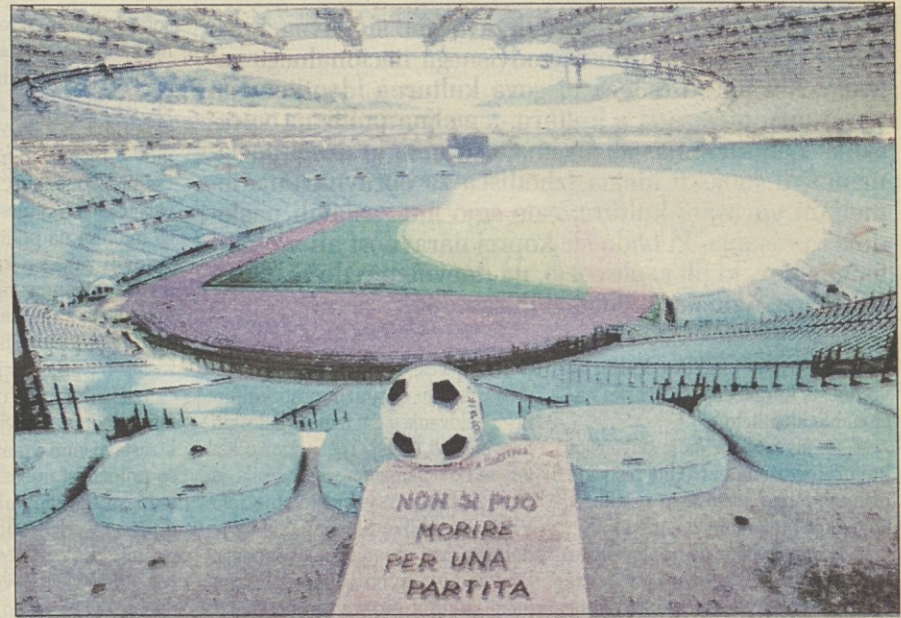
Jonathan Palmer/Richie Reneberg (ZDA) - Francois Delaître/Guy Forget (Fra) 6:4, 3:6, 6:3, 6:4

Durban: Južnoafriška republika - Avstralija (po drugem dnevu) 1:2

Mark Woodforde/Todd Woodbridge (Avs) - Wayne Ferreira/Pietie Norval (JAR) 7:5, 6:3, 7:6 (7:5)

VČERAJ NA ITALIJANSKIH IGRIŠČIH

Prazni stadioni proti prevladi nasilja v športu

Včeraj je bil po vsej Italiji dan premisleka zaradi vse hujšega nasilja na tribunah nogometnih stadionov. Kot protest proti nasilju, ki zahteva tudi mrtve, je italijanski olimpijski odbor CONI včeraj odpovedal vse športne prireditve (telefoto AP)

KOŠARKA / VELIKO PRIČAKOVANJE ZA VELIKANSKI SPEKTAKEL

Konec tedna tradicionalni All Star Game v Phoenixu

Pri izbiri peterk največ glasov dobil novinec Grant Hill

3 TOCKE: Zaradi hude poškodbe playmaker Clevelanda Mark Price žal ne bo nastopil na letošnjem tekmovalju v metu za 3 točke in tako svojega imena ne bo mogel tretjič zapored vpisati v zlato knjigo, kar je prej uspelo le Larryu Birdu (1986, 87 in 88) ter Craigu Hodgesu (1999, 91 in 92). Ostrostrelci bodo letos v skladu z novimi pravili NBA metali z razdalje 6, 75 m, kar je za pol metra bližje kosa kot doslej.

Nastopajoči: Scott Burrell (Charlotte - letošnje poprecje 51, 5%), Dana Barros (Philadelphia - 50, 4%), Steve Kerr (Chicago - 47, 4%), Glen Rice (Miami - 45, 2%), Reggie Miller (Indiana - 43, 8%), Nick Anderson (Orlando - 43, 5%) in Dan Majerle (Phoenix - 39, 3%).

ZABIJANJE: Na zadnjih treh prireditvah je prvo mesto v zabijanju osvojil novinec, za letošnje tekmovalje pa vlada veliko zanimanje, saj se ga bosta udeležila tudi oba zmagovalca zadnjih dveh sezon, Harold Miner in Isiah Rider. Pred njima je prvo mesto osvojil Cedric Ceballos. Med šestimi nastopajočimi

sta letos dva »rookija« (T.Dumas in G.Hill). Pravi »show« napoveduje Robert Pack, najnižji (1, 88 m) med konkurenti za naslov kralja zabijanja. Med zmagovalci dosedanjih 12 izvedb je bilo tudi nekaj slavni imen, saj sta po dvakrat slavila Michael Jordan in Dominique Wilkins, na prvi izvedbi pa je zmagal Larry Nance. Prvovrstenci bo dobil ček za 20.000 dolarjev, porazenec v finalu pa se bo moral zadovoljiti s polovичnim zaslužkom.

Nastopajoči: Harlod Miner (Miami), Isiah Rider (Minnesota), Robert Pack (Denver), Tony Dumas (Dallas), Grant Hill (Detroit) in Bo Harvey (Lakers).

ALL STARS: Ob prvih peterkah, ki sta bili izbrani z glasovanjem navijačev, so trenerji vseh 27 mostev izbrali se ostalih 14 igralcev, ki bodo dopolnili postavil Vzhoda in Zahoda na 45. izvedbi All Stars Game, kjer se na eni sami tekmi zberejo največje (in najbolj priljubljene) kosarkarske zvezde. V skupnem sestevku zmag vodi Vzhod (28:16) in tudi lani je East premagal West s 127:118.

MVP je bil Scottie Pippen, ki je obenem dosegel kar 29 točk, medtem ko je Shaquille O'Neal nekoliko razočaral in tekmo zaključil s piclimi osmimi točkami. V vrstah Zahoda so se lani najbolj odrezali David Robinson (21), Hakeem Olajuwon (19) in John Stockton (13), ki bodo tudi letos branili barve mostva West. Prvic v zgodovini NBA All Stars Game je največ glasov zbral novinec Grant Hill, ki bo tako v prvi peterki vodil reprezentanco Vzhoda, ob Pippenu, O'Nealu in novi zvezdi Hardawayu. Mesto med zvezdami si je s sijajno letošnjo igrjo zagotovil tudi Nemeč Detlef Schrempf, medtem ko bodo Hrvata Toni Kukoč in Dino Radja ter Nizozemec Rik Smits tekmi sledili le preko televizijskih ekranov.

Vzhod - prva peterka: Grant Hill (Detroit), Anfernee Hardaway (Orlando), Scottie Pippen (Chicago), Reggie Miller (Indiana), Shaquille O'Neal (Orlando); rezerve: Dana Barros (Philadelphia), Tyron Hill (Cleveland), Patrick Ewing (New York), Alonzo Mourning (Charlotte), Larry Johnson (Charlotte), Vin Baker (Milwaukee), Joe Dumars (Detroit); trener Brian Hill (Orlando).

Zahod - prva peterka: Latrell Sprewell (Golden State), Charles Barkley (Phoenix), Dan Majerle (Phoenix), Shawn Kemp (Seattle), Hakeem Olajuwon (Houston); rezerve: John Stockton (Utah), Karl Malone (Utah), Gary Payton (Seattle), Detlef Schrempf (Seattle), David Robinson (San Antonio), Cedric Ceballos (Lakers), Mitch Richmond (Sacramento); trener Paul Westphal. Vanja Jogan

Hokej na ledu: Feldkirch in KAC na vrhu

CELOVEC - V avstrijskem prvenstvu v hokeju na ledu so po zadnjem kolu končnice znani vsi udeleženci četrtfinala. Z zmago nad celovskim Kacom je prvo mesto osvojil lanskoletni državni prvak Feldkirch, Kac pa je ta del koncal na drugem mestu. Beljaski VSV se je v četrtfinalu uvrstil kot tretji, nadaljnji udeleženci pa so EC Gradec, EHC Ehrwald, Lustenau, CE Dunaj in Kapfenberg. Slednji dve ekipi sta bili najboljši v spodnjem delu končnice. Favoriti za uvrstitev v polfinale so poleg Feldkircha, se KAC in VSV ter Gradec. Igra se na tri zmage (best of five). Če ne bo velikih presenečenj, bosta v polfinalu igrala KAC proti VSV-ju ter Feldkirch proti Gradcu. Največja favorita za finale sta - vsaj po rezultatih v končnici - Feldkirch in KAC. (I.L.)

Rezultati zadnjega kola končnice: Feldkirch - KAC 4:3, VSV - Lustenau 5:1, EC Gradec - Ehrwald 8:4, CE Dunaj - Zell am See 12:1, Zeltweg - Kapfenberg 9:6.

Končni vrstni red: 1. Feldkirch 20, 2. KAC 18, 3. VSV/Beljak 15, 4. EC Gradec 13, 5. EHC Ehrwald 2 6. Lustenau 2

Spodnji del končnice: 1. CE Dunaj 14, 2. Kapfenberg 14.

Četrtfinalni pari: Feldkirch - CE Dunaj, KAC - Kapfenberg, VSV - Lustenau, EC Gradec - Ehrwald.

Kimiko Date prva Japonka z zmago v Tokiu

TOKIO (STA/AP/dpa) - Japonka Kimiko Date, ki je bila peta nosilka teniskega turnirja v Tokiu z nagradnim skladom 806.250 ameriških dolarjev, je v finalu po vsega 52 minutah premagala tretjo nosilko Američanko Lindsay Davenport s 6:1 in 6:2, s čemer je postala prva Japonka, ki je postala »članica« milijonskega kluba igralca.

Pittsburgh edino mostvo v NHL s sedmimi zmagami

NEW YORK (STA/AP) - Ekipa Pittsburgh Penguins je edino neporazeno mostvo severnoameriške poklicne hokejske lige NHL, saj je doslej v sedmih srečanjih zabeležila sedem zmag.

Rezultati sobotnih tekem: Philadelphia Flyers - Buffalo Sabres 4:2, Boston Bruins - Hartford Whalers 5:4, Pittsburgh Penguins - Tampa Bay Lightning 6:3, Quebec Nordiques - New Jersey Devils 2:0, N.Y. Rangers - Ottawa Senators 2:1, Montreal Canadiens - N.Y. Islanders 4:2, Washington Capitals - Florida Panthers 3:2, San Jose Sharks - Winnipeg Jets 3:3, St. Louis Blues - Dallas Stars 7:4, Calgary Flames - Toronto Maple Leafs 4:1, Los Angeles Kings - Detroit Red Wings 4:3

Vrstni red, Eastern Conference - Atlantska skupina: N.Y. Islanders 9, Tampa Bay 7, Florida 7, N.Y. Rangers 7, Philadelphia 7, New Jersey 5, Washington 5; Severovzhodna skupina: Pittsburgh 14, Quebec 12, Boston 10, Buffalo 9, Montreal 8, Hartford 6, Ottawa 2. Western Conference - Centralna skupina: St. Louis 12, Detroit 12, Chicago 10, Toronto 8, Dallas 7, Winnipeg 4; Pacifiška skupina: San Jose 11, Calgary 9, Anaheim 6, Edmonton 6, Los Angeles 5, Vancouver 4.

NEW YORK - Naslednji konec tedna bo v Phoenixu ze tradicionalni All Stars Weekend NBA prvenstva, kjer se bodo najprej pomerili najboljši letošnji novinci (v petek), dan kasneje sta na sporedu tekmovalji v zabijanju in v metu za tri točke, nazadnje pa se bodo na tekmi Vzhod - Zahod pomerili se najboljši igralci obeh skupin.

ROOKIES: Lani sta se v ekshibicijski tekmi med novinci NBA prvenstva izkazala tudi Toni Kukoč in Dino Radja, letos pa na tej tekmi ne bo evropskih kosarkarjev. Napoveduje pa se prava kosarkarska poslastica, saj se je letos v NBA pojavilo presenetljivo veliko število odličnih novih igralcev. Na igrišču pa ne bo Brianta Hilla, ki si je že v prvi sezoni prislužil nastop celo med najboljšimi (kot pred njim ze Magic Johnson, Bird, Jordan in Pippen), zakaj zaslužijo bajne vsote, pa bodo skušali pokazati razni Glenn Robinson, Jason Kidd, Brian Grant.

Nastopili bodo: Eddie Jones (Lakers), Jason Kidd (Dallas), Wesley Person

(Phoenix), Khalid Reeves (Miami), Jalen Rose (Denver), Briant Grant (Sacramento), Juwan Howard (Washington), Glenn Robinson (Milwaukee), Donyell Marshall (Minnesota), Lamond Murray (Clippers), Michael Smith (Sacramento), BJ Tylor (Philadelphia), Sharone Wright (Philadelphia), Clifford Rozier (Golden State), Eric Montross (Boston). Trenerja sta Al Attles (pomožni trener pri Golden State) in Cotton Fitzsimmons (pomožni trener pri Phoenixu).

Orlando, Charlotte, Phoenix in Utah trenutno pred ostalimi

Sobotni rezultati NBA: Cleveland - Indiana 82:73, Detroit - Atlanta 84:78, New Jersey - Boston 78:92, Dallas - Utah 119:98, Milwaukee - Philadelphia 96:102, San Antonio - Sacramento 97:96, LA Clippers - LA Lakers 118:121.

VRSTNI REDI

Zahodna konferenca
Atlantska divizija: Orlando (35 zmag/10 porazov), New York (29/14), Boston (17/27), New Jersey (18/30), Miami (16/28), Philadelphia (14/32), Washington (11/31); centralna divizija:

Charlotte (29/16), Cleveland (27/18), Indiana (26/18), Chicago (22/23), Atlanta (20/26), Detroit (16/27), Milwaukee (17/29)

Zahodna konferenca

Srednjevzhodna divizija: Utah (34/12), San Antonio (29/14), Houston (27/15), Denver (20/24), Dallas (18/26), Minnesota (10/34); pacifiška divizija: Phoenix (36/9), Seattle (31/11), LA Lakers (27/16), Sacramento (25/19), Portland (23/20), Golden State (13/29), LA Clippers (7/39).

V objemu države, na milost in nemilost poslancev

Z ustanovitvijo samostojne države smo si Slovenci pridobili predvsem možnost neodvisnega nacionalnega razvoja. Ker narod določa njegova kulturna identiteta, so vprašanja, povezana s kulturo, temeljna politična vprašanja. Zanimalo nas je, ali imajo stranke in drugi parlamentarni subjekti idejna izhodišča za obravnavanje temeljnih vprašanj kulture, zato smo jim zastavili naslednja vprašanja, ki bodo slejkoprej naravnost ali v obliki fenomenov, ki jih zaobsegajo, na dnevnem redu Sveta za kulturo in nato parlamentarnih zasedanj:

1. Katere so temeljne kulturne vrednosti, ki določajo slovensko nacionalno identiteto?

2. Če ugotovljate, da je slovenska kultura ogrožena, navedite bistvene primere te ogroženosti in predloge, kako bi jo pred njimi zavarovali.

3. Če ugotovljate, da bo slovenska kultura uspevala le, če se bo vključila v mednarodne procese, navedite najbolj pomembno pridobitev tovrstnega vključevanja in primerjalno prednost slovenske glede na druge kulture.

4. Katere so tiste kulturne dejavnosti, ki naj bi jih financirala država, in katere bi bilo treba prepustiti trgu?

5. Kakšno bi bilo po vašem mnenju idealno razmerje med kulturo in drugimi področji v slovenskem nacionalnem razvoju?

»Kulturna politika skoraj dve desetletji ni bila predmet skupščine oz. parlamenta - z novo zakonodajo pa je spet postala enakopraven del politike.« S temi besedami je zunanja svetovalka ministrstva za kulturo,

pravica Vesna Copic predstavila bistvo prenove organiziranosti kulturnega delovanja v eni izmed dialoških televizijskih oddaj. Točka, preko katere se bo organiziranost prevesila, je Svet za kulturo, posvetovalno telo Vlade Republike Slovenije, ki ga je določila prej omenjena zakonodaja. Svet za kulturo bo oblikoval nacionalni kulturni program in področno zakonodajo, spremljal njuno izvajanje in se ukvarjal se z drugimi vprašanji s področja kulture. Ministrstvo za kulturo pričakuje, da bo začel s delom v manj kot mesecu dni. V preteklem obdobju je program oblikovalo samo, v parlamentu je bilo potrebno prepricavati le za ustrezen delež sredstev iz proračuna, po novem pa bo v zvezi s programom parlament igral pomembno vlogo tudi pri vprašanih vsebinske narave.

Nacionalni kulturni program na primer določa obseg in razmerja dejavnosti na posameznih področjih kulture, kar pomeni, da bo Svet za kulturo v parlamentarno razpravo ponudil tudi predlog, katere umetnosti naj imajo prednost pri državnih

subvencijah in ukrepih za spodbujanje njihovega razvoja.

Bolj ko se parlamentarna razprava odvija pred očmi širše javnosti, za kar pridno skrbijo mediji, več je dvomov v njeno plodnost. Poslanci so vse prej kot enotni. Zdi, ko je začel veljati Zakon o ureditvi javnega interesa na področju kulture, t.i. »krovni zakon o kulturi«, se bodo med gradivom za razpravo na njihovih klopek znašla temeljna vprašanja kulture. Ali bo tudi reševanje le-teh zastajalo v nesoglasjih?

Izkazalo se je, da se anketirani med seboj razlikujejo že po pristopu k zastavljenim vprašanjem. Nekateri so priložnost uporabili za predstavitev lastne vizije kulturnega razvoja, drugi so v odgovorih reagirali na dogajanja, ki so se zvrstila od ustanovitve samostojne slovenske države do danes. Zdi se, da so vsebinske smerice za obravnavo političnih problemov vnaprej bolj temeljito pripravljene pri večjih strankah, ki imajo za to na voljo pač večji aparat.

Anketirani izražajo najrazličnejša pojmovanja kulture: od umetnosti in vsega v zvezi z njo do celote civilizacijskih pridobitev s posebnim poudarkom na kultiviranosti. Pri vseh je prisotna zavest o ogroženosti slovenske kulture, ki bi jo bilo mogoče opredeliti z majhnim ozemljem, na katerem se govori slovenski jezik. Da je jezik oporišna točka kulture, je jasno, povsem nasprotno pa je s primerjalno prednostjo slovenske kulture glede na sosednje in druge kulture. Kulturne dejavnosti se vedno vztrajno primerjajo le znotraj doma-

čega kulturnega prostora.

Marsikateri izmed anketiranih je bil v svojih odgovorih tudi zelo določen, meril je na posamične probleme, ki so vzniknili ali se razgaili po osamosvojitvi Slovenije. Čeprav je opredeljevanje sproti o konkretnih primerih lažje, je vendar prav razmišljanje o univerzalnih izhodiščih v kulturi tisto, ki bo dopolnilo državna prizadevanja za ustanovitev in razvoj nacionalnega kulturnega programa. V nasprotnem primeru ga lahko morebitne zakonske spremembe, ki jih poslanci predlagajo in sprejmejo po razpravi, bistveno preusmerijo. V tem primeru je težava le v enem: člani Sveta bodo izbrani med udeleženci v kulturi, z njo bodo imeli torej neposreden stik, kar v glavnem ne velja za odločajoče v parlamentu.

Bolj ko so pretehtana njihova stališča v zvezi s temeljnimi vprašanji kulture, večje je lahko upanje, da se bo uresničilo vodilo, ki ga ima Ministrstvo za kulturo pri zasnovanju nove zakonske podlage zanjo. Zagotoviti namreč želi distanco države do kulturnih vsebin. Ker v Sloveniji krepko večino sredstev za kulturo prispeva država, bo takšen odnos vsekdozi na preizkušnji. Zaključilo pa ga bo poslansko pritiskanje na volilne gume.

Del odgovorov anketiranih objavljamo danes na tej in prihodnji strani, odgovore Slovenskih krščanskih demokratov, Slovenske ljudske stranke in političnih organizacij ter voditeljev Slovencev v zamejstvu pa bomo objavili prihodnjo nedeljo.

Lela B. Njatin

V vsako občino kulturna dvorana

Za Združeno listo socialnih demokratov odgovarja Jerica Mrzel, k.g.

Spostovana!

Strinjam se z vami, da narod določa njegova kulturna identiteta. In vprašanja, povezana s kulturo, so se kako temeljna politična vprašanja - le da se naša politika tega nekako noče več zavedati. Obsedni smo od gospodarskih problemov, glave imamo polne dolgovoznih političnih razprtij, večinoma res o oslovi senci (Partljič!). Vročico nas zanima samo materialni razvoj naše države in nase domovine. Toda ta narod je preživel zato, ker smo imeli v svoji zgodovini sijajne ustvarjalce nematerialnega bogastva. Kaj bi bilo s Sloveniji, če ne bi imeli Primoža Trubarja, Prešerna, Cankarja (če omenim le tri imena)?

Pa tudi če bomo se tako materialno obogatili, je največja nevarnost, posebno se, ker smo tako majhen narod, da se bomo utopili med narodi - se preden se bomo dobro zavedali, da smo srečni v svoji (prvič v zgodovini svoji) ljubljani, toliko pričakovani, samostojni domovini - državi.

Zato ustavite konje in pomislite, da moramo sorazmerno enako razvijati materialno in nematerialno bogastvo. Kulturo duha in kulturo ustvarjalnosti. Knjiga je lahko močnejše orožje. Znanje in ljubezen poganjata svet naprej.

1. Temeljna kulturna vrednost, ki določa slovensko nacionalno identiteto je naš jezik. Vse dejavnosti, ki so vezane na naš jezik, bi morale imeti v naši zavesti poseben status. Posebej se solstvo in tiste zvrsti kulture, ki jim je izrazno sredstvo jezik.

2. Zaradi količinske specifičnosti naroda so ogrožene vse tiste zvrsti naše ustvarjalnosti, ki so vezane na jezik. (Trzišče je v primerjavi z drugimi silno majhno!!)

Zato (ze odgovor na 4. vprašanje) bi morala vse te dejavnosti financirati država. Naj nastejem samo nekaj najpomembnejših področij: najprej jezik v soli in odnos do domače besedne umetnosti; knjiga in njena povezanost - živa povezanost z ljudmi; gledališče kot hram žive in umetniške besede; televizija - predvsem njen umetniški program, ki bi moral temeljiti na domaći

tvornosti; prav tako radio. (Zelo pomembno je, da ljudje slišijo dobre domače pesmi - da nosijo v svoji zavesti ponos ob visoki domaći kulturi in te je seveda pri nas dovolj, le prave povezave zal ne vidim med ustvarjalci in ljudmi. Kdo je kriv?) Zelo pomemben je tudi domaći film.

3. Domača kultura se seveda mora vključevati v mednarodne procese. Vendar pa bi bilo napak, če bi vso energijo porabili za mednarodno vključevanje, povezanost s svojo osnovo, to je s svojim narodom, pa bi zanemarili.

5. Razmerje med kulturo in drugimi področji v slovenskem nacionalnem razvoju mora biti, mora biti popolnoma enakopravno. In tukaj slutim velik primankljaj. Predvsem pa naj poudarim: Sprasujem se, kaj daje slovenska kultura tistim tisočim in tisočim ljudem, ki živijo na periferiji. Tam so zaprase-ni kulturni domovi. (Pragni in s polmljenimi stoli.) Kdaj je bil na periferiji obnovljen ali zgrajen kulturni dom? Sedaj, ko so nove občine, pozivam volivce in izvoljence: »V vsako občino kulturna dvorana, kjer se bodo ljudje lahko zbirali in uživali kulturne dobrine!« Ljudjevolivci, zahtevajte od medijev več kvalitetnega kulturnega programa in manj slaboumnosti vseh vrst. Bodite pogumni v svojih zahtevah. Kultura vam pripada, tako kot druge dobrine, in ce ste smeli na volišče, smete biti do svojih izvoljenih tudi posteno zahtevni.

In nenazadnje se to: stranka ZLSD me je povabila k sodelovanju kot ne-strankarskega človeka.

S spostovanjem!

Mrzel Jerica

Kultura in omika spodbujata socialni diskurz

Za Liberalno demokracijo Slovenije odgovarja Borut Šuklje, predsednik strankinega odbora za kulturo

1. Kultura ohranja in razvija ter oblikuje specifičen, izvenserijski komunikacijski prostor ter ostaja protiutež procesom standardizacije in funkcionalizacije, ki pospešeno potekajo na našem planetu. Kultura s tem varuje posameznikovo integriteto, subjektiviteto, prvinsko senzibiliteto pred determinizmi, v katere ga silijo ekonomski, socialni in politični razvoji.

Vprašanje meri na poskus definicije slovenske kulture kot ključne determinante slovenske nacionalne identitete. Najbrž je minil čas velikih besed o kulturi ter mnogoterih pomenov, ki so ji jih pripisovali. Celo sama enovitost pojma kultura kot celovitega in zaključenega sklopa dejavnosti in vrednosti se polagoma dezintegri- ra - pojavne oblike kulture postajajo razpršene, težko opredeljive, neskladne.

Zato tudi nobena od tradicionalnejših definicij kulture ni več povsem ustrezna in je o nekih splošnih karakteristikah in vrednostih težko govoriti. Na vsak način pa si želimo, da bi kultura vitalno in prodorno, pa seveda avtentično in relevantno artikulara današnje fenomene posameznika in sveta, z vsemi njunimi konstitutivnimi atributi.

2. Morda je vsaj del odgovora na vprašanje o morebitni ogroženosti slovenske kulture ze v Pre-

šernovi Glosi, ki bi jo v današnjih razmerah parafrazirali v vprašanje, ali se ni kultura, ki so ji bili odvzeti nekdanji ideološki atributi, znašla nekje na obrobju naših interesov. Dokaz za to je delež družbenega proizvoda, ki ga v Sloveniji namenjamo kulturi, in ki zaostaja za vlaganji drugih evropskih držav, s katerimi bi se radi primerjali. Zavedati se je treba, da sta bila kultura in njen razcvet največkrat odvisna od raddarnega in velikopoteznega mecenata, in velika pridobitev sodobnih demokratičnih družb je, da je ta mecenat prevzela nase država. Z občutkom odrinjenosti in zapostavljenosti je kultura v položaju, ko se mora oklepiti tistega, kar se lahko dobi za svoje preživetje - usihati pa lahko začne njena notranja dinamika in podlegati lahko začne konformizmu, vsakršni prilagodljivosti in preračunljivosti, kar je seveda tuje njeni pravi naravi.

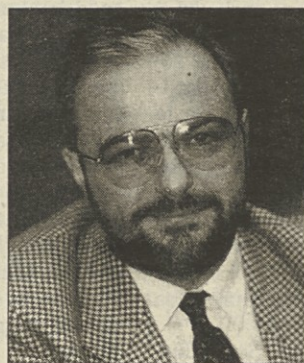
3. Odprtost slovenske kulture in njenih ustvarjalcev v svet ne bi smela biti vprašanje, saj je ta odprtost v duhu najodličnejšega slovenskega kulturnega izročila in njegovih ustvarjalnih duhov. Taka odprtost in vključenost v mednarodne procese seveda nista nekaj mehaničnega in samodejnega ampak volja po uveljavljanju lastne individualnosti, tudi nacionalne, v svetu, kjer zeliš

opozoriti nase s svojo posebnostjo, enkratnostjo in neponovljivostjo. V kulturnem pogledu smo se Slovenci, kljub občasnemu zamudništvu, vselej - upravičeno - pocutili v Evropi, in ni razlogov, da ne bi bilo tako tudi danes in jutri. Pogoj za to je slejkoprej zavest o lastni individualnosti in identiteti, ki nas lahko varujeta pred vdorom provincializma in duhovne, misljenjske in ustvarjalne otopelosti in zamejenosti.

4. Trzni delež je v posameznih kulturnih dejavnostih razlicen, malokje 100-odstoten, pogosto pa prav minimalen, ceprav nezemarmarljiv. V večjih kulturnih okoljih je v tem pogledu situacija ugodnejša, saj nekatera področja in dejavnosti lahko preživijo s podporo - pri nas pa je potreba po socializaciji stroškov kulture na vseh področjih večja, ceprav vsekakor diferencirana.

Država se tej svoji odgovornosti zlepa ne bo mogla odpovedati in jo prevaliti drugam. Vendar bo vsaj dolgoročno, zelo narobe, če bo vse ostalo samo pri državi: vse uspešne kulturne politike imajo razvit sistem večnivojskega financiranja, s porazdelitvijo obveznosti in odgovornosti med državo, regijo, mestom... Naš sistem lokalne samouprave zaenkrat ne vodi k podobnim rešitvam.

Po drugi strani je neustrezen

tudi sedanji neposredni patronat države nad kulturo - ni dovolj, deklarirati vsebinsko neodvisnost in avtonomnost kulture, ampak je potrebno to neodvisnost in avtonomnost tudi materializirati. To pomeni vzpostavitev takih selektivnih in stimulativnih mehanizmov in vzvodov javne podpore in pomoči (subvencije, skladi, fundacije, nagrade...), ki bodo prispevali k pluralizaciji in diverzifikaciji materialnih virov v 'civilni sferi', pri čemer bo lahko država svojo vlogo, ki bo seveda se naprej ključna, opravljala bolj diskretno, iz ozadja.

5. Idealno bi bilo predvsem spoznanje, da je kulturni razvoj integralni del gospodarskega, socialnega in političnega razvoja, da kultura ni nikakšen luksuz oziroma osebni in družbeni nadstandard, ampak da mora biti vgrajena prav v temelj eksistence posameznika in družbe. V obdobju, ko nas zaposlujejo predvsem politika, stranke, pa avtoceste, lastninski certifikati, podjetništvo in borza, je včasih vprašanje, kam in kako uvrstiti kulturo v ta kontekst. Marsikaj pa bi nam bilo prihranjena, če bi v našem javnem življenju nastopali ljudje širšega obzorja in izbraneje omike. Ne gre za navno misel, da kultura plemeniti, vsekakor pa lahko pripomore, da postane tudi socialni diskurz zahtevnejši in produktivnejši.

Kultura - nacionalna identiteta - država

Za Demokratsko stranko Slovenije
odgovarja Tone Peršak, predsednik

1. Odgovor na to vprašanje bo kolikor toliko celovit, če bo vseboval tudi opredelitev pojmov kulture in kulturnih vrednot. Ali s pojmom kultura merimo le na področje »duhovne proizvodnje« v ozjem pomenu besede, se pravi na področju različnih umetnosti in nemara se znanosti in izobraževanja? Ali pa nam gre za kulturo v širšem pomenu besede, vključno z leksikonsko opredelitvijo, da je kultura celota materialnih in nematerialnih stvaritev določene družbe (od tehnologije do znanosti, od ideologije do religije itd.).

Ce razumemo vprašanje o slovenski kulturi v tem drugem pomenu besede, potem bi med vrednote, ki opredeljujejo slovensko nacionalno identiteto gotovo steli tudi dosežke slovenske industrije (Gorenje, Iskra, Lek, Krka, Mura...), znanosti (denimo mikrobiologije) ipd. Seveda pa je mogoče vprašanje o nacionalni kulturi postaviti še nekoliko drugače. Tako da ta pojem obsega tudi posebnosti, ki zadevajo samo/zaveščevalne skupnosti, njeno vedenje v širšem oziroma tipične vedenjske vzorce v ozjem pomenu besede (nekateri govorijo denimo o »nacionalni duši«, o prevladujoči mentaliteti ali o tipičnih lastnostih pripadnikov nacije ipd.), odnos do zgodovine, sprejemanje in spoštovanje demokratičnih standardov oziroma spoštovanje človekovih pravic (»kultura dialoga«, strpnost do drugačnih in drugih ipd.). Lahko bi torej govorili tudi o narodu, ki je zelo dolgo zivel nesamostojno in se zelo dolgo ni uspel uresničiti kot nacija (vse do l. 1991) in je zavoljo tega poleg nespornih in primerljivih vrednot sprejel gojil tudi precej navidezni vrednot ali v vrednote povisanih predsodkov o sebi (pr. Valentin Vodnik: Zadovoljni Kranjec, slovenska skromnost in pridnost ipd.).

Po drugi strani pa se je kot splošno veljavna resnica oblikovala tudi veliko samorazdralnih in samoučevalnih predsodkov (prim. I. Cankar: Hlapci, majhnost in nemoc, samomorilnost ipd.), ki naj bi bili nekaksne temeljne značilnosti slovenstva (slovenske kulture). Oboje po osamosvojitvi povzroca nemalo težav, ki niso samo političnega značaja. Po eni strani je opaziti nekakšno notrično nespustovanje dejanskih avtoritet na vseh področjih, po drugi strani popolnoma nekritično ustvarjanje kultov osebnosti na osnovi zelo dvomljivih zaslug. Slovenstvo kot prevladujoče in značilno obeležje slovenske narodne skupnosti, ki so ga poskušali opredeljevati vsak po svoje vsi vidnejši slovenski intelektualci od Vodnika in Prešerna do Mahniča, Cankarja in Kocbeka ter Pirjevca, očitno je posebni, tudi kulturni pojav, ki je razločljiv od »hrvaštva« ali »srbstva«, pa tudi od »nemstva«, kot je svojčas pod vplivom E. Kocbeka zapisala v svoj program celo OF.

Tudi danes nekateri veliko razmišljajo o tem, kako spremeniti oziroma restavrirati nekdanji slovenski nacionalni značaj. Ali je to slovenstvo vrednota? Do neke mere gotovo je, četudi je v veliki meri tudi zgolj nekaksen zbir predsodkov, celo zelo različnih. Vrednota je to nadvse raznoliko

slovenstvo tudi zato, ker je navezadnje le pomagalo preživeti slovenskemu narodu. Napačno pa bi bilo, če bi se spremenilo v fetiš in medij samopreveličevanja, ker bi to zaradi objektivnih okoliščin verjetno povzročilo zares pogubno samoučevanje. Možnosti za agresijo navzven (kot se je to zgodilo pri Nemcih ali Italijanih v času II. svetovne vojne) najbrž ni. Iz zgodovine in literature so že znane zgodbe te vrste. Denimo zgodba o Hazarjih, ki so se odpovali svojemu jeziku, češ da pomeni oviro za njihovo gospodarsko (trgovsko) uspešnost.

Ce se torej vrnemo k zacetnemu vprašanju, lahko med temeljne kulturne vrednosti, ki določajo slovensko nacionalno identiteto, prav na vrh nedvomno uvrstimo jezik. Pri tem moramo nedvoumno poudariti, da je v zadnjih letih odnos precejšnjega dela Slovencev in se posebej odnos slovenske države do lastnega jezika nenavadno nemaren. Toda ta ugotovitev sodi že v obzorje drugega vprašanja. Upostevajoč ožjo opredelitev kulture, je gotovo med posebnimi vrednostmi potrebno omeniti visoko raven slovenskega gledališča, slovenske likovne in tudi glasbene umetnosti. Kultura v tem pomenu besede (poklicna in amaterska) je bila v preteklosti ne le nadomestilo za politiko oziroma prostor oblikovanja in izpovedovanja političnih stališč, bila je preprosto medij, skozi katerega so se izrazale kaksnosti in kakovost nacionalne samo/zaveščevalnosti pa tudi volja do samohranitve. Zato sta razširjenost in raven teh različnih kulturnih dejavnosti, glede na stevilo prebivalcev v bistvu neprimerljivi pri drugih narodih in državah, vrednost sami po sebi. Država bi torej morala to spoznati in vztrajati pri tem, da tako tudi ostane, četudi se bodo tuji vedno znova čudili, da imamo v Ljubljani kar dva filharmonična orkestra in tri poklicna dramska gledališča itd.

2. Zdi se, da je opaziti predvsem dva osnovna tipa ogroženosti oziroma dva razloga za ogroženost tega, kar razumemo kot slovensko kulturo, naj bo v ozjem ali širšem pomenu besede. Najprej kaže omeniti zlasti že omenjeno prepričanje, da kultura poslej za Slovence in Slovenijo ni več tako bistvenega pomena, ker imamo svojo državo in so zato po pomembnosti v ospredju druge stvari. Na drugem mestu pa je mnenje, da se Slovenci moramo vključiti v širšo evropsko družino (narodov in držav), se prilagoditi standardom ter navadom in kriterijem »Evrope« in se odpovedati marsičemu (»slovenstvu«), kar smo doslej tako skrbno in vneto negovali. Najbolj se to kaže ravno v odnosu do jezika, ki verjetno za vsak narod pomeni njegovo najvišjo in najbolj celovito kulturno stvaritev.

Slovenci se nikoli nismo s svojim jezikom ravnali tako malomarno, kot ravnamo v zadnjem času, ko ima ta jezik celo možnost postati eden od uradnih jezikov pomembnih mednarodnih organizacij. Tako se, denimo, poslanci Državnega zbora iz dneva v dan spopadamo s predlogi zakonov, ki so

napisani v docela nerazumljivi latovščini, polni neposredno iz angleščine in tudi kakršnih drugih jezikov prenesenih besed, ki sploh se niso uveljavljene kot tuške. V prevodih mednarodnih sporazumov je očitno videti, da so jih zagrešili ljudje, ki imajo zelo malo občutka za slovenski jezik, se zlasti za tvorbo stavkov in besedni red.

Po drugi strani se vedno bolj zdi, da med slovenskimi jezikoslovci ni niti najmanj soglasja o tem, kako poimenovati nove pojave in stvari, ki jih prinaša čas (racunalništvo, znanost z nekaterimi novimi ali v zadnjem času uveljavljenimi vedami in tudi politika). Hkrati pa smo pred kratkim lahko prebrali v enem od slovenskih časnikov, da ima npr. Islandija posebno vladno službo za oblikovanje novih, islandskih besed za poimenovanje novih stvari in pojmov, ki prihajajo na Island iz angleščine in drugih jezikov. Ne gre torej za slang ali žargon, ki ju slišimo po ulicah in lokalih, temveč za odnos države do lastnega nacionalnega jezika.

Podobnih primerov je se več. Tako je bilo, denimo, potrebno vložiti kar precej truda, da je del poslancev državnega zbora prepričal vlado in ostale poslance, kako pomembno je, da imamo Slovenci vendarle tudi svojo lastno filmsko proizvodnjo, in da slovenskega filma, kakršenkoli tako rekoč že je, ne more nadomestiti nobena se tako premisljena distribucija tujih filmov.

Ce torej govorimo o ogroženosti slovenske kulture, govorimo predvsem o ogroženosti od znotraj. Nova slovenska država je nenavadno dolgo zanemarjala to področje in je v bistvu šele lani sprejela prvi, t. i. krovni zakon o uresničevanju javnega interesa na področju kulture (prvi, ki ga je predlagala vlada), čeprav prej skoraj pet let (od l. 1989) praktično ni bilo z zakonom določenih pravil za financiranje in organiziranost tega področja.

3. Nekateri pametne odločitve v preteklosti so že opozorile na to, kaj in koliko pridobi slovenska kultura, če se tudi z lastno pobudo vključuje v mednarodne procese. Slovenska grafika in v precejšnji meri tudi druga slovenska likovna umetnost, si je gotovo utrla poti na mednarodno tržišče tudi ali celo predvsem po zaslugi mednarodnega grafičnega bienala. Nekoliko pospešeno uveljavljanje slovenske književnosti v drugih evropskih državah vsaj v večji meri sovпада z uvedbo in obrnjanjem srednjeevropske književne nagrade Vilenica. Tovrstnih primerov bi bilo moč naštet še nekaj (gledališče, glasba, industrijsko oblikovanje...).

Kar zadeva možnosti uveljavljanja v mednarodnih okvirih je žal tako, da imajo največ možnosti kulture tistih držav, ki tudi sicer najbolj burijo radovednost ljudi po svetu. Mnogi ljudje berejo ameriške knjige zgolj zato, ker so ameriške, in se ne sprašujejo, ali niso morda na sosednji polici v knjižnici spregledali tudi boljnih knjig avtorjev iz drugih držav. Zanimanje za Daljni vzhod in daljnovzhodne duhovne vede in dejavnosti v bistvu sovпада z japonskim gospodarskim čudežem

in prodorom japonske tehnike in elektronike. Skratka, te vrste prodori niso nepovezani in slučajni. Morda so se najbolj samostojno izzvali zanimanje bralcev po svetu latinskoameriški pisatelji zadnjih desetletij. Vendar so tudi njim precej sle na roke dokaj neprijetne politične okoliščine v večini latinskoameriških držav.

Tudi slovenska kultura ne bo prodrla v svet zgolj z lastnim potencialom; se zlasti, če mislimo pri tem na kulturo v ozjem pomenu besede. Slovenija mora opozoriti nase s kulturnimi dosežki v širšem pomenu besede: s kakovostjo izdelkov in storitev, z izgledom svojih izdelkov (oblikovanje), z zanimivo ponudbo (tudi kulturno) obiskovalcem naše države itd. Te reči so vedno povežane in to se moramo naučiti tudi tisti, ki želimo razmislniti predvsem o kulturi. Seveda tudi država, ki se mora začeti zavedati, da kultura v ozjem pomenu besede pomeni zelo pomembno dejavnost za doseganje višje ravni nacionalnega domačega proizvoda; v mnogih državah pomembnejšo od industrije.

4. Zakon, ki je bil prej omejen, govori tudi o tem. In najbrž drži, da je treba po eni strani financirati vse tisto, kar naj bi imelo značaj nacionalne vrednosti in pomembnosti (nacionalni program) in hkrati vse tisto, kar naj bi pomenilo inovacijo in t. i. »utiranje novih poti«. Najtežje vprašanje pri tem je gotovo vprašanje izbire. Zato je tako pomembno, kako je dejansko organizirana kulturna dejavnost v državi. Skratka, pomembno je, da »program« resnično oblikujejo ustvarjalci sami. Pri cemer prihaja do zadreg največkrat zahtevalj, ker je tovrstno delo ustvarjalcev precej drugačno od tovrstnega dela državnih uradnikov. Bistvenega pomena je torej, da v Sloveniji ponovno ali sploh prvič vzpostavimo možnosti in oblike dialoga med dvema avtonomnima sferama, umetnostjo na eni in upravno-politično sfero na drugi strani. Vsekakor pa je to ob predpostavki, da država spozna in prizna ustrezno vlogo in pomen kulture, verjetno bolj organizacijsko vprašanje kot vsebinsko.

5. Demokracija predpostavlja enakopravnost in dialog ne le znotraj same politične ravni življenja, temveč morda v se večji meri in bolj pomembno enakopravnost in dialog med različnimi ravnmi življenja neke skupnosti oziroma med različnimi družbenimi dejavnostmi. Za demokracijo bi moralo veljati, da so si področja ali dejavnosti, kot so politika, gospodarstvo, kultura v najozjemem pomenu besede, šolstvo, znanost in se katera v osnovi enakopravne, in da so z vidika razvoja in ohranjanja skupnosti vse enako pomembne in produktivne. V družbeni skupnosti znotraj države mora nekehoma potekati dialog med temi dejavnostmi, ki v bistvu pomenijo tudi posebne oblike zaveščevalnosti in gledanja na svet. In, če ta dialog ni enakopraven, in če se eni ali drugi dejavnosti zdi, da je v celoti odvisna od druge oziroma, da ji druga (recimo politika ali gospodarstvo) izkazuje neke vrste milost, potem pravzaprav sploh ni mogoče govoriti o demokraciji.

Morda le dobri kopisti

Za Slovensko nacionalno stranko
odgovarja Zmago Jelinčič, predsednik

1. Te vrednosti, ali bolje, vrednote, je potrebno vključiti v zgodovinski okvir. To, da smo se Slovenci naselili sele v 6. stoletju, je zlagana mitologija. Se vedno mizimo pred dejstvi in kulturnimi spomeniki našega obstoja kot avtohtonega prebivalstva - Venetov. Ne gre za vprašanje slovenskega ali neslovenskega izvora, gre za negiranje teze o priselivni Slovencev. To vedenje bi moralo določati našo kulturno identiteto.

svojski pristop. Slovenski teatri so uspeli z neortodoksnimi pristopi, na primer Pipan, Zivadinov in Pandur. Ce gremo v kopije, smo lahko v najboljšem primeru le dobri kopisti.

2. Slovenska kultura je ogrožena. To se kaže tudi v nespoštovanju pravih zgodovinskih simbolov. Vztraja se na ruski zastavi namesto na zlato-rumeno-modri in na skrupacul, ki mu pravijo grb, čeprav imamo grb, sestavljen iz petih deželnih grbov na scitu. Tudi prodor - predvsem glasbene - kulture s Hrvaske pri mladini ustvarja drug melos in ponovno panjugoslovanstvo. V solah bi morali veliko bolj poudariti pravo slovensko zgodovino in slovenski jezik. V svojem jeziku smo pozabili nekatere besede in rodoslovne povezave; malokdo ve, kaj pomeni strina. Nekateri avtohtoni, specifični izrazi se morda celo namerno pozabljajo.

3. Vključenje mora biti tako, da bo poudarjalo slovenske specifičnosti. Zgolj kopiranje, recimo pri likovni umetnosti, kaže le, da smo slabi pri kopiranju. Jože Čiuh je na primer samosvoj in slovenski, Zoran Musić prav tako. Cela kopica drugih, ki želijo biti enaki Miróju ali Chagallu, nimajo mesta v svetu. Na gledališkem področju lahko uspeh kazemo le tam, kjer imamo

4. Edini, ki jih mora financirati država, so muzeji in dve narodni gledališči: eno za dramo in eno za glasbo in ples. Ostalo bi moralo biti prepusteno trgu. Vsi veliki slikarji ali pisci so najprej pokazali dobro delo, sele nato so dobili denar. Pri nas vsi, ki končajo akademijo, mislijo, da jih mora živeti država. Ko bi bila kvaliteta dela vredna, finančna sredstva ne bi smela biti vprašljiva. Vec denarja bi moralo biti za literaturo, ki prikazuje slovensko dediščino in slovenski razvoj.

5. Slovenski nacionalni razvoj je potrebno najprej opredeliti. V njem železarnice, cementarne in podobno nimajo mesta. Slovenski nacionalni razvoj bi lahko razdelili v sfero kulture, znanosti in gospodarstva, a brez teške industrije. V procentih je to težko govoriti.

Duhovno osiromašenje

Za Socialdemokratsko stranko
Slovenije odgovarja Branko Grims, glavni tajnik stranke

1. SDSS ocenjuje, da so temeljne kulturne vrednote, ki določajo slovensko nacionalno identiteto, slovenski jezik, zgodovinski spomin, kulturna dediščina in njeno duhovno izročilo ter ustvarjalnost, ki se na vseh ravneh človekovega snovanja dogaja v sedanosti.

2. Slovensko kulturo najbolj ogroža duhovno osiromašenje, ki nam ga je zapustil komunistični režim. Ta je spodbudil tovrstne temeljne vzgoje, šolstva in izobraževanja; zlonamerno izenačil kulturno produkcijo (knjige, predstave) s potrosnimi tržnimi artikli in obenem pri ljudeh zastrašujoče znižal raven kulturnih zahtev in dojemanja.

Slovensko kulturo moramo zavarovati z vsebinsko in etično prenovo vseh ustanov nacionalnega pomena - od vrtcev do univerze, od kulturnoumetniških društev do vrhunskih akademij, od (slikovito rečeno) policijskih postaj do vrhovnega sodišča. Kulturo je mogoče zavarovati samo s kultiviranjem vseh ravnih življenja.

3. Najpomembnejša pridobitev vključenja slovenske kulture v mednarodne procese je po oceni SDSS ustanovitev samostojne slovenske države. Primerjalna preživetje slovenske kulture je njena bogata raznovrstnost, ki je nastala

na stoletnem prepihu panonskega, mediteranskega in alpskega srednjeevropskega sveta in je hkrati že od vsega začetka evropska. Največja naloga slovenske kulture pri vključevanju v mednarodne procese pa je, da bo ohranila naše kulturno bogastvo specifično slovensko in s tem ohranila našo narodno istovetnost.

4. SDSS meni, da je država dolžna financirati vse nacionalne kulturne ustanove ter tiste njihove dejavnosti, ki so temeljnega nacionalnega pomena. Materialno neogrožena produkcija popularne kulture se lahko prepusti trgu in njegovim zakonitostim.

5. Idealno za slovensko kulturo bi bilo, če bi bila vsa področja družbenega življenja tako oplemenitena s splošno kulturo, da bi iz njih opazno zrcilil napor za naše skupno dobro.

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

- 09.50 Pet otrok in skrat, 3/6 del angleske nanizanke
 10.15 Robin Hood - princ tatov, pon. ameriskega filma
 12.35 Znanje za znanje:
 Ucite se z nami, pon.
 13.00 Poročila
 13.05 Sportni pregled, ponovitev
 13.35 Video strani
 14.55 Umetniški večer, pon.:
 Ifigenija Zagoričnik
 15.50 Obzorja duha, pon.
 16.20 Dober dan, Koroska
 17.00 TV dnevnik 1
 17.10 Radovedni Tacek: Zbirka
 17.25 Ocividec, 2/14 del angleske dokumentarne serije
 18.00 Regionalni studio Maribor
 18.45 Abc - Itd, tv igrice
 19.13 Risanka
 19.30 TV dnevnik 2, vreme, sport
 20.05 Most, 3/8 del nizozemsko - belgijske nadaljevanke
 20.55 Gospodarska oddaja:
 Made in Slovenia
 22.00 TV dnevnik 3, vreme, sport
 Tema dneva
 Sova
 22.20 Zarišče
 22.45 Murphy Brown, 7. del ameriske nanizanke
 Sklenjen krog
 23.20 Severna obzorja, 28/33 del ameriske nanizanke
 Velika gostija
 00.05 Video strani

SLOVENIJA 2

- 12.50 Video strani
 13.00 Euronews
 14.50 Utrip, ponovitev
 15.05 Zrcalo tedna, ponovitev
 15.20 Nedeljskih 60, ponovitev
 16.20 Poglej me!, ponovitev
 Sova, ponovitev
 17.00 H. de Balzac: Cloveska komedija:
 Zupnik iz Toursa, 6/7 del francoske nanizanke
 18.45 Izziv, 3. del poslovne oddaje
 19.10 Podarim - dobim
 19.20 Sedma steza
 20.05 Ne vidim, ne slisim, ne govorim, dokumentarna oddaja
 20.55 Zena vaskega zupnika, 3/4 del angleske nadaljevanke
 Anni podtikajo razmerje
 21.45 Studio City
 23.00 Brane Roncel izza odra
 Video strani

KANAL A

- 07.00 Video strani
 12.00 Spot tedna
 12.05 Na velikem platnu
 12.25 Luc svetlobe, ponovitev 355. dela ameriske nadaljevanke
 13.15 Helena, pon. oddaje
 14.00 Pozitiv +, ponovitev glasbene oddaje
 14.40 Spot tedna
 14.45 CMT
 15.50 Spot tedna
 16.00 Na velikem platnu
 16.20 Bobni z juga, ponovitev filma
 17.50 Tropska vročica III, ponovitev 13. dela ameriske nanizanke
 18.45 Dogodivščine male koale, risanka
 19.00 Poročila
 19.05 Risanka
 19.10 Luc svetlobe, 356. del ameriske nadaljevanke
 20.00 Alice v glasbeni deželi, kontaktna glasbena oddaja
 20.40 Dežurna lekarna, 11. del spanske humoristične nanizanke
 21.10 Poročila
 21.15 Morilska sla, angleska kriminalka
 Igrajo: Hywell Bennett, Philip Madoc, Nicola Beddoe, Fiona Wilkins in drugi; režija: Peter Edwards
 22.55 Ameriskih deset, glasbena oddaja
 23.25 Spot tedna
 23.30 Na velikem platnu
 23.50 CMT
 01.00 Video strani

MMTV (62. kanal)

- 13.30 Video strani - panorama
 17.00 MMTV shop, televizijska prodaja
 18.15 Karte pripovedujejo, ponovitev oddaje o vedeževanju
 19.10 Obvestila
 19.15 Risanke
 19.40 MMTV shop, televizijska prodaja
 20.10 Živa scena, glasbena oddaja
 21.55 Dayton's Devils, ameriški akcijski film
 23.40 MMTV shop, televizijska prodaja
 00.25 Video strani
 01.00 Deutsche Welle

RAI 1

- 6.45 Jutranja oddaja Unomatina, vmes (7.00, 8.00, 9.00, 9.30) dnevnik, 7.35 TGR Gospodarstvo
 9.35 Nan.: Cuori senza età, 10.00 dnevnik
 10.05 Film: La guida indiana (vestern, ZDA '59), vmes (11.00) dnevnik
 11.40 Aktualna odd. s koristnimi nasveti Utile futile
 12.25 Vreme in dnevnik
 12.35 Nan.: La signora in giallo
 13.30 Dnevnik
 14.00 Aktualna odd.: Prisma
 14.20 Nan.: Moj stric Buck, 14.50 Spazio 1999
 15.45 Mladinski variete Solletico, vmes risanke
 17.30 Nan.: Zorro
 18.00 Dnevnik
 18.20 Nan.: Neverjetne zgodbe
 18.50 Variete: Luna Park (vodi Mara Venier)
 19.35 Vreme in dnevnik
 20.30 Aktualno: Il fatto
 20.40 Film: Trappola in alto mare (pust., ZDA '92, i. S. Seagal, E. Eleniak)
 22.35 Variete: Seconda serata (vodi A. Casella), vmes (23.00) dnevnik
 24.00 Dnevnik in vreme
 0.10 Danes v Parlamentu
 0.20 Dok.: Veneti
 0.50 Aktualno: Sottovoce
 1.05 Doc Music Club

RAI 2

- 6.35 Dok.: V kraljestvu narave
 7.00 Euronews
 7.10 Variete za najmlajše
 8.10 Protestantizem
 8.40 Nad.: Beautiful
 10.00 Aktualno: Fra le righe, 11.00 Lo sportello del cittadino
 11.30 TG 2 -33, 11.45 dnevnik
 12.00 Variete: I fatti vostri
 13.00 Dnevnik, gospodarstvo in vreme
 13.45 Variete: Quante storie, ragazzi!
 14.30 Nad.: Paradise Beach, 14.55 Santa Barbara
 15.40 Aktualno: Kronika in vivo, vmes (15.45, 17.00) dnevnik
 18.10 Buon Compleanno, Cinema
 18.15 Sport in vreme
 18.35 Aktualno: In viaggio con Sereno variabile
 18.45 Nan.: Miami Vice
 19.45 Dnevnik in sport
 20.20 Variete: Ventientini
 20.40 Nan.: Ispettore Derrick (i. Horst Tappert)
 21.50 Aktualna odd. o skrivnostnih pojavih Misteri
 23.30 Dnevnik, pregled tiska in vreme

RAI 3

- 6.45 Jutranja odd. Laltrarete
 7.00 Oddaje DSE: Spanscina, Kreta, filozofija, Zenske in glasba, Euronews
 10.15 Fantastica età
 11.10 Fantastica Mente
 12.00 Dnevnik, gospodarstvo, znanstveni dnevnik
 12.40 Aktualno: Dove sono i Pirenei?
 14.00 Deželne vesti
 14.20 Popoldanski dnevnik
 14.50 TGR v Italiji
 15.15 Sportno popoldne: atletika, smučarski tek, nogomet C in B lige
 16.30 Aktualno: Green, 17.00 Parlato semplice, 18.00 dok. Geo - Iena ridens
 18.30 Sport, Insieme in vreme
 19.00 Dnevnik, deželne vesti
 20.05 Variete: Blob
 20.30 Sport: Ponedeljkov proces
 22.30 Dnevnik in vreme
 22.45 Aktualno: Speciale 3
 23.50 Resnične zgodbe
 0.30 Dnevnik, pregled tiska

RETE 4

- 7.00 Nan.: Tre cuori in affitto
 7.30 Nad.: Diritto di nascere, 8.00 Manuela, 9.05 Guadalupe, 9.30 Catene d'amore
 9.55 Variete: Buona giornata, vmes 10.00 Grandi Magazzini, 10.55 Febbre d'amore, 11.55 Rubi, vmes (11.25, 13.30) dnevnik
 14.00 Rubrika o lepoti
 14.20 Nad.: Sentieri, 15.20 Cuore selvaggio, 16.00 La donna del mistero
 17.00 Aktualno: Perdonami
 18.00 Aktualno: Funari News, vmes (19.00) dnevnik
 20.45 Nad.: Senza peccato (i. Luisa Kuliok, 12. del)
 22.45 Film: Delitto perfetto (krim., ZDA '54, i. G. Kelly, R. Milland, vmes (23.45) dnevnik
 0.55 Pregled tiska

CANALE 5

- 6.30 Na prvi strani
 9.00 Maurizio Costanzo Show
 11.45 Aktualno: Forum
 13.00 Dnevnik TG 5
 13.25 Sgarbi quotidiani
 13.40 Nad.: Beautiful
 14.05 Kviz: Complotto in famiglia (vodi A. Castagna)
 15.20 Aktualno: Agenzia matrimoniale
 16.00 Otroška oddaja, vmes risanke in variete
 17.55 TG 5 Flash - Kratke vesti
 18.00 Kviza: OK, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
 20.00 Dnevnik TG 5
 20.25 Striscia la notizia
 20.40 Film: Mi gioco la moglie a Las Vegas (kom., ZDA '91, i. J. Caan, N. Cage)
 22.35 Nan.: Casa Vianello
 23.05 Variete: Maurizio Costanzo Show, 24.00 dnevnik
 1.30 Sgarbi quotidiani

ITALIA 1

- 6.30 Otroški variete
 9.20 Nanizanke
 12.25 Odprti studio, 12.30 Fatti e misfatti, 12.40 Sport studio
 12.50 Otroški variete
 14.00 Odprti studio
 14.20 Aktualno: Village
 14.30 Variete: Non è la RAI
 16.00 Variete: Smile
 16.05 Nan.: Star Trek
 17.00 Variete: Talk Radio
 17.25 Nan.: Il mio amico Ricky, 18.10 Ultraman, 18.45 Village, 18.50 Bayside School
 19.30 Odprti studio, vreme, 19.50 Sport studio
 20.00 Variete: Karaoke
 20.45 Film: Persone perbene (dram., It. '92, i. M. Ghini, E. Sofia Ricci)
 22.40 Fatti e misfatti
 22.45 Variete: Mai dire gol
 23.45 Italija 1 sport

TELE 4

- 13.30 19.30, 22.10, 0.15 Dogodki in odmevi
 20.30 Nad.: Kalifornija, 21.20 nan. Le spie

MONTECARLO

- 14.00 18.45, 20.25, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Sport
 10.00 13.00 Chiama la TV
 14.10 Film: Papà cambia vita
 20.00 The Lion Trophy Show
 20.35 Film: Viaggio senza ritorno (dram., ZDA '88)

Koper

- 16.00 Euronews
 16.05 Hudicev poročnik - pon. 1/2 dela nadaljevanke
 17.50 Horoskop
 18.00 Slovenski program: Studio 2 - sport
 18.45 Primorska kronika
 19.00 TV dnevnik
 19.30 Cakajoč Petra Pana, otroška oddaja
 20.00 Euronews
 20.30 Ponedeljkov sportni pregled
 21.30 Euromagazin
 22.15 TV dnevnik
 22.30 Slovenski program: Reportaže s primorskih sportnih prizorišč

Hrvatska 1

- 08.00 Dobro jutro
 10.00 Poročila
 Solski program
 10.05 Dober dan, učenci
 10.10 Glasba
 10.20 Kmečki upor, 2. del
 10.40 Narava
 10.55 Zagrebske zgodbe
 11.15 Angleščina za najmlajše
 11.30 Deklica iz prihodnosti, 10/24 del serije za otoke
 12.00 Poročila
 12.05 Cesarca, 90. del serije
 12.50 Sissi, avstrijski film, 1956
 Romi Schneider, Karlheinz Böhm in drugi; režija: Ernst Marischka
 14.30 Solski program, ponovitev
 15.30 Skrivnost sedme poti, serija za otroke
 16.05 Modul 8
 16.30 Poročila
 16.40 Učimo se o Hrvaski: Antologija sodobne hrvaške književnosti: Matko Peić
 17.10 Govorimo o zdravju
 17.45 Hrvaska danes
 18.00 Kolo sreče
 18.35 Santa Barbara, 927. del ameriske nadaljevanke
 Dnevnik 1, vreme
 19.30 Sport
 20.05 Nocoj
 20.10 Planetarij:
 Zora Dalmatinska
 21.10 Hrvaska in svet
 22.00 Preteklost v sedanosti: Baldo Bogišić, dokumentarna oddaja
 Slika na sliko
 23.20 Mladi ustvarjalci
 00.20 Poročila
 00.25 Sanje brez meja

Hrvatska 2

- 16.30 Video strani
 16.45 TV-koledar
 16.55 Dr. Quinn, pon. 2/16 dela ameriske nanizanke z Jane Seymour v naslovni vlogi
 17.40 Dubrovnik: Kosarka (Z)
 19.15 Risanka
 19.30 TV dnevnik
 20.00 Vreme
 20.02 Sport
 20.10 »Arena«, oddaja o sportu
 21.15 Murphy Brown, 13/50 del humoristične serije s Candice Bergen v naslovni vlogi
 21.45 Middlemarch, 1/7 del nanizanke
 22.40 Detektiva iz Miamijsa, 7/22 del ameriske nanizanke z Donom Johnsonom

MTV Madžarska

- 06.00 Sončni vzhod
 09.00 Mejno mesto, serija
 09.30 Dopoldne
 12.00 Opoldanski zvon
 12.05 Posel
 12.20 Borza
 14.20 Ne bom odnehal, 3. del
 15.20 Matematika za solarje
 16.00 Poročila
 16.05 Duh kraja, serija
 16.25 Varstvo narave in divjadi
 17.00 Vklopi, za otroke
 18.05 Odgovarjamo na telefone
 18.10 Begavčki
 18.15 Posel
 18.30 Kolo sreče
 19.00 Otroški kotiček
 19.10 Muza, novice iz kulture
 19.30 Dnevnik
 20.10 Apoteka, serija
 20.45 O glasbi v copatah
 21.15 Panorama
 21.45 Dnevi obleganja
 21.55 Med nebom in zemljo, 2. del am. filma
 23.30 Madžarska v sedanjem casu
 00.20 Dnevnik BBC

ORF Avstrija 1

- 09.05 Naš hrupni dom, pon.
 09.30 Posebna oddaja, pon.
 11.15 Klub za seniorje, pon.
 12.00 Zakladnica Avstrije, pon.
 12.20 Siling, pon.
 13.00 Cas v sliki
 13.10 Beg z Luciferjem, pon.
 13.35 Pravica do ljubezni
 14.00 Blagoslovljena dvojica
 14.45 Panda klub
 15.00 Otroški program
 17.00 Mini cas v sliki
 17.10 Wurlitzer
 18.00 Cas v sliki
 18.05 Naš učitelj dr. Specht
 Počitnice
 19.00 Naš hrupni dom
 19.30 Cas v sliki, sport
 20.15 Sportna arena
 21.15 Zadnji let, ameriški akcijski film, 1990
 Igrajo: James Earl Jones, Richard Crenna, Eric Borgosian in drugi
 Režija: Larry Elikann
 22.50 Skozi pekel na zahod, ameriški vestern, 1975
 Igrajo: James Arness, Richard Kiley, Eva Maria Saint, Bruce Boxleitner in drugi
 00.45 Simon Templar
 01.30 Video strani

ORF Avstrija 2

- 14.00 NLP
 14.45 Dvojne težave, am. glasbena komedija
 16.15 Moč strasti
 17.00 Zakladnica zemlja
 17.30 Lipova ulica
 18.00 Cas v sliki
 18.05 Sport
 18.25 Srček
 18.55 Kuharski mojstri
 19.00 Zvezna dežela danes
 19.30 Cas v sliki
 20.00 Kultura
 20.15 Modro - bele zgodbe: Bozja pijaca
 21.07 Novi Razputin
 Novo v kinu
 22.00 Cas v sliki
 22.35 Dreamscape, igra na srečo v Ameriki
 23.25 Coney Island, dokumentarni film
 00.45 Z avtostopom po Galaksiji, 3. in 4. del zf humoristične serije po knjigah avtorja Douglasa Adamsa
 01.45 Video strani

TELEVIZIJA SLOVENIJA / NOVOSTI

Ekologija in naš odnos do slovenskih zaščitenih parkov

Ze od leta 1990 poteka v okviru uredništva dokumentarnega programa serija oddaj z ekološkim sporočilom. Leta 1991 so oddajo poimenovali Zelena ura, ki je bila dolga eno uro in je potekala v živo. Leta 1992 so oddajo skrajšali za pol ure. Borut Menčinger se pri svojem delu drži strokovnih kriterijev, ki so pomembni za objektivno naravovarstveno oddajo. Predvsem izključujejo vmesavanje dnevne politike.

Kakšni pa so po vašem mnenju cilji, ki jih želite doseči pri predvajanju teh oddaj? »Splošen cilj v družbi, kar zadeva ekološko osveščenost je, da bi z izobraževanjem gledalcev o perečih problemih, skušali vplivati na njihov pozitivnejši odnos do varstva okolja - do zive in mrtve narave. Pomemben je tudi odnos do samih sebe, kajti ce ljudje napačno ravnaajo z odpadki, s tem skodujejo sebi. podobno je z onesnaževanjem zraka in zlasti vode. Pri pripravljani oddaji sem opazil, da so ljudje do onesnaževanja zraka precej občutljivi, medtem ko imajo do vode prevec zaničevalen odnos, saj mislijo, da voda vse prenese. Stvarnost je zal drugačna. Malo vecja nevihta nad Slovenijo lahko odpihne vse slabe emisije v zrak, zal pa ni naravnega dejavnika, ki bi na podoben način očistil zadržano talno vodo, ki jo za vsakdanje strupljeno izkorisca vecina Slovenije. Za to so potrebni silno dragi in dolgotrajni postopki.«

Kateri so bili glavni vzroki, ki so omogočili gledalcem Televizije Slovenija, da lahko sedaj spremljajo drugačne ekološke izobraževalne oddaje, ki nam predstavljajo manj znana slovenska področja? »V preteklosti so ze obstajali poskusi, da bi z lastno produkcijo predstavili manj znane, naravno ohranjene dele Slovenije. Na področju dokumentarnih oddaj iz narave se vedno prednjačijo tuje oddaje. Po pogovoru z odgovornim urednikom dokumentarnega programa sem se odločil, da končno začnem pisati scenarije na podlagi katerih naj bi začele nastajati oddaje o varovanih področjih Slovenije, ki imajo status naravnega krajinskega parka. Gledal-

ce naj bi tako seznanili ne zgolj z najbolj znanimi posnetki Bleda, Bohinja, Jeruzalemskih gor in slovenske obale, temvec tudi z manj znanimi, a zelo atraktivnimi področji.«

Kaj nam v svojem programu ponujate v prihodnje?

»V letu 1995 začnjam po polletnem premoru ponovno z oddajami iz serije Zelena ura, ki so na sporedu ob torkih zvečer. Nova naloga, ki bo potekala vzporedno s pripravo Zelenih ur, je predstavitev slovenskih krajinskih parkov. Veliko Slovencev je ze slišalo za Triglavski narodni park. Drugače pa je v Sloveniji poleg tega najznamenitejšega parka, v katerem vlada strožji režim, proglašenih oziroma v pripravi za proglašenje tudi 28 krajinskih parkov. To je podatek, ki je javnosti popolnoma neznan in tudi sam zanj nisem vedel, dokler me o tem niso poučili na republikem Zavodu za varstvo naravne dediščine.«

Katere pogoje mora določeno področje izpolnjevati, da si pridobi status krajinskega parka?

»Najprej morajo nastopiti pobudniki, ki so običajni člani ali sodelavci ZVND, lahko pa tudi nekateri bolj osveščeni domačini. Okolje, ki ga ti ljudje zagovarjajo, mora biti po naravni poti ohranjeno, in obstajati mora interes, ki zagotavlja, da se bo to okolje kot tako tudi ohranilo. Nemalokrat je naravno okolje kaj hitro pozidano s črnimi gradnjami, ce se prepusti stihiji. Povedati je treba, da v krajinskih parkih vlada ohlapnejši režim in med našimi krajinskimi parki ima zgolj krajinski park Martuljek, v skladu z mednarodnimi normami, ki delijo varstveni režim parkov v pet razredov, prvi razred varstva, kjer ni dovoljena nikakršna zidava. Vecina naših krajinskih parkov je uvrščena v peti razred, kar pomeni, da so določene gospodarske dejavnosti tam celo zazeljene. Tako lahko belokranjski kmetje na področju Lahinje, ki je tudi eden izmed parkov, povsem običajno obdelujejo zemljo, samo paziti je treba, da se naravno okolje ne spremeni v industrijsko njivo, in da ne pride do prekomernih pozidav.«

Nekaj ključnih sodelavcev ste ze imenovali. Verjetno pa se morate pri svojem delu obrniti tudi na druge institucije oziroma zavode?

»Omenil sem ze Zavod za varstvo naravne dediščine, kjer najprej preverim, ce so določena področja zares razglašena kot parki. Na tem mestu dobim podatke o njihovem obstoju ter katera pokrajinska institucija ima ingerenco nad njimi. Kasneje poiščem sodelavca, ki je strokovno seznanjen s krajem. Iz pisnih utemeljitev, na podlagi katerih dobi določeno področje status parka, tudi sam črпам podatke za scenarij, ki je v celoti moje delo. Povedati moram, da so na Zavodu z veseljem sprejeli mojo pobudo in bi se jim na tem mestu posebej rad zahvalil za sodelovanje.«

Na začetku serije bomo torej gledali le pote in znamenitosti krajinskega parka Glinjsca. Kaj pa bomo lahko gledali v prihodnje?

»Druga oddaja je ze deloma posneta, vendar ne bo se takoj prišla na spored. To je ze omenjeno povirje rečice Lahinje pri Crnomlju v Beli Krajini, ki je izredno lepo ohranjeno. V tamkajšnje cudovito naravno okolje so na srečo lepo vpeti tudi domačini, ki znajo to področje ceniti. Odločili smo se, da bomo to področje posneli se v spomladanskih in poletnih mesecih, ko bodo botanične znamenitosti bolj izrazite. Tam se namrec nahaja veliko rastlin, ki jih marsikje v Sloveniji ni vec, lepo pa je ohranjen tudi vodno - močvirski biotop.

Podobno se bodo pripravljale oddaje o drugih krajinskih parkih v Sloveniji. Za nekatere manjše parke bomo potrebovali manj casa, parki, kot so Caven na Trnovskem gozdu, Nanos, Porezen skupaj z Davčo, področje Zgornje Idrije, ki merijo tudi do 4000 hektarjev in vec, pa nam bodo vzeli vec casa.

Serijski bo potekala počasni in v letu dni se bodo zvrstile dve do tri oddaje. Ce zelimo predstaviti vseh predvidenih osemindvajset parkov imamo dela za vsaj sedem do osem let.«

TV STIK (A.P.)

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Jutrarnja kronika; 8.05 Radio plus; 8.40 Minute za smeh; 10.30 Pregled slov. tiska; 11.45 Pregled tujega tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice; 14.30 Poslovne informacije; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.15 Varnostna kultura; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Sotočja; 21.05 Kdor išče, ta najde; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Šanson; 23.05 Literarni nokturno.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 7.25 Zvezdni pregled; 8.40 Koledar prireditve; 11.00 Ekološke teme; 11.30 Obvestila; 12.00 Opoldne; 13.00 Val 202 popoldan; 14.00 Drobničice; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.50 Šport; 18.00 Študentski rock; 19.30 Ameriška country lestvica; 20.00 Popularnih 40; 22.20 V soju zarometov.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasbena matineja; 10.05 Kulturna panorama; 11.05 Čas in glasba; 13.05 Igra; 15.00 Pihalne godbe; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Divertimento; 16.45 Ekonomska politika; 17.00 Nove glasb. generacije; 18.05 Slov. glasbena ustvarjalnost; 19.30 Operni koncert; 20.30 S tujih koncertnih odrov; 22.05 Dvignjena zavesa; 22.25 Komorni studio; 23.55 Utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika, 7.30 Pregled tiska; 7.40 OK obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.15 Na rešet; 9.00 Servisne informacije; 9.50 Odgovori na vprašanja; 11.15 Hladno, toplo, vroče; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Jagode in podoknice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.00 Parlamentarna kronika; 17.15 Borzno poročilo; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Bla-bla radio; 19.30-23.15 Večerni pr.; 22.30 Poned. koncert.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.45 Prireditve; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbi-rail ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Edig Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Anni 60, ma non li domistra; 11.30 Aktualnosti; 11.45 L' intervista; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.50 Single tedna; 15.00 D'al-

tro canto, 18.00 Bootleg; 18.45 Villa Ut; 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 8.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.00 Horoskop; 7.35 Vreme; 9.30 Kam danes; 11.00 Anket; 12.00 BBC novice; 12.15 Novinarjev gost; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.25 Nagradna uganka; 17.00 Anket; 18.15 Zdravje; 19.25 Vreme; 20.00 Kviz; 21.00 Modni bla bla; 22.00 Sršenovo gnezdo; sat.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Tema; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 13.20 Črna kronika; 14.00 Točke, metri, sekunde; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 terenski studio Cerklje; 18.20 Juke box; 19.30 Večerni progr. - Drugačen pogled.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 10.00, 12.00, 14.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Štarske miniature; 10.05 Šport; 11.45 Info servis; 12.10 Mali oglasi; 13.00 Pod Persko gorco; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Železi ste; 18.00 Pokličite 101555; 19.30 Glasba; 20.00 Sotočje; 21.00 Rock klub; 22.00 Zrcalo dneva.

Radio Študent

11.00 Vzlet; 14.00 OF (24 ur-info); 15.00 Recenzije & Napovedi; 15.30 Cudoviti svet zlobe in nasilja; 17.00 Joculator; 17.30 You Rock It!; 19.00 TB; Rhythm and Art; 20.00 Alter, Garbage; Reprize.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Nocoj smo poslušali burjo; 8.35 Slov. lahka glasba; 9.15 Odprta knjiga; Cvetje v jeseni (I. Tavčar, r. Marko Sosič, 21. del); 10.30 Intermezzo; 11.45 Primorska poje; MePZ Slavec-Slovenec; 13.20 Kmetijski tednik; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Na otroškem valu; 15.10 Potpuri; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Znanstvene raziskave; 18.20 Revival; 18.40 Za smeh in dobro voljo; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 11.00 Horoskop; 12.45 VZ-PI-ANPI (pon.) Samo za Vas, Ostali Trst - L'altra Trieste; 18.00 Tedenski športni komentar.

Radio Koroška

18.10-19.00 Ob slovenskem kulturnem prazniku.

TV SLOVENIJA 2

20.05

NE VIDIM, NE SLIŠIM, NE GOVORIM, dokumentarna oddaja

»Tako skrivnostna je ta deželna solz« in tako tmova je pot, da bi osvojili to neprebojno »prazno trdnjavo«. Med nami so ljudje, otroci, ki so drugačni, ker so močeni v svojem razvoju. Med njimi so taki, ki nikoli ne bodo odrasli in nikdar ne bodo mogli samostojno živeti. Ostali bodo vse življenje otroci in vedno bodo živel sami v nekakšnem svojem svetu. To so otroci, ki nikoli ne gledajo človeku v oči, ampak skozi nje. Na klic se odzivajo le, če to sami želijo; sicer se obnašajo kot gluhi. Vselej imajo težave z govorom ali sploh ne spregovorijo. To so bitja, ki ne poznajo bolečine in ne prenesejo množice ali hrupa okoli sebe. So izraziti samotarji, saj se neradi vključujejo v skupinske igre, ampak raje od daleč opazujejo dogajanje. Odklanjajo ustvarjalnost in ne marajo novosti. Sami sebi so dovolj. Najtežje je vzpostaviti stik s takim otrokom; prodreti v dušo tega bitja. In kot pravi mama enega izmed njih: »Da bi prodrla vsaj v predverje njegove duše, je bilo treba počasi, potrpežljivo, z majhnimi koraki, a velikim ključem, odpirati trdno zaklenjena mala vrata.« Ta film govori o enem izmed drugačnih otrok, ki je našel prijateljsko razumevanje za svoj svet. TV ekipa: kamera Vlado Draškovič, zvok Tomaž Frahm, programirana elektronska montaža: Stane Otorepec, režija: Vesna Arhar-Stih, scenarij: Gaga Stojan

KANAL A

21.15

NIČ SVETEGA, ameriška komedija, 1937

Režija: William Wellman
Igrajo: Carole Lombard, Frederic March, Walter Connolly, Charles Winninger, Sig Runmann in drugi
Zgodba o dekletu, za katerega se je zdelo, da umira za redko boleznijo in so jo zato povzdignili v narodno junakinjo. Toda izkazalo se je, da je diagnoza napačna in komični dogodki so se začeli nizati.

KANAL A

20.40

DEŽURNA LEKARNA, španska humoristična serija

V lekarno pride agitirat kandidat na volitvah. Medtem ko goreče razlaga svoj politični program, mu počijo hlače. Kako rešiti problem?

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

09.00 Video; 12.00 Soul Of MTV; 13.00 Greatest hits; 14.00 Popoldanski mix; 16.30 Coca Cola Report; 16.45 CineMatic; 17.00 Poročila; 17.30 Dial MTV; 18.00 Hit List UK; 20.00 Greatest Hits; 21.00 Unplugged; Bob Dylan; 22.00 Real World 3; 22.30 Beavis in Butthead; 23.00 Ponovitve

SKY ONE

15.00 Shaka Zulu; 16.00 Oprah Winfrey Show; 16.50 DJ Kat Show; 18.00 Star Trek; 19.00 Svet iger; 19.30 Blockbusters; 20.00 E Street; 20.30 M.A.S.H.; 21.00 Due South; 22.00 Civil Wars; 23.00 Ponovitve

PRO 7

05.10 Ponovitve; 11.25 Mosko gospodinjstvo; 11.55 Hart; 13.00 Charljevi angelčki; 15.00 Colbyjevi; 16.00 Hlišca v preirji; 17.00 Risanke; 18.25 Rock 'n' roll očka; 18.55 Roseanne; 19.25 Alf; 20.15 Občudovalec, ameriški psihološki triler; 23.20 Teror v Brooklynu, ameriški akcijski film; 01.15 Poročila

PREMIERE

13.15 Kino '94; 14.00 Corentinove fantastične pustolovščine; 14.50 Deans, belgijska drama, 1992; 18.25 Primer za morilca, ameriški triler, 1993; 20.15 Kódnó ime 7700, ameriški akcijski film, 1993; 21.45 Obiskovalca, komedija, 1992

SAT 1

05.30 Nemčija danes jutraj; 07.30 Dopoldanski program; 12.00 Loving - ljubezenske poti; 12.30 Pod kalifornijskim soncem; 13.25 Falcon Crest; 14.25 White Fang; 14.55 Pustolovščine mladega Indiana Jonesa; 17.00 Tvegajli; 18.00 Pojdi na vsel; 19.30 Kolo sreče; 20.15 Bavarec na otoku Rügen, serija; 21.15 Prosim, javi se; 22.00 Picket Fences - mesto zločina vrtna ograja; 23.00 Novice in zgodbe

EUROSPORT

08.30 Golf; 14.00 Smučarski skoki, posnetek iz faluna; 15.00 Tenis; 13.00 Tenis, posnetek; 16.30 Nogomet; 17.30 Akrobatsko smučanje, posnetek; 19.30 Športne novice; 20.00 Speedworld; 23.00 Evrogol; 00.30 Evrogolf; 01.30 Športna poročila

RTL

05.30 Jutrarnji program; 12.00 Opoldanski magazin; 12.30 Springfieldova zgodba; 13.15 Kalifornijski klan; 14.10 Umor je napisala; 15.00 Ilona Christen; 17.00 Jeopardy!; 17.30 Med nami; 18.00 Bogati in lepi; 19.40 Dobri časi, slabi časi; 20.15 Otto - serija; 21.15 Sonntag in partner; 22.15 Ekstra; 23.00 Deset pred enajsto

RTL 2

05.35 - 17.25 Ponovitve; 17.30 Zorro; 18.00 Umik; 18.30 Nasmehnite se, prosim; 19.05 21, Jump Street, 21. del; 20.00 Poročila; 20.15 Tajni agent Barrett, ameriški triler, 1964; 22.30 WWF Wrestling; 23.30 Strup zla, am. grozljivka, 1963

SKY MOVIES

15.00 The Pirate Movie; 17.00 Once Upon A Dead Man; 19.00 Archer; 21.00 A Private Matter; 23.00 Falling Down, premiera; 00.55 Defenseless

MOVIE CHANNEL

11.00 Paris When It Sizzles; 13.00 Roughshod; 15.00 The Sea Chase; 17.00 Big Wheels And Sailor; 18.55 Mrs. Lambert Remembers Love; 21.00 Rubdown; 22.35 White Men Can't Jump

FILMNET +

14.10 Waterdance; 16.00 K-TV; 18.00 Ruby; 20.00 Un Epoque Formidable; 22.00 Nogomet

SUPER CHANNEL

05.30 Gospodarstvo; Novice; Super Shop; 14.00 Kolo denarja; 17.30 Poročilo Financial Time; 18.00 Danes; 19.00 Poročila; 19.30 Tycoons; 20.30 Jimmy's; 21.30 Notranja izdaja, novice; 22.00 Poročila; 23.20 Res osebnó

CNN

06.00 - 23.00 World News; 07.30 Moneyline; 11.30 World Report; 12.30 Business Report; 13.30 Business Day; 14.30 Business Morning; 15.00 Larry King Live; 17.30 Business Asia; 20.00 World Business Today; 21.00 International Hour; 23.00 International Hour; 00.45 World Sport

GLASBA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CD, tel.: 061/222-815
V soboto, 11. februarja, ob 19. uri: TURANDOT, premiera (GD). Dirigent: Andrea Licata, Turandot: Sophia Larson, Kalaf: Alberto Cupido. Prva ponovitev - premierna zasedba - bo v ponedeljek, 13. februarja, ob isti uri.

KLUB CD

V petek, 9. februarja, ob 21. uri: promocija glasbene skupine VALHALA in njihove prve kasete Pet norih palckov. V petek, 10. februarja, JAZZ LATINO - FIESTA LATINA.

SLOVENSKA
FILHARMONIJA,

tel.: 061/226-544
Danes, 6. februarja, ob 19.30: komorni koncert BARBARE KERSNIK (tolkala) in GORDANE KELLER (violoncelo).

K4, Kersnikova 4

V petek, 10. februarja, ob 21. uri: koncert CHRISA WOODA in ANDIJA CUTTINGA.

KLUB CHANNEL ZERO
NA METELKOVI

V petek, 9. februarja, predstavitve projekta THE SERIOUS ROAD TRIP in koncert skupine HORACE X z gostom REV HAMMERJEM.

KUD FRANCE PRESEREN,
tel.: 061/332-288

V sredo, 8. februarja, ob 20. uri: koncert skupine BOYE (predskupina) BABY CAN DANCE.

CRNOMELJ

V sredo, 8. februarja, KD Crnomelj ob 19. uri: koncert KOMORNEGA ORKESTRA SLOVENSKE FILHARMONIJE.

MARIBOR

V petek, 9. februarja, STUK ob 20. uri: koncert skupine BOYE (predskupina) BABY CAN DANCE.

MURSKA SOBOTA

V torek, 7. februarja, Gimnazija ob 20. uri: koncert skupine BOYE (predskupina) BABY CAN DANCE.

ŠKOFJA LOKA

V torek, 7. februarja, dvorana Loskega odra ob 19.30: slavnostni koncert PIHALNEGA ORKESTRA ŠKOFJA LOKA.

VRHNIKA

Danes, 6. februarja, Cankarjev dom ob 20. uri: koncert ljudskih pesmi in samospevov. Nastopata: VITAL AHACIĆ (harmonika) in MILOŠ GENORI (tenor).

FJK

TRST

Glasbena matica - Koncertna abonmajnska sezona 1994/95

Danes, 6. t. m., ob 20.30 koncert Ljubljanskega godalnega kvarteta.

Gledališče Verdi - Dvorana Tripicovich
Opera in baletna sezona 1994-95

V soboto, 11. t. m., ob 20.00 (red A) premiera baletne predstave - G. Rossini »Il Turco in Italia«. Režija Stefano Vizioli. Dirigent Donato Renzetti.

Prodaja vstopnic in rezervacije pri blagajni dvorane Tripicovich (urnik: 9-12/16-19 - zaprto ob ponedeljkih).

Gledališče Rossetti
V ponedeljek, 21. t. m., ob 21. uri enkratni koncert Fiorelle Mannoia. Predstava izven abonmaja. Za abonente popust, izkaznice niso veljavne.

Tržaško koncertno društvo: Danes, 6. t. m., ob 20.30 bo nastopil Kvartet Alban Berg. Gledališče Miela

Trzaski jazzovski krozek
V torek, 7. marca, ob 20.45 nastop organista »Brother« Jack Mc Duff.

Sportna palaca pri Carboli
V ponedeljek, 13.3., ob 21. uri koncert ansambla Litfiba. Predprodaja vstopnic pri UTAT v Pasazi Protti (tel. 630063).

TRŽIČ
Obcinsko gledališče
Jutri, 7. t. m., ob 20.30 nastop Jess Trio Wien. Na programu Schubert in Brahms.

GORICA
Kulturni dom
V petek, 10. t. m., ob 20.30 koncert Maria Ancillottija (flavta) in Pier Narcisa Masijsa.

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/222-815
V petek, 10. februarja, ob 20. uri: Sinja Ozbolt - ŽRCALJENJE (DP). Predstava bo se v nedeljo, 12., v petek, 16. in v petek, 17. februarja, ob 20. isti uri.

SNG DRAMA, tel.: 061/221-511

Danes, 6. februarja, ob 19.30: D. Zajc - GRMACE, za abonma ponedeljek in izven. V torek, 7. februarja, ob 19.30: D. Jovanović - UGANKA KORAJZE, za abonma dijaski 8 večerni in izven. Predstava bo se v petek, 10. februarja, ob isti uri, za abonma petek in izven. V soboto, 11. februarja, ob 19.30: D. Jovanović - ANTIGONA, za izven.

MALA DRAMA, tel.: 061/221-511

V torek, 7. februarja, ob 20. uri: M. Jesih - LJUBITI, za izven. V četrtek, 9. februarja, ob 20. uri: G. Tabori - WEISMAN IN RDEČE LIČE, za izven. V petek, 10. februarja, ob 20. uri: A. Nicolaj - PRVA KLASA, za izven. V soboto, 11. februarja, ob 20. uri: M. A. de la Parra Calderon - PRIKRITA OPOLZKOST VSAKDANA, za izven.

OPERA, tel.: 061/331-950

V torek, 7. februarja, ob 11. uri: B. Adamić - SNEGULJICA. Predstava bo se v sredo, 8. februarja, ob isti uri, zadnjič v sezoni.

MGL, tel.: 061/210-852

Danes, 6. februarja, ob 19.30: T. Bernhard - PRED UPOKOJITVIJO, za abonma repriza. Predstava bo se v četrtek, 9. februarja, ob isti uri, za abonma študentski C in v petek, 10. februarja, ob isti uri. V soboto, 11. februarja, ob 19.30: J. Godber - NA SMUCISCU, za izven.

LGL, tel.: 061/314-789

VELIKI ODER
V soboto, 11. februarja, ob 11. in 17. uri: S. Makarović - MEDENA PRAVLJICA, za izven.

KULTURNICA, Židovska steza 1

V četrtek, 9. februarja, ob 17. uri: N. Simončić - VELIKI KIKIRIKI, za izven. Predstava bo se v nedeljo, 12. februarja, ob 11. uri, za izven.

CELJE

SLG CELJE, tel.: 063/25-332

Danes, 6. februarja, ob 17. uri: H. Ibsen - STRAHOVI, za 2. abonma Gimnazija Celje. Predstava bo se v torek, 7. februarja, ob 11. uri, za abonma Sr. frizerska, tekstilna, strojna sola II Celje.

ODERPODODROM

V sredo, 8. februarja, ob 20.30: Z. Hočevar - SMEJCI, za izven. Predstava bo se v četrtek, 9. februarja, ob isti uri, za izven. V nedeljo,

DNEVI KOMEDIJE
do 26. februarja

V petek, 10. februarja, ob 19.30: A.T. Linhart - TA VESELI DAN ALI MATICEK SE ZENI.
V soboto, 11. februarja, ob 19.30: M. de Cervantes - CUDEZNO GLEDALIŠČE.
V nedeljo, 12. februarja, ob 17. uri: A. Nicolaj - NI BILA PETA, BILA JE DEVETA.

12. februarja, ob 20.30: F. Milcinski-Jezek - NE SMEJTE SE, UMRL JE KLOVN.

KAMNIK

KULTURNI DOM DUPLICA

V petek, 17. februarja, ob 20. uri: I. Torkar - VSTAJENJE JOZETA SVEJKA.

KRANJ

PGK, tel.: 064/222-681

V četrtek, 9. februarja, ob 19.30: F. G. Lorca - DOM BERNARDE ALBA, za izven in konto. V petek, 10. februarja, ob 19.30: J. Mortimer/B. Cooke - KADAR MACKE NI DOMA, za izven.

MARIBOR

DRAMA, tel.: 062/221-206

V petek, 10. februarja, ob 21. uri: CABARET UNPLUGGED - SKAKAFCI ODSTEKANO, za abonente in izven.

OPERA, tel.: 062/221-206

V sredo, 8. februarja, ob 18. uri: L. Minkus - DON KIHOT, za red torek, tam in izven.

LGM, tel.: 062/26-748

V nedeljo, 12. februarja, ob 11. uri: M. Pungartnik - VODNI MOZ IN LEPA POLONA, za izven.

NOVA GORICA

PDG, tel.: 065/25-326

V soboto, 11. februarja, ob 11.30 in 16. uri: S. Makarović - SHOW STRAHOW, za abonma velikega polzka in izven.

PORTOROŽ

AVDITORIJ

V petek, 10. februarja, ob 16. uri: baletna predstava K. Cipci - PIKA NOGAVICKA.

SEŽANA

KC SREČKA KOSOVELA, tel.: 067/73-255

V ponedeljek, 6. februarja, ob 20. uri: J. Mortimer/B. Cooke - KADAR MACKE NI DOMA, za gledališki abonma in izven.

VELENJE

DOM KULTURE VELENJE

V soboto, 11. februarja, ob 10. in 16. uri: MOJCA POKRACULJA, za Piki abonma (4).

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Rossetti

Jutri, 7. t. m., ob 20.30 (red prost) bo gledališka skupina Piccolo Teatro iz Milana ponovila L. Pirandellovo »Velikani z gore« (I giganti della montagna) (predstava 3). Režija G. Strehler.

Pri blagajni gledališča je v teku prodaja vstopnic za predstavo »L'asino d'oro« (7A): 8.30-14.30 in 16.00-19.00 ob delavnikih (tel. 54331) in pri blagajni v Pasazi Protti (tel. 630063): 8.30-12.30 in 16.00-19.00.

V gledališču je na ogled razstava »40 stagioni in mostra«. Urnik od 16.00-19.00.

Gledališče Cristallo - La Contrada

Od sobote, 11. do nedelje, 19. t. m. gostovanje gledališke skupine E.A.O. iz Rima z delom »Rosanero«. Režija Antonio Calenda.

GORICA

Kulturni dom

Jutri, 7. t. m., ob 20.30 (red B) »Pridi gola na večerjo« - gostovanje MGL.

TRŽIČ

Obcinsko gledališče

V ponedeljek, 13. in v torek, 14. t. m., ob 20.30 gostovanje gledališke skupine La Fabbrica dell'Attore z delom G. Manfredija »La sposa di Parigi«. Režija Roberto Calò.

VIDEM

Gledališče Contatto

Do 13. t. m. »Učitelj in Marjetica« Bulgakova v izvedbi Giuseppeja Bevilacqua.

KOROŠKA

CELOVEC

Evropska hisa: danes, 6. t. m., ob 19.00 - Predstavitve videofilma »Narecije pod Vrtačo. Mlini in zage«.

V teatru ORF - SPZ bo v sredo, 8. t. m., ob

19.00 - Osrednja prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku. Slavnostni govornik Miroslav Košuta. Sodeluje ansambel Drava iz Borovelj.

RAZNE PRIREDITVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

V sredo, 8. februarja, med 12. in 14. uro: tradicionalni RECITAL PRESERNOVE POEZIJE pred Presernovim spomenikom.

CELJE

Danes, 6. februarja, ob 17. uri: predavanje DANILA POKORNA o Ipavcu, s posebnim poudarkom na Benjaminu Ipavcu.

GORNJA RADGONA

V torek, 7. februarja, Kulturni dom ob 19. uri: osrednja prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku. Uvodni nagovor bo imela KAROLINA KOLMANIC. Nastopila bosta VITAL AHACIĆ (harmonika) in MILOŠ GENORIO (tenorist).

KAMNIK

RAZSTAVISCE VERONIKA

V sredo, 8. februarja, ob 19. uri: literarno-glasbeni recital PEPEL IN SPOMIN v počastitev kulturnega praznika in spomin na rojaka Antona Medveda ob ponatisu njegovih Poezij.

MARIBOR

DRAMA

V četrtek, 9. februarja, Mali oder ob 17. uri: KABINET PROF. SEDMAKA. Gost: RADKO POLIC - RAC.

SEŽANA

KC SREČKA KOSOVELA, tel.: 067/73-255

V sredo, 8. februarja, ob 20. uri: večer posvečen kulturnemu prazniku. Nastopila bosta VOLODJA BALZALORSKY (violina) in HINKO HAAS (klavir).

SLOVENSKA BISTRICA

DOM KULTURE SLOVENSKE BISTRICE

V torek, 7. februarja, ob 19. uri: svečanost ob slovenskem kulturnem prazniku.

ŠKOFJA LOKA

CENTER KULTURNE DEJAVNOSTI,

Mestni trg 26

Danes, 6. februarja, ob 19. uri: glasbeno-literarni večer ON JE BIL VETER s pevko MELITO OSOJNIK in pesnico NEZO MAURER.

TREBNJE

KD TREBNJE

V torek, 7. februarja, ob 19. uri: proslava v počastitev slovenskega kulturnega praznika. Nastopajo: OBCINSKI PIHALNI ORKESTER TREBNJE, OKTET LIPA, recitatorka ROMANA SALEHAR in dramaturginja TATJANA ZIDAR.

VELENJE

DOM KULTURE VELENJE

V sredo, 8. februarja, ob 19. uri: SVEČANA AKADEMIIJA ob kulturnem prazniku in 20-letnici delovanja Kulturnega centra Ivana Napotnika Velenje.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Sportna palaca

V soboto, 18. t. m., ob 21. uri nastop komika Beppe Grilla.

Grillo bo nastopil tudi v Pordenonu in sicer v petek, 17. t. m., ob 21. uri v Palasportu.

Predprodaja vstopnic pri UTAT v Pasazi Protti (tel. 630063).

Danes, 6. februarja, bo v Cankarjevem domu v Ljubljani
ob 19. uri otvoritev kulturno-zgodovinske dokumentarne
razstave SLOVENIJA IN DUNAJRAZSTAVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, Presernova 10

V torek, 7. februarja, bo ob 18. uri v Galeriji CD otvoritev razstave skulptur in risb DRAGA TRSARJA. Razstava bo na ogled do 20. marca. Danes, 6. februarja, bo ob 19. uri v 1. preddverju otvoritev razstave SLOVENIJA IN DUNAJ. Razstava bo na ogled do 5. marca.

MODERNA GALERIJA, Slovenska 35

V zgornjih prostorih Moderne galerije je do 28. februarja na ogled retrospektivna razstava MAKSIMA SEDEJA.

V torek, 7. februarja, bo ob 20. uri v spodnjih prostorih Moderne galerije otvoritev razstave WILLIAMA HENRYJA FOX TALBOTA. Razstava bo na ogled do 12. marca.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Danes, 6. februarja, bo ob 19. uri otvoritev razstave del IVA PRANCICA. Razstava bo na ogled do 26. februarja.

BEZIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31

Razstava MARINO MARINIJA je na ogled do 15. februarja.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6

Razstava del slikarske skupine ARTI je na ogled do 17. februarja.

GALERIJA HEST, Novi trg 6

V torek, 7. februarja, bo ob 18. uri otvoritev razstave risb RIHARDA JAKOPICA.

GALERIJA ILIRIJA, Trzaska 40

Razstava slik MAJE POGACNIK je na ogled do 23. februarja.

GALERIJA TIVOLI, Pod turnom 3

Danes, 6. februarja, bo ob 12. uri otvoritev razstave grafičnih listov BOGDANA BORBICA. Razstava bo na ogled do 19. marca.

GALERIJA VODNIKOVA DOMACIJA,

Vodnikova 65

Razstava akvarelov MIHE PIRNATA ml. je na ogled do 28. februarja.

KULTURNI-INFORMACIJSKI CENTER

KRIZANKE, Trg francoske revolucije 7

Arheološka razstava AMFORA je na ogled do 26. februarja.

CELJE

GALERIJA SODOBNE UMETNOSTI CELJE,

Trg Celjskih knezov 11

Pregledna razstava slik AVGUSTA LAVRENCIČA je na ogled do 31. marca.

Razstava grafičnih del ZORE STANCIC je na

ogled do 15. februarja.

HORJUL

OSNOVNA SOLA HORJUL

Razstava slikarskih del KRISTOFA ZUPETA.

KAMNIK

RAZSTAVISCE VERONIKA

Danes, 6. februarja, bo ob 19. uri otvoritev razstave slik CENETA GRILJCA. Razstava bo na ogled do 21. februarja.

KOPER

GALERIJA MEDUZA, Cevljarska 34

Razstava del BOZIDARJA JAKCA - Risbe iz obdobja 1918-1966.

GALERIJA LOZA

Razstava slik DUSANA FISERJA.

MARIBOR

UMETNOSTNA GALERIJA MARIBOR,

Strossmayerjeva 6

Razstava UMETNIKI SARAJEVA ZA SVOBODNO BOSNO IN HERCEGOVINO.

POKRAJINSKI MUZEJ MARIBOR

V Muzejskem informacijskem centru Grad je na ogled razstava NAKIT - MAGICNA MOC OBLIKE. Na razstavi se soočata sodobni nakit oblikovalke MISE JELNIKAR in arheološki nakit, ki ga hranita Pokrajinski muzej Ptuj in Arheološki muzej iz Zadra. Razstava bo na ogled do konca marca.

PIRAN

MESTNA GALERIJA, Tartinijev trg 3

Razstava litografij MARCA CHAGALLA je na ogled do 20. februarja.

SLOVENJ GRADEC

GALERIJA LIKOVNIH UMETNOSTI

Razstava VORTEX Ona B je na ogled do 23. februarja.

SOLKAN

VILA BARTOLOMEI, Pod vinogradi 2

V torek, 7. februarja, bo ob 19.30 otvoritev razstave skulptur in risb ZMAGA POSEGE. Razstava bo na ogled do 26. februarja.

VELENJE

KC IVANA NAPOTNIKA

R

INTERVJU / MIHAIL GORBAČOV

»Jelcin ima z vsakim dnem, ki mine, manj podpore«

Če bom opazil, da mi zaupajo, se bom vključil v volilni boj

Mihailu Gorbačovu, zadnjemu voditelju SZ, se pri devetnajstih letih, ko je delal v tovarni kmetijskih strojev v Stavropolu, se sanjalo ni, kako pomembno in odločilno vlogo bo igral v zgodovini Sovjetske zveze in komunizma. Po obisku Velike Britanije ga je Zahod začel ceniti kot moža svobodnjaskih nazorov. Margaret Thatcher, tedanja ministrska predsednica Velike Britanije, tudi ni skoparila z laskavimi besedami, ko je govorila o Gorbačovu, in polna upanja je verjela v konec hladne vojne. Danes je Gorbačov oseba, ki ji je treba pozorno slediti, kajti se vedno lahko veliko naredi za prihodnost Rusije.

Zakaj sta perestrojka in glasnost, osnovi za modernizacijo in demokratizacijo vaše države, dvignili toliko nezaupanja in sumničenj?

Temeljite spremembe v družbi vedno spremljajo ovire, toliko bolj v deželi, kot je Rusija, v kateri so moj program napadali tako tisti, ki so menili, da je program reforme prepočasen, kot tudi tisti, ki so me obtoževali pretirane naglice.

Kdo so bili vasi glavni sovražniki - tisti, ki so podpirali spremembe, ali tisti, ki so jih odklanjali?

Oboji so škodovali mojemu političnemu vodenju in temu, da bi se premaknili naprej. Konservativci so imeli v svojih rokah pomemben del državne oblasti; bali so se, da bodo izgubili svoje privilegije. Njihovo mnenje je, da so osebni interesi tistih, ki so za vsako ceno hoteli imeti moč v svojih rokah in so obljubljali nekaj, cesar niso bili sposobni izpolniti, bili sposobni izpolniti, zmanipulirali osnove re-

jasno izrazil. Znašel sem se v težavnem položaju, zaradi katerega sem trpel.

Zakaj Zahod ni zaupal perestrojki?

Ker so menili, da jo podpira strateska obrambna pobuda nekdanjega predsednika ZDA Ronald Reagana. Ni jih bilo lahko prepričati, naj mi verjamejo. Ko mi je končno le uspelo, sem na svojo stran dobil naklonjenost sredstev javnega obveščanja, ki so podprla perestrojko in glasnost.

Glasnost se je obotavljala s poročanjem o nesreči, ki se je zgodila 26. aprila leta 1986 v Černobilu. Zakaj?

Zaradi previdnosti. Če bi takoj obvestili prebivalce, bi jih prestrašili in nam ne bi uspelo dobiti zelenih rezultatov. Skoda je bila narejena že s tem, ko so se odgovorni v centrali ob redni kontroli varnosti izognili uveljavljanju varnostnih ukrepov. Bil sem prvi, ki je obžaloval nesrečo. Ko so me poučili, kaj se je zgodilo, sem oblikoval preiskovalno komisijo, ki je 25. avgusta leta 1986 sporočila javnosti, da je moč sevanja 50 milijonov curiejev; to je bila prava katastrofa. Vse odtlej je izvajanje varnostnih ukrepov v centralah tipa RBMK stroje. Izkazalo se je, da centrale vendarle niso upora-

bljali v vojaške namene, kot so v prvih trenutkih razglašali na Zahodu.

Z Leonidom Brežnjevom, ki je državo vodil od leta 1964 do 1982, ste se dobro razumeli. Ste podpirali njegovo doktrino, po kateri se je nekdanja SZ smela in morala vmesavati v notranje zadeve držav Varšavskega pakta z namenom »zagotovljanja« socializma?

Kaj bi radi dosegli s tem vprašanjem? Tudi ZDA se je ob številnih priložnostih vmesavala v notranje zadeve drugih narodov, naj bo to Kuba, Nikaragva, Haiti, San Domingo, Grenada, Irak... - povsod, kjer je imela vpliv in ugled. To sta počeli tudi Velika Britanija in Francija v svojih nekdanjih kolonijah, in ne govorite mi o Izraelu. Če želite, da povem svoje mnenje o praksi pomladi ali o se vedno neresenem vprašanju Afganistana, vam povem, da sem bil sam pri sebi od vsega začetka proti. Tako kot veliko Americanov, med njimi tudi predsednik Bill Clinton, ni podprlo ameriškega vmesavanja v Vietnam.

Kaj bi danes lahko povedali o tajnem in prikritem delovanju KGB in CIA?

Bilo bi dobro, če bi lahko trdil, da takšne obveščevalne službe ne bi smele obstajati, vendar bi bil velik sanjac. Mogočne in vplivne države (velesile) se zanašajo na informacijo, ki je zanje bistvena. Sicer pa - katera država nima obveščevalne službe? Nas so obtožili vohunjenja; to besedo nerad slišim. In kaj je med hladno vojno počel Zahod? To so teme, ki bi jih morali enkrat za vselej potisniti na stran, kajti tako kot moramo sprejeti dejstvo življenja in smrti, se moramo naučiti živeti z zbiranjem podatkov.

Kaksen bi bil svet brez CIA in KGB? Pravljičen.

V vašem zivljenju igrajo odločilno vlogo stirje datumi - 11. marca leta 1985 ste bili imenovani za generalnega sekretarja KPSZ; leta 1990 so vam podelili Nobelovo nagrado za mir; 19. avgusta 1991 je najbolj reakcionarno krilo KPSZ skušalo izpeljati državni udar; in 25. decembra 1991 ste odstopili s položaja. Kako se vi spominjate teh trenutkov?

Polno veselja in radosti, pa tudi razočaranj in prevar. Imeti možnost voditi svojo državo v državo blaginje je nekaj izjemnega, cesar pa seveda ni mogoče izpeljati čez noč, marveč le s tr-

Mihail Gorbačov kot zasebnik

dim delom, zrtvami in vztrajnostjo.

Nobelovo nagrado za mir imam visoko v čislju - medaljo imam spravljeno na posebnem mestu v hiši - ker je to svetovno priznanje za naporno delo v prid miru. Vendar me ne imejte za »nedolžno« bitje; vedno bom branil svojo deželo, četudi ne bom istega mnenja kot njeni voditelji. Verjamev v dialog, nihče nima v rokah absolutnih dejstev. Prav zato si moramo prizadevati za zблиževanje stališč, da bi se izognili slepim ulicam in brezizhodnim položajem. Nestrpnost ne vodi nikamor, se posebno ne v kaj dobrega.

Kaj menite o ljudeh, ki trdijo, da ste boljši diplomat kot politik?

Imam svoj jaz kot vsak clovek in godi mi, ce mi ljudje pokažejo naklonjenost in vdanost; skusam se izogniti kritikam. Kdor pa me dobro pozna, ve, da nočem izstopati. Rad sodelujem pri načrtih in programih, ki so v korist državljanov. Ne poznam magične formule, po kateri bi ustvaril popolno družbo, niti ne verjamem, da kdo takšno formulo pozna. Vedno se bom po svojih močeh trudil prispevati k pravični družbi, delati za boljši svet. O moji sposobnosti vodenja ljudi krožijo različna mnenja, vendar pa je res, da sem bolj politik kot diplomat, in dejstva to dobro kažejo. Ce bi bil boljši diplomat, bi imel manj vznemirljivih in neprijetnih trenutkov, kot so bili na primer moji trije dnevi počitnic na Krimu (med poskusom državne udara avgusta 1991), ko bi se naša zivljenja - moje družine in moje - zaradi ljudi, ki se jim je dobesedno »ustavila ura« in so bili zasidrani v preteklosti, misleč, da me je treba onemogočiti, lahko koncala tragično.

Vas je bilo strah?

Ze večkrat me je bilo strah. Tudi na Krimu sem se bal, ne le zase, marveč za vso družino, pa tudi za reformo. Ce bi se tista norost razvila naprej, bi stopili korak nazaj, korak k strašnim napakam, ki smo jih naredili v preteklosti. Takrat

bi me apokalipsa tako imenovane »vojne zvezd« resnično prestrašila. Ljudje, ki so vodili usodno operacijo, so naš veliki narod pripeljali do stalinističnih metod, ki jih večina Rusov obžaluje in se jih boji. Zivimo v času, ko mora svoboda izražanja prevladati nad vsem drugim. Ne smemo se vrniti v dobo dinozavrov.

Kaksen občutek vas je obdajal, ko so vas pucisti avgusta leta 1991 odstavili?

Počutil sem se na robu prepada, razočaran nad seboj, ker nisem bil bolj odločen in strog, ker nisem onemogočil sovražnikov, ki so izkoristili priložnost in onemogočili mene.

Ko ste znova smeli opravljati svoje dolžnosti, ste - s pomočjo sedanjega predsednika Rusije Borisa Jelcina - prepovedali KP in ji počasi odvzeli njeno politično funkcijo. Čemu?

Cutil sem, da bi tudi drugim oblikam prenove moral dati možnost in se izogniti obracunom, ki bi bili naklonjeni nazadnjaško usmerjenim ljudjem. Ravnal sem previdno, mislil sem na prihodnost.

Ste zadovoljni z Jelcinovim vodenjem?

Vi ga lahko bolje presodite kot jaz. Nekdo je dejal: »Spoznali ga boste po njegovih delih« - kar je naredil in kar dela ta gospod, je zelo pomanjkljivo. Mene so kritizirali, češ da sem bil pri izvajanju reforme prepočasen. Kako gre temu gospodu? Kam nas pelje? Priznam, da so bila moja pooblastila, ko sem 25. decembra 1991 odstopil, omejena, vendar sem odstopil, da bi dal možnost novim pobudam prenove. Ce je temu gospodu ostalo se kaj casti, zakaj ne naredi prav tako? Jelcin ima z vsakim dnem, ki mine, manj podpore. Ljudstvo mu v strahu pred splošno zmedo in brezvladjem, v katerih je zdaj država, obraca hrbet. Za vsak korak naprej, jih naredi pet nazaj. Kam nas hoče pripeljati?

Srečanja med vami in Jelcinom so bila od okto-

bra leta 1987 naprej kar pogosta?

Takrat me je premagal Jelcin, ki me je obtožil počasnosti pri izvajanju sprememb, uživanja privilegijev vodilnega razreda... Udarec sem dobil tudi od tistih, ki so zahtevali večje spoštovanje preteklosti. Predstavljal sem tretjo pot, za katero se vedno trdim, da je boljša.

Kako bi resili težave, v katerih je zdaj Rusija?

Morali bi znova dobiti verodostojnost, dostojanstvo in ugled svojega naroda. Narod je treba navdušiti za projekte, ki so uresničljivi, in se poglobiti v demokratizacijo. Poskrbeli bomo, da si bo v novem sistemu naša zvezna vojska vnovic priborila svoj ugled, borili se bomo proti korupciji; z vso težo zakonov se bomo borili proti mafiji, ki se je zasidrala v našo družbo in deluje kot pijavka; zbrati bi morali vse, kar je bilo dobrega v starem režimu. Biti moramo iznajdljivi, previdni, solidarni, odgovorni in zavedati se moramo, kaksne so naše možnosti.

Boste leta 1996 kandidirali na predsedniških volitvah?

Da bi se resil iz te krize, moram bogatiti in siriti svoje znanje. Ce bom v naslednjih letih opazil, da mi ljudje zaupajo, se bom vključil v predsedniški boj. Znova moramo dohietiti in ujeti duh perestrojke, kjer je vsem dana možnost da pogled uprejo v prihodnost. Zavedati se moramo, da pot ne bo lahka. Nihče nam ne bo nič podaril; kar bomo dosegli, bomo dosegli s trdim delom in odrekanjem. Reforma ze poteka in jo ni več možno ustaviti. Prizadevati si moramo, da ne bomo zapravili vsega bogastva, ki ga imamo, inflacija in brezposelnost se morata se naprej zmanjševati. Prepričan sem, da sem se iz napak, ki sem jih storil v preteklosti, nekaj naučil. Ce mi bodo ljudje leta 1996 dali se eno možnost, si bomo zgradili prihodnost, kakršno si Rusi najbolj zelimo.

Cambio 16 Robert W. Sherman Prevedla BaS

Družina Gorbačov se vrača s Krima po spodleteljem državnem udaru leta 1991

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Zbrali boste pogum in se obrnili na osebo, ki se vam je v luči slabega mnenja o sebi zdela nedosegljiva in prevzvišena. Uvideli boste, da ste se motili - tako o njej kot o sebi.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Dovolj vam bo zapravljanja energije za materialno plat življenja, zato boste začeli raziskovati, kako bi lahko napredovali tudi duhovno. Združite oboje v skladno celoto.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Novega znanca boste sprejeli z veliko mero slepega precepenjanja, zato se vam lahko zgodi, da vas bo razočaral. Seveda vas ne bo razočaral on, ampak vi sami.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Zmanjšali boste paro, upocasnili svoj vlak in se pogovorili z nekom, ki ga je iztirjenje pripeljalo na rob obupa. Ampak vas lahko strezni le iztirjenje, zato kar nadaljujte.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Zagrabili boste za priložnost in se je oklenili kot edine resilne bilke. Pazite, da vas ne ponese tja, kamor si ne želite, kajti vetrovi tuje usode vselej pihajo drugam.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Zanimari boste svoje ljubezensko gnezdece, pa tudi prijatelje boste odrinili na rob svojih interesov. Nanje se boste spomnili sele tedaj, ko boste potrebovali pomoč.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Predajali se boste občutjem zamere in začeli razmišljati celo o mascevanju. Mascevanje je resda sladko, vendar samo v primeru, ko so prizadeti mazohisti.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Posvetili se boste svoji ljubljeni osebi in jo obdarili z obljubo po samospremembi. Nič hudega, če vam ne bo verjela, pomembno je zgolj to, da verjamete sebi.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Osumili boste sodelavca in mu naprtili večino krivde za vajin skupni neuspeh. Obsodbo bo prenašal kot najboljši stoik, kajti po krivem obsojeni so vselej nedolžni.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Vas dobrohotni svetovalci bo končno pokazal svoj pravi obraz. Pogumno ga boste postavili na distanco in začeli izbirati novega. Zakaj ne bi začeli iskati pri sebi?

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Vasa fizična kondicija bo vse prej kot na zavidljivi ravni, zato se ne prenaprezajte, da se ne utruje tisto, kar vas lahko potegne iz blata - namrec vas sijajni um.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Bližnjega boste skušali omehčati z dragocenim darilom, vendar se ne bo ustrezno odzval. Bolj kot darilo potrebuje zagotovilo, da za vaju se zmeraj obstaja zdravilo.

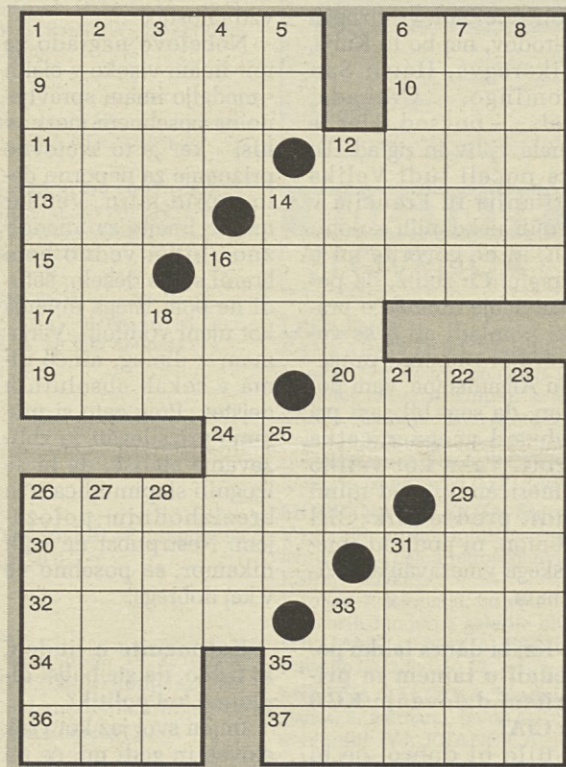
KRIŽANKA

Vodoravno:

1. dolžina meje lika, 6. japonska nabiralka biserov, 9. orodje za dolbenje, 10. za polton zvišani ton g, 11. ozka razpoka v skalovju, 12. preizkus znanja, 13. pripadnik najštevilnejšega slovanskega naroda, 14. vrsta lovskega psa, 15. začetnici naše smučarke Dovžanove, 16. vrsta embalaže, navadno iz kartona ali pločevine, 17. nepregibna beseda, ki povezuje stavke ali dele stavkov, 19. glavno mesto Gane, 20. italijansko pristanišče blizu slovenske meje, 24. znesek, ki se vloži pri igri na srečo, 26. prebivalec države, znane po bančništvu, urah in siru, 29. začetnici ameriško-slovenskega pisatelja Adamica, 30. rastlinska bolezen, ozig, 31. ime ameriškega pesnika in dramatika Jonsona, 32. zlebic v dogah, 33. indijski bivol, 34. veletok v zahodni Evropi, 35. švedski raziskovalec Azije (Sven), 36. spodnja ploskev prostora, pod, 37. višji pravoslavni duhovnik, protojerej.

Navpično:

1. potovanje posebne skupine z raziskovalnim namenom, ekspedicija, 2. slovenski konstruktor in športni delavec, oče letenja na smučeh (Stanko), 3. spolnost, 4. grška crka, 5. avtomobilska oznaka Nove Gorice, 6. sodelavec obveščevalne službe, 7. mašna knjiga, 8. vrtna cvetlica z raznobarnimi cveti, 12. kmetijsko motorno vozilo za vleko, 14. smuč (nordijsko), 16. pes z izrazitimi obrvmi in dlakami okoli gobca, 18. kemijski znak za cirkonij, 21. vrsta žita, 22. domnevni prebivalec Lune, 23. tekstilni izdelek, 25. neresnica, 26. dejavnost za krepitev telesne zmogljivosti in tekmovanje, 27. stara dolžinska mera za tekstil, 28. ime porno zvezde Staller, 31. nevisoka vzpetina, grčič, 33. zrak (lat.), 35. začetnici politika Pozarnika. (S. B.)

Vodoravno: obseg, ama, dleto, gis, poka, test, Rus, sr-palez, Ben, otar, Ren, Hedn, dla, prota.

RESITVE

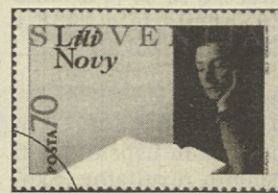
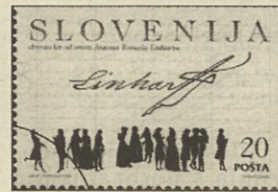
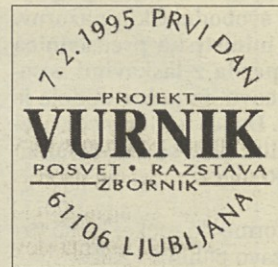
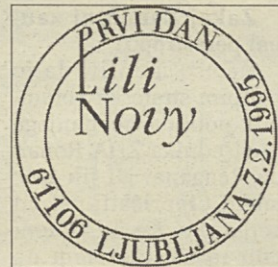
FILATELIJA

Znamenite osebnosti in znamka ljubezni

Nove slovenske priložnostne znamke izidejo jutri

Jutri bo Posta Slovenije izdala serijo treh priložnostnih postnih znamk Znamenite osebnosti (vsako v nakladi 150.000) in znamko ob dnevu zaljubljenec - valentinovem (v nakladi 300.000). Motiv za sle-

dnjo je narisal 12-letni Jure Kos, znamke iz serije Znamenite osebnosti pa so oblikovali Klemen Rodman, Janez Suhadolc in Petra Cerne. Zig prvega dne bo na voljo na postji 61106 Ljubljana.

ŠAH

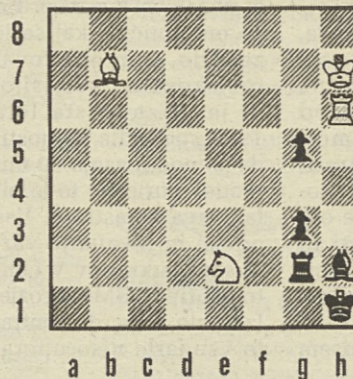
Problem - mat v starih potezah /Dr.S.Wolf - Zagreb 1935

V kotu sahovnice je patiran črni kralj, zato je pred belim težka naloga, kako uspeti matirati v starih potezah, saj črnega kralja na prvi vrsti in na h liniji uspešno varuje črno poljni lovec. Vendar belemu kljub temu uspe matiranje, saj v igro uspešno poseže tudi beli kralj!

Resitev naloge

Patiranemu črnemu kralju gre v goste beli kralj, ki prične pot s potezo 1.Kg6! g4 in vse črne figure so v patu, zato beli nadaljuje s tako imenovanim Anderssenovim manevrom 2.Kh5! Lg1 Edina možna poteza črnega! 3.Sg3+ Kh2 in sedaj zopet stopi beli kralj na sceno in odpre pot beli trdnjavi, ki se konča z matom! 4.Kg4: mat!!

Silvo Kovač

PREHRANA

Genetsko obdelana hrana buri duhove potrošnikov in ekologov

Živila, odporna proti škodljivcem in gnitju, so ponekod že v prodaji

Ko bo letos prišla v prodajo paradiznikova omaka, ki se ne bo kvarila, bodo prebivalci Velike Britanije prvi evropski potrošniki, ki bodo imeli možnost poskusiti genetsko obdelano hrano. Potem ko je britanska vlada omako razglasila za zdravo, so predstavniki podjetja za bioznanost Zeneca povedali, da je dogovor o oskrbi supermarketov takorekoc že sklenjen.

Odobrili so tudi izdelavo genetsko obdelanega repičnega olja, ki naj bi ga uporabljali za kuhanje in kot solatno olje, ter sojinih izvlečkov, vendar pa teh prehranskih izdelkov ne bo mogoče kupiti še nekaj let. Pridelovalci trdijo, da imajo boljši okus in jih je lažje gojiti, kar je v korist tako potrošnikov kot tudi pridelovalcev.

Nova paradiznikova omaka je po okusu in po videzu vsekakor enaka vsem drugim - meni se je rezina »genetsko obdelane pizze« prav gotovo zdela popolnoma normalna. Vendar pa zaščitniki okolja trdijo, da bi prodaja in izdelava hrane, ki vsebuje umetno vstavljene dodatne gene, lahko pomenila dolgoročno tveganje tako za človeštvo kot za okolje.

Greenpeace meni, da utegne sprožiti nove alergije na hrano, medtem ko bi njihova pridelava lahko povzročila »genetsko onesnaževanje«, če se bo križala s standardnimi pridelki ali pleveli. »Nasprotujemo odprtemu pridelovanju genetsko prilagojene prehrane, saj obstaja nevarnost genetske onesnaženosti,« je dejal predstavnik neke skupine za za-

ščito okolja. »Ko bo genetska zapuščina dežele že zastrupljena, se sprememb po vsej verjetnosti ne bo več dalo izničiti.«

Britanska Zveza potrošnikov je izjavila, da je zaskrbljujoče dejstvo, da je bila takšna biološko obdelana hrana splošno označena. »Če je izdelek označen, je naš strah veliko manjši. Vendar pa to dejstvo ne sme pomeniti, da lahko predelovalci za zaprtimi vrati počnejo, kar jim srce poželi,« je povedal predstavnik.

O pogojih označevanja bodo razpravljali 16. februarja na sestanku vladne komisije za prehransko svetovanje, ki bo odločala o odobritvi treh izdelkov. Čeprav so genetsko obdelani kvas in encimi za peko, kuhanje in izdelovanje sira že dovoljeni, bo to pr-

vi primer odobritve celotnega prehranskega izdelka. Podjetje Zeneca pravi, da nameravajo - ne glede na odločitev komisije - svojo omako označiti, saj bodo s tem povečali zaupanje potrošnikov, čeprav zadnja beseda o tem se ni bila izrecna.

Prigojeni paradiznik, ki so ga za britanski trg najprej pridelovali v Kaliforniji, so obdelali tako, da so v njem zaustavili učinkovanje encima, ki je odgovoren za pokvarljivost. S tem, da so delovanje gena obrnili, lahko paradiznik gojijo počasneje, s čimer mu podaljšajo življenjsko dobo in izboljšajo okus. V ZDA so paradiznik pridelovalca Calgene, ki je genetsko obdelan, v izbranih trgovinah od oktobra 1994 prodajali po nizji ceni. Tudi podjetje Calgene se je

odločilo, da bo svoj izdelek prodajalo pod znamko genetske obdelave. Ker pa uvajajo vedno več obdelanih prehranskih izdelkov, obstaja bojazen, da se bo označevanje znašlo na stranskem tiru. Ameriško ministrstvo za kmetijstvo je že odobrilo obdelan sadni sok, ki je odporen na dva virusa in ga bodo neoznačenega začeli prodajati naslednje poletje.

Britansko ministrstvo za kmetijstvo je izjavilo, da ni prejelo nobenih nadaljnjih prošelj za odobritev genetsko obdelane hrane, vendar pa veliko podjetij raziskuje možnosti za prihodnost. Zeneca v povezavi s kalifornijskim podjetjem DNA Plant Technology Corp. že preučuje počasnejše zorenje in boljši okus banan, ki bi ga bilo mogoče prenesti tudi

LABIRINT znanja

Ime in priimek: _____

Telefon in naslov: _____

Glasbena želja: _____

Prijavnico pošljite na naslov:
RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana, za LABIRINT ZNANJA

Kviz »Labirint znanja« je na sporedu vsak torek od 20. do 21.30 na valovih Radia Glas Ljubljane (100.2 in 99.5 MHz), v njem pa lahko sodelujete le s prijavnico, ki jo objavljamo na tej strani.

Izpolnite prijavnico, jo izrežite in nalepite na dopisnico ter pošljite na naslov RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana. Če boste izzrežani, se bo v torek zvečer pri vas oglasil telefon in nezni glasek bo rekli: »Halo, tukaj Labirint znanja...«. In potem boste odgovarjali na lahka in težka vprašanja, ki jih zastavlja Alenka Sivka in Tomaz Srsen. Pravilni odgovori pa prinašajo ceden kupček denarja...

na druge vrste sadja, na primer breskve in melone. Vendar pa bodo največji dobiček na področju nove generacije »transgenetskih« rastlin po vsej verjetnosti prinašale tiste, ki jih bodo oblikovali za povečanje plantaznih in drugih najpomembnejših kmetijskih pridelkov. Nova vrsta soje, ki so jo v Veliki Britaniji razglasili za zdravo, je dober tovrsten primer. Razvilo jo je ameriško podjetje Monsanto Co, ki ji je dodalo gen, s katerim je

doseglo odpornost proti herbicidom, kar pridelovalcem dopuša možnost skropljenja proti plevelu, ne da bi to škodilo pridelku. Raziskujejo tudi pridelke, ki so odporni na do locen mrcec in boleznj ter pridelke z izboljšano kakovostjo. Nove repice belgijskega podjetja Plant Genetic Systems so obdelali z namenom učinkovitejšega gojenja hibridov, ki naj bi izboljšalo kakovost pridelanega olja.

Ben Hirschler, Reuter

KENIJA

Zaradi pobiranja jajc grozi želvam izumrtje

Denar za zaščito zbirajo predvsem radovedni turisti

Tsuma Charo vsak dan hodi po obali Indijskega oceana; vedno vzame s seboj lopato in veliko kosarico, saj v pesku išče zelvina jajca. Nenadoma se vesel ustavi, saj je njegovo izurjeno oko naslo, kar je iskalo. V slabi minuti izkoplje luknjico in njegov trud je poplačan: zelvina jajca bo lahko dobro prodal na mestni tržnici. Ribici, ki lovijo v vodah Indijskega oceana, večkrat ujamejo tudi zelve, katerih meso ima precej višjo ceno kot ribe. Prav zaradi ribičev in iskalcev zelvinih jajc, se je število želv tako zmanjšalo, da jih mnogi že uvrščajo med ogrožene živalske vrste.

«Zelvino meso ima zdravilne učinke, zato je veliko bolj cenjeno kot ribe,» je dejal Chao in hitro pobral zelvina jajca. Med

aprilom in septembrom se vzdolž kenijske obale pojavijo veliko število iskalcev zelvinih jajc, saj v teh mesecih zelve v pesku odlagajo svoja jajca. Ribici sicer zelve lovijo vse leto, saj naj bi njihovo meso ozdravilo celo vrsto bolezni, med njimi tudi astmo in raka. Nekateri ribiči vedo povedati, da je masleno, rumeno meso samice najboljšega okusa prav v času, ko odlagajo jajca.

David Olendo iz kenijskega pomorskega urada za ohranitev ogroženih morskimi živali skuša preprečiti popolno iztrebitev želv, zato ribičem deli denar, ki ga od turistov zbirajo lastniki bližnjih hotelov. Pravi, da zelve privabijo v ribiške mreže tako, da v njih pustijo manjše ribe, na odprtem morju pa jih lovijo s pose-

bnimi mrežami, s katerimi samicam preprečijo priplavati na obalo, kjer hočejo svoja jajca zakopati v pesek. Samice tudi sicer težko najdejo primerna mesta, saj je na obali zaradi razvoja turizma vedno več plaz.

«Zelvine samice so zelo skrbne, preplavajo več tisoč kilometrov le zato, da bi jajca odložila na istem kraju kot leto prej,» je razložil Olendo. Tisti, ki jih skrbi izumiranje želv, skušajo lastnike nekaterih hotelov prepričati, naj ne spreminjajo obale predvsem na tistih predelih, kjer zelve običajno odlagajo svoja jajca. Zanimivo je, da je ta dogodek postal celo turistična atrakcija, mnogi turisti pa so postali celo varuhi zelvinih jajc.

Veliko ljudi meni, da bi

morala vlada nekatera območja proglašiti za nekašen narodni park; v takšnem »zavetišču« bi bila zelvina jajca varna pred iskalci. Zadnje čase so večja gnezda odkrili ob južni obali Mombasa in tudi bolj proti severu. Tam je želv se relativno veliko.

Največ denarja za ohranitev želv prispevajo turisti, ki jih opazujejo pri odlaganju jajc. Tista, ki jih je odpeljala plima, mnogi poberejo in zakopljejo na varnejše predele. Lastniki hotelov upajo, da bodo z delom denarja, ki se steka v poseben fond za ohranitev želv, uspeli ribiče tudi osvestiti: če bodo zelve povsem izumrle jih prej ali slej ne bodo mogli več loviti, usahnili pa bo tudi dohodek od turizma.

George Sunguh, Reuter

MEH ZA SMEH

Judovske šale

Jud za nobeno ceno noče več plačevati cerkvenega davka. »Bodite razumni,« ga opozarjajo odposlanci občine. »Ne potrebujemo samo mi vas, tudi vi nas potrebujete. Če izstopite iz občine, po vaši smrti ne bo nikogar, ki bi vas hotel pokopati.«

»V tej zadevi,« pravi možakar, »se je najbolj zanašam na to, da bom po smrti hitro začel zaudarjati.«

V judovski občini umre bogat, vendar pa zaradi grobsti nepriljubljen Jud. Družina mu hoče kupiti grob v bližini groba uglednega rabina, vendar pa začne del občine ostro protestirati, na pokopališču izbruhne hud spor in končno se zgodi, da za umrlega izkopljejo hkrati dve jami. Star Jud od dalec poslusa psovanje, s katerim se obkladata sprti skupini občanov, in reče svojemu prijatelju: »Človek se res mora vprašati: ali se sploh splača umreti?«

Za to, da plača hčeri doto, bi rad kantor od občine predujem v znesku treh letnih plač. Clanom verske občine se zdi posel malo preveč tvegan. Lahko bi se zgodilo, da kantor umre se pred iztekom treh let.

»Ah, kaj, malo je že treba tvegati,« jih pregovarja kantor. »Morda boste imeli srečo vi in bom se dolgo živel. Če pa umrem pred iztekom treh let - potem bom imel srečo pač jaz.«

GENIJI V ŠOLSKIH KLOPEH

Winston Churchill (1874 - 1965)

Kar zadeva latinscino, je pisal kasneje, je imel zoper njo prirojen predsodek, zaradi katerega se je njegov razum pred njo zapiral. Kajpada ta predsodek ni bil prirojen, marveč je bil po vsej verjetnosti le posledica prvega srečanja, ki ga je imel kot sedemleten fant s svojim učiteljem na soli St. James v Ascotu in ki ga je kasneje izčrpno opisal.

St. James je veljal za ugledno solo. Bila je ena od najdražjih in najboljših v deželi. Vzgedovala se je po Etonu in zato so si v njej prizadevali, da bi veljala kot priprava za nadaljevanje solanja na tej ustanovi. Veljala pa je tudi za najbolj sodobno svoje vrste. V razredu je bilo le deset učencev, imela je električno luč (v tistem času redkost), plavalni bazen, obsirna igrišča za nogomet in kriket, dvakrat ali trikrat letno solske izlete...«

V solo ga je pripeljala mati. »Pila sva čaj z direktorjem in moja mati se je z njim pogovarjala zelo živahno in nepriljubno. Nenehno sem se bal, da bom prevrnil skodelico in si tako naprtil slab začetek. Pa tudi sicer mi je bilo hudo pri srcu ob misli, da me bodo pustili samega s tujimi ljudmi v tem velikem, negostoljubnem in strah vzbujajočem poslopiju. Konec koncev sem imel sele sedem let...«

Ko je mati odšla in je »izvenel zadnji sum koles, ki so jo odpeljala«, ga je direktor odpeljal k razrednemu učitelju. Ta je rekel: »Z latinscino se doslej se niso ukvarjali, mar ne?« in mu je dal latinsko slovnico ter zahteval, da se v naslednje pol ure na pamet nauči sklanjatev mensa (miza).

Se nadaljuje

Amritsar - središče sikhovstva (7)

»In zakaj kar naprej prebirajo to knjigo?« »Zato, ker so ljudje, ki želijo, da se jim določena zadev odvijne po planu oz., ki si želijo božje naklonjenosti, duhovnikom ze vnaprej placali, da bi jo prebrali zanje. Vsota, ki jo je treba placati, je vnaprej določena in trenutno znaša malenkost manj kot 40 ameriških dolarjev, kar ni malo; toda ce bi

no tudi tistim, ki - kot jaz - ne morejo razumeti njenih besed. Na strehi v manjši utici osamljen duhovnik prebira veliko, vendar izmed vseh treh najmanjšo knjigo. Sicer na strehi trenutno ni nikogar. Elastika mojega improviziranega klobuka me počasi ze davi in ker ga tukaj nikakor ne smem sneti z glave, moram sestti v upanju, da mi bo

npr. kdo sedaj hotel, da zanj berejo knjigo, bi verjetno prišel na vrsto sele cez tri ali štiri leta... Toliko ljudi je ze na spisku... in ko pridete na vrsto, vam domov posljejo obvestilo, da bo tega in tega dne na vrsti vase branje, tako da ste pac določenega dne lahko prisotni.« Dobila sem dolg in izčrpen odgovor. Ves prostor v prvem nadstropju je kot gledališki balkon, s katerega vidis tudi navzdol v pritličje, kjer se nahaja »Granth Sahib« in kjer se priklanjajo mimoidoci verniki, ob tem pa poslušas glasove počutih duhovnikov, ki v tukajšnjem miru zadobijo prav posebno barvo. Tod se ne pretaka cela reka obiskovalcev in celo tisti, ki se povzpnejo do sem, to storijo le, da se za kratek cas ustavijo pred duhovnikom, zatopljemim v branje. Le malokdo si privosci krog po celotnem balkonu, toda tistim, ki to storijo, ne more biti zal: zaradi okrasenih sten, vase zatopljenih posameznikov, ki naslonjeni ob ograjo usmerjajo prazen pogled nekam v pritličje, zaradi pete litanije, ki v teh mirnih kotičkih sporoča neko svojo vsebi-

kmalu bolje. Sedaj bi se ze vsakcas moralo priceti obredno pospravljanje svete knjige. In res kmalu nekdo zapiha v trobento, glasna litanija se prekine in se nato spremenjena ponovno oglasi. Razen spečega otroka se vsi prisotni skušajo zrniti v notranjost hrama ter okoli glavnega vhoda vanj, od koder bodo za to zadolženi cez nekaj minut odnesli sveto knjigo. Preden jo prinesejo na plano, jo ovijejo v belo blago, nato v se eno pa se eno... To se kar nekajkrat ponovi. Medtem je litanija iz zvočnikov utihnula in kmalu se knjiga na nekakšnih nosilih pojavi pred stavbo. In ze je na mostu. Pod nosili se izmenjujejo rame prostovoljcev, ki si to prenasanje stejejo v cast. Po mostu se moski pomikajo za knjigo po desni strani, ženske pa moramo po običajni poti za odhod: po levi. Za nami se zapahnejo velike, težke duri, ki cez dan omogočajo dostop do mostu, in cela družcina priložnostnih nosancev ter spremljevalcev se zgme k vhodu v manjši prostor, kjer se nadaljujeta igranje na tablo in harmonij ter petje.

Se nadaljuje

MOJSTRI DETEKTIVI

Agatha Christie

Nemejski lev (9)

Ponavadi smo kuverto odlepili nad paro in denar zamenjali s papirjem. Enkrat ali dvakrat je ženska pismo sama odnesla na pošto. Takrat je seveda družabnica morala iti v hotel in vzeti pismo iz omarice. Ampak tudi to je bilo čisto lahko.

»Pa varuska? Je bila vedno varuska?«

»No, veste, monsieur Poirot, za stare device se vé, da so trapasto sentimentalne do majhnih otrok. Zato se je zdelo popolnoma naravno, da jih je otroček čisto prevzel in niso nicesar opazile.«

Hercule Poirot je vzdihnil. Rekel je: »Odlična psihologinja ste, prvovrstna organizatorica in tudi enkratna igralka. Vasa predstava zadnjič, ko sem se pogovarjal z lady Hoggin, je bila brezhibna. Nikar ne mislite, da niste nič posebnega, gospodična Carnaby. Morda ste res tisto, čemur se reče neizsolana ženska, vendar ni nič narobe ne z vašo pametjo ne z vašim pogumom.« Gospodična Carnaby je z rahlim

nasmehom rekla:

»Pa ste me vendar odkrili, monsieur Poirot.«

»Samo jaz sem vas odkril. To je bilo neizbežno! Ko sem se pogovarjal z gospo Samuelson, sem spoznal, da je bila ugrabitelj San Tunga samo ena iz cele vrste ugrabitelj. Takrat sem ze vedel, da ste podedovali pekingskega psicka in da imate bolešno sestro. Preostalo mi je samo se to, da sem svojemu neprecenljivemu sluzabniku naročil, naj na določenem območju poišče majhno stanovanje, v katerem biva bolešna dama, ki ima pekingskega psicka in ki jo enkrat na teden, na svoj prosti dan, obišče sestra. Bilo je preprosto.«

Amy Carnaby se je zavrnila. Rekla je:

»Bili ste zelo dobri. To mi je dalo poguma, da vas zaprosim za uslugo. Vem, da se ne morem izmakniti kazni za to, kar sem storila. Najbrz me bodo poslali v zapor. Toda, monsieur Poirot, ce bi mogli doseči, da ne bi prevec

prislo v javnost! Tako mučno za Emily - in za ljudi, ki so naju svojcas poznali. Najbrz ne bi mogla v zapor pod lažnim imenom? Ali pa ta prošnja presega vso mero?«

Hercule Poirot je rekel:

»Mislim, da lahko storim več. Toda najprej moram jasno povedati tole: Ta ukana se mora nehati! Psi ne smejo več izginjati. Vsega tega je konec!«

»Da! Oh, da!«

»In denar, ki ste ga izsilili lady Hoggin, je treba vrniti.«

Amy Carnaby je stopila cez sobo, odprla predal pisalne mize in se vrnila s kupckom bankovcev, ki jih je izročila Poirotu.

»Prav danes sem jih hotela dati na skupni račun.«

Poirot je vzel bankovce in jih prestel. Vstal je.

»Mislim, gospodična Carnaby, da bom sira Josepha lahko prepričal, da vas ne bo prijaval.«

»Oh, monsieur Poirot!«

Amy Carnaby je sklenila roke.

Emily je vzkliknila od veselja. Augustus je zalajal in pomahal z repom.

»Ti pa, prijateljček,« se je Poirot obrnil k njemu, »imas nekaj, kar si želim, da bi mi dal. Potrebujem tvoj plašč, ki te naredi nevidnega. V vseh teh primerih ni nihče niti za hip posumil, da je bil zraven se drug pes. Augustus je premogel nevidno kožo nemejskega leva.«

»Legenda pravi, monsieur Poirot, da so bili pekingski psicki nekoč zares levi. In se vedno imajo levja srca.«

»Domnevam, da je Augustus pes, ki vam ga je zapustila lady Hartingfield in ki naj bi bil poginil. Ali se niste nikoli bali zanj, ko se je sam vračal po prometnih ulicah?«

»Oh, ne, monsieur Poirot, Augustus se zelo dobro spozna na promet. Nadvse skrbno sem ga izučila. Razume celo princip enosmernih ulic.«

»Potem pa,« je rekel Hercule Poirot, »prekasa večino ljudi.«

VIII

Sir Joseph je Hercula Poirota spre-

jel v svoji domaci delovni sobi. Rekel je:

»No, monsieur Poirot? Ste naredili tisto, s čimer ste se hvalili?«

»Naj vas najprej nekaj vprašam,« je rekel Poirot, ko je sédel. »Vem, kdo je zločinec, in mislim, da lahko ponudim dovolj dokazov, da bo obsojen. Toda dvomim, da boste v tem primeru dobili svoj denar nazaj.«

»Da ne bom dobil nazaj svojega denarja?«

»Obraz sira Josepha je postal vijoličast.«

Hercule Poirot je nadaljeval: »Toda jaz nisem policaj. V tem primeru delam samo v vašem interesu. Mislim, da lahko dobim vaš denar nazaj, ce ne bo prislo do obtožbe.«

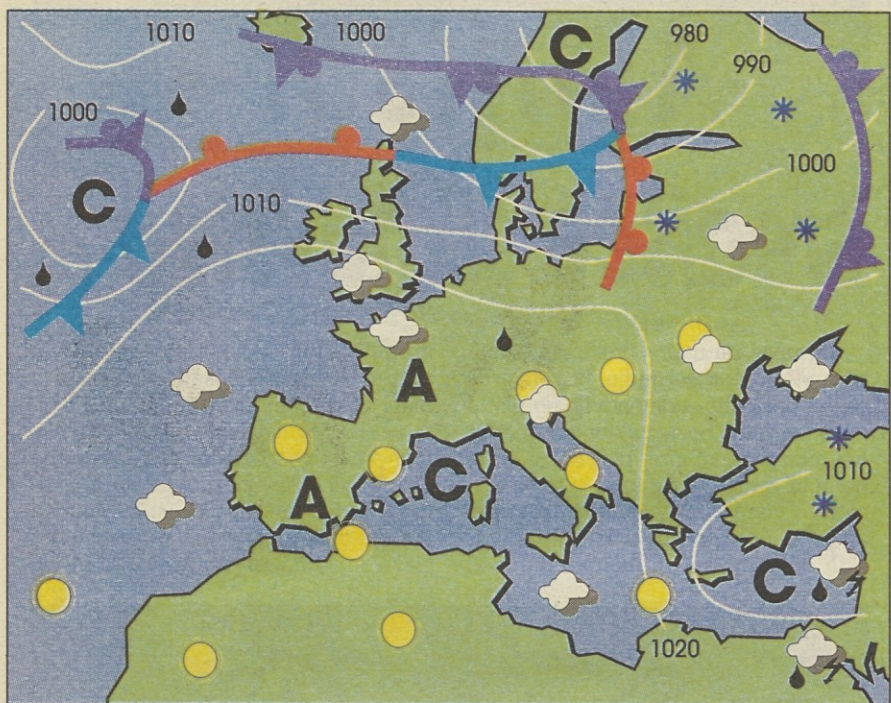
»A?« je rekel sir Joseph. »O tem je treba premisliti.«

»Odlomitev je popolnoma vasa. Ce natanko premislim, bi morali tožiti zaradi interesa javnosti. Tako bi rekla večina ljudi.«

Se nadaljuje

EVROPA / NA SEVERU DEŽ IN SNEG

Vremenska slika:

Nad jugozahodno Evropo, Alpami in Sredozemljem je območje visokega zračnega pritiska. Nad severno Evropo pa se pogloblja obsirno ciklonsko območje. V višinah priteka k nam s severozahodnimi vetrovi razmerna topla in suh zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod

ALPE JADRAN / JUŽNO OD ALP SONČNO

OBLACNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	
nad 10 m/s	

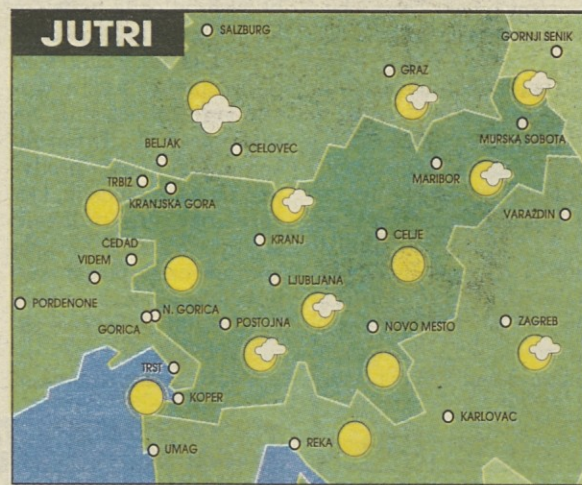

Slovenija:

Danes bo pretežno jasno, občasno ponekod zmerno oblačno. Najvišje dnevne temperature bodo od 7 do 13 °C

Sosednje pokrajine:

V sosednjih pokrajinah bo večinoma jasno, le severno od Alp bo oblačno. Tam bo tudi rahlo deževalo.

V Sloveniji:

V torek bo suho in se nekoliko toplejše vreme.

Obeti:

V sredo se bo nadaljevalo suho vreme. Malo hladneje bo.

TEMPERATURE ALPE JADRAN

včeraj ob 7. in ob 13. uri

LJUBLJANA.....	-3/6
TRST.....	4/7
CELOVEC.....	-4/3
BRNIK.....	-5/5
MARIBOR.....	2/5
CELJE.....	-3/4
NOVO MESTO.....	-3/5
NOVA GORICA.....	-3/12
MUR. SOBOTA.....	-1/2
PORTOROŽ.....	-1/10
POSTOJNA.....	-5/10
ILIRSKA BISTRICA.....	-4/9
KOČEVJE.....	-5/-
CRNOMELJ.....	-5/7
SLOV. GRADEC.....	-4/2
BOVEC.....	-/-
RATEČE.....	-5/7
VOGEL.....	4/4
KREDARICA.....	-5/-6
VIDEM.....	-1/10
GRADEC.....	-3/6
MONOŠTER.....	-0/6
ZAGREB.....	-3/3
REKA.....	-/-

TEMPERATURE PO EVROPI

včeraj ob 8. in ob 14. uri

HELSINKI.....	-2/3
STOCKHOLM.....	1/5
MOSKVA.....	-4/-3
BERLIN.....	4/8
VARSAVA.....	0/4
LONDON.....	3/13
AMSTERDAM.....	3/10
BRUSELJ.....	6/9
PARIZ.....	6/12
DUNAJ.....	3/6
ZÜRICH.....	4/7
ZENEVA.....	3/7
RIM.....	1/14
MILAN.....	-1/9
BEOGRAD.....	-2/6
BARCELONA.....	8/15
ISTAMBUL.....	3/6
MADRID.....	-3/17
LIZBONA.....	10/18
ATENE.....	1/10
BUCAREST.....	-3/3
MALTA.....	10/14
PRAGA.....	2/6

BIOPROGNOZA

Vremensko občutljivi ljudje bodo imeli manjše vremensko pogojene težave.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 7.19 in zšlo ob 17.14. Dan bo dolg 9 ur in 55 minut. Luna bo vzšla ob 10.09.

SNEŽNE RAZMERE dne 5. 2.

	cm		cm
Rogla	70 - 90	Kanin	50 do 170
Krvavec	60	Straža na Bledu	20
Vogel	120	Zelenica	20 - 70
Kranjska Gora	15 - 35	do 30	
Mariborsko Pohorje	do 55	Cerkno	50
Velika planina	25	Kope	50
Soriska planina	60	Kobla	40

PLIMOVANJE

Danes: ob 0.51 najvišje 32 cm, ob 7.37 najnižje -15 cm, ob 12.41 najvišje 2 cm, ob 18.08 najnižje -18 cm.

Jutri: ob 1.27 najvišje 27 cm, ob 9.22 najnižje -14 cm, ob 14.22 najnižje -7 cm, ob 17.37 najnižje -9 cm.

Na omenjenih smučiscih, razen v Logarski dolini in na Rakični naprave obratujejo. Na Mariborskem Pohorju, na Straži na Bledu in na smučiscu Pungart na Kopah je možna nočna smuka. Tekaske proge so urejene na Pokljuki, Rogli, Kopah, Mariborskem Pohorju, Soriski planini, Logarski dolini, Planici, in Ratecah. Smučarski avtobus vozi na Mariborsko Pohorje, Koblo, Veliko planino, Vogel in med gozd Martuljkom in Zelenico v Podkorenu.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Ostali jim je zgolj model

PEKING - Mati in hči si ogledujeta model kitajske rakete China's Long March 2E, ki so ga razstavili v parku mesta Beijing. Model lahko izstreliti pet metrov visoko, realna verzija rakete pa je pretekli teden eksplodirala v zraku med poskusom, da bi poslala v vesolje nek satelit ameriške proizvodnje. (Telefoto AP)

Vikar poučuje lov na strahove

LONDON - Osiveli anglikanski vikar, izvedenec za nadnaravne pojave, hoče mlade pastore naučiti, kako se lovi strahovi. V ta namen je organiziral tridnevni seminar, sicer pa je castiljivi Tom Willis, 64-letni vikar v grofiji Humberside, na tem področju prava avtoriteta: za seboj ima 30-letno zgodovino uradnega izganjalca hudic v skofiji York, zraven pa je pogosto posegel tudi na terenu. Kot takrat, ko je odgnal strahove z ribiške ladje Pickering, katere posadka zaradi čudnih pojavov na njej ni hotela več na morje. Pastor je ugotovil, da je bila nekoč prizorišče tagedije, nato pa se je z ribiči podal na morje in z izganjalnim obredom pregnal zle duhove.

Miliarder se je vrnil v kokošnjak

TEL AVIV - Russell Hassion, 40-letni član kmetijskega kibuca, ki je pred meseci na izraelski loteriji zadel šest milijonov dolarjev, se je vrnil na delo v kokošnjak. Najbogatejši izraelski kibucnik se je namreč odločil, da bo velik del zadetega zneska podaril svojemu kibucu, njegovim voditeljem pa je prepustil odločitev, čemu naj ta reka denarja služi. »Zame,« je odločitev pojasnil Hassion, »je zelo pomembno, da ohranim svoj normalni življenjski slog.«

Bajna vsota za steklenico vina

NEW YORK - Anonimni kupec je na dražbi pri newyorskem Sotherbyju odšel za 5-litrsko steklenico vina Chateau Mouton Rothschild letnika 1945 cedno »vsotico« 31 tisoč dolarjev. Po besedah Serene Sutcliffe, izvedenke za vinske dražbe, je letnik 1945 eden najboljših v našem stoletju. Prodana steklenica nosi napis »1. leto zmage«, sicer pa njena cena ni rekordna. Najvišjo ceno doslej je dosegla steklenica vina Chateau Lafite letnika 1787 iz kleti ameriškega predsednika Thomasa Jeffersona, ki so jo leta 1985 prodali za 150 tisoč dolarjev.

Družina malih prvakov v znanju korana

TEHERAN - Družina Qorbanzadeh, ki živi v iranski pokrajini Hormuzgan, je absolutna rekorderka v učenju korana. Iranski časopisi poročajo, da zna najmlajši od starih sinov, Mehdi, ki ima komaj tri leta in pol, na pamet kar 35 od skupnih 114 odstavkov, ki sestavljajo sveto knjigo. Pri učenju, ki je trajalo dva meseca, se je malček zgledoval po starejših bratih, ki imajo 6, 10 in 12 let in ki znajo na pamet se več svetih pravil. Zakonca Qorbanzadeh, ki sta po rodu iz Afganistana, zivita z otroki v mestecu Bandar Lengeh ob Perzijskem zalivu. Po poročanju tiska sta prav starša

spodbujala sinove, da so dosegli tako izredne rezultate v »treniranju« spomina. Najstarejši deček zna na pamet pet, drugi pa šest poglavij korana, medtem ko se je 6-letni tretjerojenec za sedaj naučil 45 odstavkov.

V Iranu so zelo razširjena tekmovanja v branju korana, ki se jih pogosto udeležujejo tudi otroci. Tamkajšnji verski vodja, ajatolah Ali Khamenei je nedavno izdal odlok, ki doloca, da imajo vojaki, ki znajo na pamet vso sveto knjigo, pravico do avtomatičnega povišanja čina in do dveh mesecev nagradnega dopusta.

Angleški modni »krst« v Nemčiji

DÜSSELDORF - Na modni reviji IGEDO v Düsseldorfu se je med dvesto kreatorjev predtavila tudi Britanka Vivienne Westwood, katere model vidimo na posnetku. To je bila prva predstavitelj britanske mode v Nemčiji. (Telefoto AP)